
BIULETYN INFORMACYJNY LASÓW PAŃSTWOWYCH

Nr 5 (305)

MAJ 2018

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
ul. Grójecka 127, 02-124 Warszawa
tel. 22 58 98 100, fax 22 58 98 171

PL ISSN 1428-5940

DYREKCJA GENERALNA LASÓW PAŃSTWOWYCH
ul. Grójecka 127, 02-124 Warszawa, tel. 22 58 98 100, fax 22 58 98 171

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych – Andrzej KONIECZNY	tel. 22 58 98 102
Gabinet Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych – naczelnik Marcin GOŁĘBIEWSKI	22 58 98 138
Zespół Obsługi – główny specjalista SL Anna TRZECIAK-WISZOWATA	22 58 98 110
Zespół ds. Współpracy Międzynarodowej – główny specjalista SL Marta GAWORSKA	22 58 98 342
Zespół ds. Mediów – kierownik – rzecznik prasowy LP Anna MALINOWSKA	22 58 98 111
Inspekcja Lasów Państwowych – p.o. Główny Inspektor LP Artur MALOWANIEC	22 58 98 128
Główny Inspektor Straży Leśnej – Tadeusz PASTERNAK	22 58 98 117
Wydział Zarządzania Zasobami Ludzkimi – naczelnik Paulina BIEŃ	22 58 98 140
Wydział Prawny – naczelnik Piotr SZULC	22 58 98 360
Zespół ds. Obronności i Ochrony Informacji Niejawnych – kierownik Mariusz KWIECIŃSKI	22 58 98 260
Zespół ds. Bezpieczeństwa i Ochrony Pracy w Leśnictwie – kierownik Marcin CICHOWICZ	22 58 98 387
Zastępca Dyrektora Generalnego LP ds. Gospodarki Leśnej – Bogusław PIĄTEK	22 58 98 108
Biuro Marketingu – Dyrektor Biura Andrzej BALLAUN	22 58 98 200
Wydział Hodowli Lasu – naczelnik Krzysztof ROSTEK	22 58 98 220
Zespół Gospodarki Łowieckiej – główny specjalista LP Jan BŁASZCZYK	22 58 98 118
Wydział Ochrony Lasu – naczelnik Aldona PERLIŃSKA	22 58 98 230
Wydział Ochrony Zasobów Przyrodniczych – naczelnik Jan TABOR	22 58 98 293
Zespół ds. Projektu LIFE – kierownik Łukasz PORĘBSKI	22 58 98 297
Zespół ds. Inwentaryzacji Przyrodniczych – wakat	
Wydział Urządzania Lasu – naczelnik Jacek PRZYPAŚNIAK	22 58 98 250
Zastępca Dyrektora Generalnego LP ds. Rozwoju – Tomasz ZAWIŁA-NIEDŹWIECKI	22 58 98 104
Wydział Innowacji i Organizacji – naczelnik Jerzy KAPRAL	22 58 98 210
Wydział Informatyki – naczelnik Paweł POGODA	22 58 98 180
Zespół ds. Cyberbezpieczeństwa – główny specjalista SL Rafał MAJCHER	22 58 98 186
Wydział Społecznych Funkcji Lasu – naczelnik Anna PIKUS	22 58 98 232
Wydział Infrastruktury – naczelnik Piotr MŁYNARCZYK	22 58 98 130
Wydział Koordynacji Projektów Rozwojowych – naczelnik Mariusz BŁASIAK	22 58 98 300
Zastępca Dyrektora Generalnego LP ds. Ekonomicznych – Krzysztof JANECZKO	22 58 98 106
Główny Księgowy LP – Andrzej CZERSKI	22 58 98 150
Wydział Księgowości – naczelnik Krystyna MAGIERA	22 58 98 125
Zespół Wsparcia Ekonomicznego – wakat	
Wydział Analiz Ekonomicznych i Planowania – naczelnik Jarosław PIEKUTIN	22 58 98 160
Wydział Stanu Posiadania – naczelnik Sławomir SAWICKI	22 58 98 240
Wydział Administracji – naczelnik Walerian ŻYNDUL	22 58 98 170
Zespół ds. Zamówień Publicznych – Alina NIEWIADOMSKA	22 58 98 280

Adresy, telefony i telefaksy Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych

15-424 BIAŁYSTOK , ul. Lipowa 51	tel. centr. 85 748 18 00	fax 85 652 23 73
80-804 GDAŃSK , ul. Rogaczewskiego 9/19	58 321 00 71	58 302 11 25
40-543 KATOWICE , ul. Huberta 43/45	32 251 43 02 do 04	32 251 57 39
31-159 KRAKÓW , al. Słowackiego 17a	12 633 54 33	12 633 13 51
38-400 KROSNO , ul. Bieszczadzka 2	13 436 44 51	13 436 43 01
20-950 LUBLIN , ul. Czechowska 4	81 532 70 31	81 532 49 47
91-402 ŁÓDŹ , ul. J. Matejki 16	42 631 79 00	42 631 79 82
10-959 OLSZTYN , ul. Kościuszki 46/48	89 527 21 70	89 521 02 10
64-920 PIŁA , ul. Kalina 10	67 212 48 44	67 212 64 78
60-815 POZNAŃ , ul. Gajowa 10	61 866 82 41	61 847 28 69
26-600 RADOM , ul. 25 Czerwca 68	48 385 60 00	48 385 60 01
71-434 SZCZECIN , ul. J. Słowackiego 2	91 432 87 00	91 422 53 13
78-400 SZCZECINEK , ul. Mickiewicza 2	94 372 63 00	94 372 63 01
87-100 TORUŃ , ul. Mickiewicza 9	56 658 43 00	56 658 43 66
03-841 WARSZAWA , ul. Grochowska 278	22 517 33 00	22 517 33 61
50-357 WROCŁAW , ul. Grunwaldzka 90	71 377 17 00	71 328 24 01
65-950 ZIELONA GÓRA , ul. Kazimierza Wilk. 24a	68 325 44 51	68 325 36 30

Zakłady o zasięgu krajowym podporządkowane Dyrektorowi Generalnemu LP

Centrum Informacyjne Lasów Państwowych ul. Grójecka 127, 02-124 Warszawa	tel. 22 185 53 53
Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. nr 3, 02-362 Warszawa	22 318 70 98
Leśny Bank Genów Kostrzyca Miłków 300, 58-535 Miłków	75 713 12 39
Ośrodek Kultury Leśnej ul. Działyńskich 2, 63-322 Gołuchów	62 761 50 45
Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych Bedoń, ul. Sienkiewicza 19, 95-020 Andrespol	42 677 25 00
Ośrodek Techniki Leśnej ul. Zaciszna 2, 63-200 Jarocin	62 747 35 82
Zakład Informatyki Lasów Państwowych Sękocin Stary, ul. Leśników 21c, 05-090 Raszyn	22 468 09 51

BIULETYN INFORMACYJNY LASÓW PAŃSTWOWYCH

REDAGUJĄ: Artur Rutkowski (redaktor naczelny), Wawrzyniec Milewski (redaktor), Tomasz Krawczyk (skład i opr. tech.)

ADRES REDAKCJI: ul. Grójecka 127, 02-124 Warszawa, tel. 22 185 53 53, 22 185 53 73, fax 22 185 53 71

Numer opublikowano 10.05.2018 r., nakład 1350 egz.

SPIS TREŚCI

AKTY OGÓLNEGO ZARZĄDU DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

Zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych (od 16 marca 2018 r. do 18 kwietnia 2018 r.)	3
Decyzje Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych (od 16 marca 2018 r. do 17 kwietnia 2018 r.)	3
Zarządzenie nr 20 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie ograniczania zagrożeń ze strony szkodliwych owadów, grzybów patogenicznych i innych zjawisk szkodliwych w lasach w 2018 roku (ZO.7100.2.2018)	5
Zarządzenie nr 21 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 10 kwietnia 2018 r. w sprawie likwidacji zakładu Lasów Państwowych o zasięgu krajowym pod nazwą Centrum Szkolenia Strzeleckiego Lasów Państwowych im. Jana Wendy w Płaskoszu k. Tucholi (OR.0140.2.2018)	11
Zarządzenie nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie organizacji szkoleń w zakresie szacowania szkód łowieckich (ZG.Ł.074.2.2018)	11
Zarządzenie nr 23 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia warunków technicznych na pozostałości drzewne (ZM.800.14.2018)	12
Zarządzenie nr 24 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia tymczasowych warunków technicznych na drewno iglaste kładowane (WK) pozyskiwane na terenach pokłeskowych, mierzone w stosach łączonych (ZM.800.15.2018)	14
Zarządzenie nr 25 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia tymczasowych warunków technicznych na drewno liściaste kładowane (WK) pozyskiwane na terenach pokłeskowych (ZM.800.16.2018)	17
Zarządzenie nr 26 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie wykazu innych jednostek organizacyjnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe nieposiadających osobowości prawnej o zasięgu krajowym i regionalnym (OR.013.7.2018)	20
Decyzja nr 68 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 3 kwietnia 2018 r. w sprawie zakończenia realizacji projektu rozwojowego <i>„Drewno dla samowystarczalności energetycznej samorządów oraz dla bezpieczeństwa energetycznego państwa”</i> (OS.011.2.11.2018)	22
Decyzja nr 70 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 4 kwietnia 2018 r. w sprawie uchylecia Decyzji nr 14 z dnia 18 stycznia 2018 roku w sprawie realizacji projektu rozwojowego Lasów Państwowych pt. <i>„Wsparcie na rzecz właścicieli lasów”</i> (OS.011.16.2.2018)	23
Decyzja nr 72 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 6 kwietnia 2018 r. w sprawie przeprowadzenia przez Inspekcję Lasów Państwowych kontroli problemowej z zakresu uprzątnięcia powierzchni pokłeskowych na obszarach chronionych w wybranych jednostkach z terenu RDLP w Toruniu (GI.0210.4.2018)	23
Decyzja nr 73 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 6 kwietnia 2018 r. w sprawie kontynuowania finansowania w roku 2018 realizacji przedsięwzięć drogowych (OB.770.2.2018)	24
Decyzja nr 74 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 6 kwietnia 2018 r. w sprawie przyjęcia do realizacji w roku 2018 nowych przedsięwzięć drogowych, finansowanych z wykorzystaniem środków funduszu leśnego, polegających na budowie	

lub przebudowie dróg wewnętrznych, będących drogami leśnymi oraz budowie, przebudowie lub istotnym remontowaniu drogowej infrastruktury technicznej w ramach wspomaganie przez Lasy Państwowe administracji publicznej (OB.770.2.2018)	25
Decyzja nr 76 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 11 kwietnia 2018 r. w sprawie zlecenia Instytutowi Badawczemu Leśnictwa realizacji, począwszy od 2018 roku, usługi badawczej pn.: „Bezpieczne dla środowiska środki ochrony roślin zalecane w ochronie lasu z uwzględnieniem obowiązujących przepisów” (OR.5001.2.1.2018)	27
Decyzja nr 77 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 16 kwietnia 2018 r. w sprawie prowadzenia okresowej powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt i innych organizmów oraz parametryzacji wybranych cech biotopów na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw (ZP.I.720.2.4.2018)	28
SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI	
Nieruchomości przeznaczone do sprzedaży na podstawie art. 40a ustawy o lasach, zatwierdzone przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych	
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Białystok	58
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Katowice	58
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Łódź	59
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Szczecin	59
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Toruń	60
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Wrocław	61
NIERUCHOMOŚCI ZBYWANE I NABYWANE	
przez Skarb Państwa – Lasy Państwowe	
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Gdańsk, Nadleśnictwo Kościerzyna	62
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Krosno, Nadleśnictwo Dukla	62
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Poznań, Nadleśnictwo Konin	63
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Radom, Nadleśnictwo Skarżysko	64
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Szczecinek, Nadleśnictwo Czaplunek	64
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Zielona Góra, Nadleśnictwo Krosno	65
Ogłoszenia	66
Notatki	67

AKTY OGÓLNEGO ZARZĄDU DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

ZARZĄDZENIA DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH (od 16 marca 2018 r. do 18 kwietnia 2018 r.)

- Zarządzenie nr 20 z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie ograniczania zagrożeń ze strony szkodliwych owadów, grzybów patogenicznych i innych zjawisk szkodliwych w lasach w 2018 roku (ZO.7100.2.2018)
- Zarządzenie nr 21 z dnia 10 kwietnia 2018 r. w sprawie likwidacji zakładu Lasów Państwowych o zasięgu krajowym pod nazwą Centrum Szkolenia Strzeleckiego Lasów Państwowych im. Jana Wendy w Plaskoszu k. Tucholi (OR.0140.2.2018)
- Zarządzenie nr 22 z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie organizacji szkoleń w zakresie szacowania szkód łowieckich (ZG.Ł.074.2.2018)
- Zarządzenie nr 23 z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia warunków technicznych na pozostałości drzewne (ZM.800.14.2018)
- Zarządzenie nr 24 z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia tymczasowych warunków technicznych na drewno iglaste kłodowane (WK) pozyskiwane na terenach pokłeskowych, mierzone w stosach łączonych (ZM.800.15.2018)
- Zarządzenie nr 25 z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia tymczasowych warunków technicznych na drewno liściaste kłodowane (WK) pozyskiwane na terenach pokłeskowych (ZM.800.16.2018)
- Zarządzenie nr 26 z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie wykazu innych jednostek organizacyjnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe nieposiadających osobowości prawnej o zasięgu krajowym i regionalnym (OR.013.7.2018)

DECYZJE DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH (od 15 marca 2018 r. do 17 kwietnia 2018 r.)

- Decyzja nr 65 z dnia 19 marca 2018 r. w sprawie powołania Zespołu opiniodawczo-doradczego w ramach prowadzonego naboru wniosków o sfinansowanie ze środków związanych z funduszem leśnym niektórych działań w parkach narodowych w 2018 roku (ZP.0210.2.2.2018)
- Decyzja nr 66 z dnia 23 marca 2018 r. w sprawie zarządzenia organizacji wielofunkcyjnej imprezy pracowniczej o charakterze integracyjnym z funkcją kulturalno-oświatową pod nazwą własną „Spotkanie z okazji Świąt Wielkanocnych dla pracowników DGLP i zaproszonych gości” (GK.166.5.2018)
- Decyzja nr 67 z dnia 3 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia szczególnego trybu postępowania na rynkach drewna detalicznego (ZM.800.12.2018)
- Decyzja nr 68 z dnia 3 kwietnia 2018 r. w sprawie zakończenia realizacji projektu rozwojowego „Drewno dla samowystarczalności energetycznej samorządów oraz dla bezpieczeństwa energetycznego państwa” (OS.011.2.11.2018)
- Decyzja nr 69 z dnia 4 kwietnia 2018 r. w sprawie zmiany podziału surowca drzewnego na grupy handlowo-gatunkowe oraz przeliczników dla sortymentów drewna w ramach grupy handlowo-gatunkowej (ZM.800.13.2018)
- Decyzja nr 70 z dnia 4 kwietnia 2018 r. w sprawie uchylecia Decyzji nr 14 z dnia 18 stycznia 2018 roku w sprawie realizacji projektu rozwojowego Lasów Państwowych pt. „Wsparcie na rzecz właścicieli lasów” (OS.011.16.2.2018)
- Decyzja nr 71 z dnia 5 kwietnia 2018 r. w sprawie wniosku złożonego przez Ojcowski Park Narodowy pt. „Wsparcie działań ochronnych w Ojcowskim Parku Narodowym” (ZP.0210.2.3.2018)
- Decyzja nr 72 z dnia 6 kwietnia 2018 r. w sprawie przeprowadzenia przez Inspekcję Lasów Państwowych kontroli problemowej z zakresu uprzątnięcia powierzchni pokłeskowych na obszarach chronionych w wybranych jednostkach z terenu RDLP w Toruniu (GI.0210.4.2018)
- Decyzja nr 73 z dnia 6 kwietnia 2018 r. w sprawie kontynuowania finansowania w roku 2018 realizacji przedsięwzięć drogowych (OB.770.2.2018)
- Decyzja nr 74 z dnia 6 kwietnia 2018 r. w sprawie przyjęcia do realizacji w roku 2018 nowych przedsięwzięć drogowych, finansowanych z wykorzystaniem środków funduszu leśnego, polegających na budowie lub przebudowie dróg wewnętrznych, będących drogami leśnymi oraz budowie, przebudowie lub istotnym remontowaniu drogowej infrastruktury technicznej w ramach wspomagania przez Lasy Państwowe administracji publicznej (OB.770.2.2018)
- Decyzja nr 75 z dnia 6 kwietnia 2018 r. w sprawie udostępnienia informacji publicznej (ZO.2613.6.2018)

- Decyzja nr 76 z dnia 11 kwietnia 2018 r. w sprawie zlecenia Instytutowi Badawczemu Leśnictwa realizacji, począwszy od 2018 roku, usługi badawczej pn.: „Bezpieczne dla środowiska środki ochrony roślin zalecane w ochronie lasu z uwzględnieniem obowiązujących przepisów” (OR.5001.2.1.2018)
- Decyzja nr 77 z dnia 16 kwietnia 2018 r. w sprawie prowadzenia okresowej powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt i innych organizmów oraz parametryzacji wybranych cech biotopów na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw (ZP.I.720.2.4.2018)
- Decyzja nr 78 z dnia 17 kwietnia 2018 r. w sprawie uzupełnienia postępowania nadzwyczajnego w związku z wystąpieniem w dniu 11 i 12 sierpnia 2017 r. w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe stanu siły wyższej o zasięgu ponadlokalnym (ZM.800.17.2018)

UWAGA: zarządzenia i decyzje Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych wraz z załącznikami publikowane są na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej PGL LP: <http://bip.lasy.gov.pl>

ZARZĄDZENIE NR 20
DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

z dnia 27 marca 2018 r.

**w sprawie ograniczania zagrożeń ze strony szkodliwych owadów,
grzybów patogenicznych i innych zjawisk szkodliwych w lasach
w 2018 roku**

ZO.7100.2.2018

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach¹, w związku z § 6 i § 10 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe² – w wykonaniu zadania Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, określonego m.in. w art. 33 ust. 3 pkt 3³ ustawy o lasach, zarządzam, co następuje:

§ 1

Zobowiązuję kierowników jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych do zapoznania się i wykorzystywania w bieżącej działalności „Krótkoterminowej prognozy występowania ważniejszych szkodników i chorób infekcyjnych drzew leśnych w Polsce w 2018 roku”, opracowanej przez Instytut Badawczy Leśnictwa (IBL). Wyżej wymieniona prognoza znajduje się na stronie intranetowej LP.

§ 2

1. Powołuję Zespoły Zadaniowe, zwane dalej Terenowymi Stacjami Ochrony Lasu (TSOL).
2. Skład osobowy i lokalizację TSOL oraz Punktów Obserwacyjnych, zwanych dalej PO, zawiera załącznik nr 1 do zarządzenia.
3. Termin rozpoczęcia i zakończenia pracy TSOL uzależniony jest od biologii monitorowanych szkodników owadzych.
4. Do obowiązków kierowników TSOL należy:
  - zorganizowanie i koordynowanie pracy TSOL;
  - opracowywanie ocen występowania, zagrożenia i przebiegu rozwoju populacji szkodliwych owadów i innych czynników szkodliwych, z uwzględnieniem zapisów „Instrukcji ochrony lasu” i „Instrukcji działania Zespołów Ochrony Lasu” oraz przekazywanie tych ocen właściwemu nadleśniczemu, który podejmuje decyzje o zabiegach ochronnych;
  - sporządzenie sprawozdania końcowego z działalności TSOL w terminie jednego miesiąca od zakończenia pracy.
5. Zalecenia w zakresie postępowania ze szkodliwymi owadami liściożernymi w 2018 roku określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 3

Zobowiązuję:

1. Dyrektorów Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych (RDLP) do bieżącego monitorowania zagrożeń ze strony czynników biotycznych, ustalania ich sprawców i podejmowania skutecznych działań profilaktycznych oraz ochronnych w celu niedopuszczenia do istotnych gospodarczo szkód w lasach.
2. Kierowników Zespołów Ochrony Lasu (ZOL) do świadczenia stałej pomocy dyrektorom RDLP i nadleśniczemu w rozpoznawaniu i ograniczaniu zagrożeń oraz do bieżącego informowania Wydziału Ochrony Lasu w Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (DGLP) o sytuacji.

§ 4

3. Nadleśniczych do zorganizowania niezbędnej służby ochrony lasu zwalczającej zagrożenia, którą należy wspierać w miarę potrzeby odpowiednią pomocą ze strony RDLP i ZOL, a w szczególnych przypadkach także DGLP i IBL.

1. Zobowiązuję Wydział Ochrony Lasu w DGLP i Zakład Produkcyjno Usługowo Handlowy Lasów Państwowych w Olsztynie do realizacji zadań w przedmiocie centralnych zakupów i dystrybucji środków ochrony roślin – Foray 76 B, Mospilan 20 SP i Dimilin 480 S.C. – na potrzeby poszczególnych RDLP.
2. Przy zakupach pozostałych środków ochrony roślin niezbędnych do prowadzenia gospodarki leśnej należy kierować się listą pestycydów dopuszczonych do stosowania w 2018 roku, opracowaną przez IBL w broszurze pt. „Środki ochrony roślin oraz środki biobójcze zalecane do stosowania w leśnictwie w roku 2018”, zamieszczoną na stronie internetowej i intranetowej LP.
3. Usługodawców lotniczych i warunki korzystania z usług lotniczych w 2018 roku określają odpowiednie umowy zawarte przez DGLP i RDLP.
4. Rozwiązania techniczne, które powinny być zastosowane podczas wykonywania zabiegów przy użyciu sprzętu agrolotniczego, określa Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2013 roku (Dz. U. 2013, poz. 504).
5. W roku 2018 obowiązuje zasada dofinansowania kosztów akcji ograniczania populacji szkodników liściożernych techniką lotniczą oraz naziemną z wykorzystaniem środków związanych z funduszem leśnym w następującym zakresie:
  - użycia sprzętu lotniczego,
  - użycia sprzętu naziemnego (wyłącznie w przypadku chrabąszczowatych – imago i pędraki),
  - zbioru ręcznego (wyłącznie w przypadku chrabąszczowatych – imago),
  - zakupu środków ochrony roślin i ich nośników (adiuwantów),
  - magazynowania i transportu środków ochrony roślin, w ramach kwot określonych w planie finansowo-gospodarczym PGL Lasy Państwowe. Rozliczenie finansowe należy przekazać do DGLP niezwłocznie po całkowitym zakończeniu ww. akcji.

§ 5

1. Wszelkie działania związane z ograniczaniem liczebności szkodliwych owadów i skutków aktywności grzybów patogenicznych powodujących szkody w lasach powinny być prowadzone w sposób niezakłócający funkcjonowania ekosystemów na obszarach objętych zabiegami i muszą być zgodne z etykietą stosowanego środka ochrony roślin.

¹ Art. 33. 1. ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 788) stanowi, że „Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych”.

² Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe został nadany zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r.; w § 6 Statutu Lasów Państwowych stanowi, że w wykonaniu zadań określonych przez ustawę (o lasach) oraz przez przepisy wykonawcze do ustawy, a także innych przepisów prawnych, Dyrektor Generalny wydaje zarządzenia i decyzje obowiązujące w Lasach Państwowych. § 10 Statutu Lasów Państwowych stanowi, że Dyrektor Generalny może powoływać inne stałe lub doraźne zespoły doradcze do określonych spraw i problemów z zakresu działalności Lasów Państwowych oraz określać zasady i tryb działania takich zespołów.

³ Przepis art. 33 ust. 3 pkt 3 ustawy o lasach stanowi, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych inicjuje, organizuje oraz koordynuje przedsięwzięcia na rzecz ochrony lasów, racjonalnej gospodarki leśnej i rozwoju leśnictwa.

2. Zaleca się upowszechnianie biologicznych, mechanicznych i agrotechnicznych metod ograniczania liczebności szkodliwych owadów, grzybów patogenicznych i innych czynników szkodliwych, przedstawionych w wykonanych przez IBL opracowaniach „Metodyka integrowanej ochrony drzewostanów iglastych” oraz „Metodyka integrowanej ochrony drzewostanów liściastych”. W przypadkach największego zagrożenia lasu dopuszczalne jest łączenie powyższych metod z metodą chemiczną, polegającą na wykorzystaniu środków ochrony roślin zarejestrowanych dla leśnictwa.
3. Wyznaczając drzewostany do zabiegów ograniczania szkodliwych owadów, grzybów patogenicznych i innych czynników szkodliwych na obszarach Natura 2000, należy zwracać szczególną uwagę na przedmiot ochrony na tych obszarach.
4. Wszystkie czynności związane z ochroną lasu w 2018 roku powinny być wykonane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
4. Zabezpieczenie odbioru ilościowego i jakościowego środków ochrony roślin, dostarczanych na potrzeby ograniczania liczebności szkodliwych owadów oraz dopilnowanie prawidłowej ich dystrybucji.
5. Zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych, niezbędnego wyposażenia i udzielanie wszechstronnej pomocy w organizacji i funkcjonowaniu TSOL.
6. Nadzór nad przebiegiem przygotowań do zabiegów ochronnych oraz bieżącą kontrolę realizacji zadań ochronnych.
7. Składanie drogą elektroniczną, za pośrednictwem RDLP, do DGLP cotygodniowych meldunków (w czwartki) o zaawansowaniu realizacji zabiegów ochronnych w lasach, według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do zarządzenia.
8. Opracowanie sprawozdania końcowego z przebiegu zabiegów ochronnych w 2018 roku. RDLP przekazują zbiorcze sprawozdanie do DGLP po całkowitym zakończeniu akcji zwalczania.

§ 7

§ 6
Nadleśniczowie nadleśnictw, na terenie których prowadzone będą zabiegi ochronne, odpowiadają za techniczne i organizacyjne warunki prawidłowego przeprowadzenia zabiegów ograniczających zagrożenia lasów ze strony czynników szkodliwych. Działania te powinny uwzględniać w szczególności:

1. Wyegzekwowanie od wykonawców usług lotniczych spełnienia warunków technicznych zawartych w umowach oraz zapewnienie realizacji obowiązków wynikających z tych umów dla jednostek Lasów Państwowych.
2. Przekazanie do DGLP (za pośrednictwem RDLP) danych dotyczących obszarów leśnych przewidywanych do zabiegów agrolotniczych w 2018 roku – współrzędnych geograficznych lotnisk, lądowisk, innych terenów startów i lądowań oraz pól zabiegowych – w celu uzyskania od Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej priorytetu na wykorzystanie przestrzeni powietrznej podczas ww. zabiegów.
3. Przeszkolenie pracowników jednostek LP kierowanych do udziału w zabiegach ochronnych w zakresie stosowanych metod i środków ochrony roślin oraz wymogów wynikających z przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

W związku z wystąpieniem w sierpniu 2017 roku katastrofalnych szkód w lasach, powstałych w wyniku działania huraganowych wiatrów na terenie RDLP w Toruniu, Gdańsku, Poznaniu i Szczecinku oraz stanu siły wyższej o zasięgu ponadlokalnym (decyzja nr 211 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 16 sierpnia 2017 r.), zobowiązuję właściwych Dyrektorów RDLP oraz Nadleśniczych do stałego monitorowania stanu zdrowotnego drzewostanów oraz podejmowania w razie konieczności niezbędnych działań z zakresu ochrony lasu. Kierowników ZOL zobowiązuję do objęcia ww. terenów stałym monitoringiem pod kątem występowania szkodliwych owadów, grzybów patogenicznych oraz innych zjawisk szkodliwych.

§ 8

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

**DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Andrzej Konieczny**

**Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 20
Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych
z dnia 27 marca 2018 r.**

SKŁAD OSOBOWY I LOKALIZACJA Terenowych Stacji Ochrony Lasu (TSOL) oraz Punktów Obserwacyjnych (PO) w 2018 roku

- 1. Zespół Ochrony Lasu w Łopuchówku** – TSOL dla RDLP w Zielonej Górze.
Siedziba TSOL – biuro Nadleśnictwa Krzystkowice.
Skład osobowy:
  - Robert Zander – ZOL w Łopuchówku – kierownik TSOL,
  - Radosław Cieślak – ZOL w Łopuchówku,
  - Anna Barycza – ZOL w Łopuchówku,
  - Hubert Jakoniuk – ZOL w Łopuchówku.**Barczatka sosnowka** – PO w nadleśnictwach: Wymiarki, Krzystkowice, Krosno, Bytnica, Cybinka, Gubin, Brzózka, Wolsztyn, Sulechów, Torzym, Lubsko, Żagań.
Brudnica mniszka – PO w nadleśnictwach: Wymiarki, Krzystkowice, Krosno, Bytnica, Cybinka, Gubin, Brzózka, Wolsztyn, Zielona Góra, Żagań, Szprotawa.
Strzygonia choinówka – PO w nadleśnictwach: Wymiarki, Krzystkowice, Krosno.
- 2. Zespół Ochrony Lasu w Łopuchówku** – TSOL dla RDLP w Poznaniu.
Siedziba TSOL – biuro Nadleśnictwa Grodziec.
Skład osobowy:
  - Robert Zander – ZOL w Łopuchówku – kierownik TSOL,
  - Radosław Cieślak – ZOL w Łopuchówku,
  - Ewa Kujawa – ZOL w Łopuchówku,
  - Anna Barycza – ZOL w Łopuchówku,
  - Hubert Jakoniuk – ZOL w Łopuchówku.**Barczatka sosnowka** – PO w nadleśnictwach: Grodziec, Kalisz, Sieraków.
Brudnica mniszka – PO w nadleśnictwach: Antonin, Grodziec, Kalisz, Oborniki, Pniewy, Sieraków.
Strzygonia choinówka – PO w nadleśnictwach: Grodziec, Przedborów, Sieraków.
Osnuja gwiaździsta – PO w Nadleśnictwie Przedborów.

Chrabąszczowate (imago) – PO w nadleśnictwach: Grodzisk, Łopuchówko, Pniewy, Sieraków, Syców.

3. Zespół Ochrony Lasu w Gdańsku – TSOL dla RDLP w Gdańsku.

Siedziba TSOL – biuro ZOL w Gdańsku.

Skład osobowy:

- Piotr Gawęda – ZOL w Gdańsku – kierownik TSOL,
- Izabela Waszak – ZOL w Gdańsku,
- Jadwiga Gostyńska – ZOL w Gdańsku.

Brudnica mniszka – PO w nadleśnictwach: Kaliska, Kościerzyna, Lubichowo.

Zespół szkodników wtórnych świerka – PO w nadleśnictwach: Lubichowo, Starogard, Wejherowo.

4. Zespół Ochrony Lasu w Gdańsku – TSOL dla RDLP w Toruniu. Siedziba TSOL – biuro Nadleśnictwa Cierpiszewo.

Skład osobowy:

- Piotr Fleischer – ZOL w Gdańsku – kierownik TSOL,
- Piotr Gawęda – ZOL w Gdańsku,
- Izabela Waszak – ZOL w Gdańsku,
- Jadwiga Gostyńska – ZOL w Gdańsku.

Brudnica mniszka – PO w nadleśnictwach: Dobrzejewice, Różanna, Tuchola.

Strzygonia choinówka – PO w nadleśnictwach: Dobrzejewice, Różanna, Toruń.

Barczatka sosnowka – PO w nadleśnictwach: Bydgoszcz, Solec Kujawski.

Zespół szkodników wtórnych świerka – PO w Nadleśnictwie Trzebciny.

5. Zespół Ochrony Lasu w Krakowie – TSOL dla RDLP w Krakowie.

Siedziba TSOL – biuro ZOL w Krakowie.

Skład osobowy:

- Jarosław Plata – ZOL w Krakowie – kierownik TSOL,
- Agnieszka Bielawska – ZOL w Krakowie,
- Zbigniew Kołodziej – ZOL w Krakowie,
- Sebastian Tylkowski – ZOL w Krakowie.

Osnuja gwiazdzista – PO w nadleśnictwach: Dąbrowa Tarnowska, Dębica.

Chrabąszczowate (imago) – PO w Nadleśnictwie Dębica.

6. Zespół Ochrony Lasu w Krakowie – TSOL dla RDLP w Krośnie.

Siedziba TSOL – biuro ZOL w Krakowie.

Skład osobowy:

- Jarosław Plata – ZOL w Krakowie – kierownik TSOL,
- Agnieszka Bielawska – ZOL w Krakowie,
- Zbigniew Kołodziej – ZOL w Krakowie,
- Sebastian Tylkowski – ZOL w Krakowie.

Osnuja gwiazdzista – PO w nadleśnictwach: Głogów, Kolbuszowa, Mielec.

Chrabąszczowate (pędraki) – PO w nadleśnictwach: Jarosław, Leżajsk, Lubaczów, Narol.

7. Zespół Ochrony Lasu w Łodzi – TSOL dla RDLP w Łodzi.

Siedziba TSOL – biuro ZOL w Łodzi.

Skład osobowy:

- Małgorzata Olczyk – ZOL w Łodzi – kierownik TSOL,
- Michał Onuszek – ZOL w Łodzi,
- Grzegorz Karwat – ZOL w Łodzi.

Osnuja gwiazdzista – PO w nadleśnictwach: Kolumna, Złoczew.

Brudnica mniszka – PO w nadleśnictwach: Kolumna, Wieluń.

Strzygonia choinówka – PO w nadleśnictwach: Gostynin, Poddebice, Złoczew.

8. Zespół Ochrony Lasu w Łodzi – TSOL dla RDLP w Warszawie. Siedziba TSOL – biuro Nadleśnictwa Łochów.

Skład osobowy:

- Cezary Kieszek – ZOL w Łodzi – kierownik TSOL,
- Michał Onuszek – ZOL w Łodzi,
- Grzegorz Karwat – ZOL w Łodzi.

Strzygonia choinówka – PO w nadleśnictwach: Celestynów, Łochów.

Brudnica mniszka – PO w nadleśnictwach: Celestynów, Drewnica, Pułtusk.

9. Zespół Ochrony Lasu w Olsztynie – TSOL dla RDLP w Olsztynie. Siedziba TSOL – biuro ZOL w Olsztynie.

Skład osobowy:

- Wojciech Chmielewski – ZOL w Olsztynie – kierownik TSOL,
- Rafał Zagroba – ZOL w Olsztynie,
- Martyna Ruszczyk – ZOL w Olsztynie.

Brudnica mniszka – PO w nadleśnictwach: Jedwabno, Myszyniec, Nowe Ramuki, Parciaki, Spychowo.

Strzygonia choinówka – PO w nadleśnictwach: Jedwabno, Myszyniec, Parciaki.

10. Zespół Ochrony Lasu w Olsztynie – TSOL dla RDLP w Białymstoku.

Siedziba TSOL – biuro ZOL w Olsztynie.

Skład osobowy:

- Wojciech Chmielewski – ZOL w Olsztynie – kierownik TSOL,
- Rafał Zagroba – ZOL w Olsztynie,
- Martyna Ruszczyk – ZOL w Olsztynie.

Brudnica mniszka – PO w Nadleśnictwie Nowogród.

Strzygonia choinówka – PO w Nadleśnictwie Nowogród.

11. Zespół Ochrony Lasu w Opolu – TSOL dla RDLP w Katowicach.

Siedziba TSOL – biuro ZOL w Opolu.

Skład osobowy:

- Grzegorz Guzik – ZOL w Opolu – kierownik TSOL,
- Dariusz Hutka – ZOL w Opolu,
- Andrzej Radzik – ZOL w Opolu,
- Katarzyna Hutka – ZOL w Opolu.

Brudnica mniszka – PO w nadleśnictwach: Olesno i Opole.

Osnuja gwiazdzista – PO w Nadleśnictwie Lubliniec.

Boreczniki sosnowe – PO w Nadleśnictwie Tułowice.

Chrabąszczowate (imago) – PO w nadleśnictwach: Namysłów, Rudziniec, Strzelce Opolskie.

12. Zespół Ochrony Lasu w Radomiu – TSOL dla RDLP w Radomiu.

Siedziba TSOL – biuro ZOL w Radomiu.

Skład osobowy:

- Przemysław Jakubiński – ZOL w Radomiu – kierownik TSOL,
- Piotr Lasota – ZOL w Radomiu,
- Hanna Michalewska – ZOL w Radomiu.

Osnuja gwiazdzista – PO w Nadleśnictwie Łagów.

Chrabąszczowate (imago) – PO w nadleśnictwach: Chmielnik, Daleszyce, Jędrzejów, Łagów, Marcule, Ostrowiec Świętokrzyski, Pińczów, Radom, Skrażysko, Starachowice, Staszów, Zwoleń.

13. Zespół Ochrony Lasu w Radomiu – TSOL dla RDLP w Lublinie.

Siedziba TSOL – biuro ZOL w Radomiu.

Skład osobowy:

- Sławomir Michalewski – ZOL w Radomiu – kierownik TSOL,
- Marek Kamola – ZOL w Radomiu,
- Wojciech Krawczyk – ZOL w Radomiu.

Osnuja gwiazdzista – PO w nadleśnictwach: Gościeradów, Janów Lubelski, Nowa Dęba, Rozwadów.

Brudnica mniszka – PO w nadleśnictwach: Rozwadów, Rudnik.

Kornik ostrozębny – PO w nadleśnictwach: Chełm, Lubartów, Parczew, Sobibór, Strzelce, Tomaszów.

Chrabąszczowate (imago) – PO w nadleśnictwach: Lubartów, Puławy, Sobibór, Włodawa.

14. Zespół Ochrony Lasu w Szczecinku – TSOL dla RDLP w Pile.

Siedziba TSOL – biuro ZOL w Szczecinku.

Skład osobowy:

- Stanisław Ciesielski – ZOL w Szczecinku – kierownik TSOL,
- Stefan Perz – ZOL w Szczecinku.

Barczatka sosnowka – PO w Nadleśnictwie Wronki.

Brudnica mniszka – PO w nadleśnictwach: Jastrowie, Kaczory, Krucz, Płynica, Potrzebowice, Tuczo, Wałcz.

Strzygonia choinówka – PO w nadleśnictwach: Krzyż, Sarbia, Zdrojowa Góra.

15. Zespół Ochrony Lasu w Szczecinku – TSOL dla RDLP w Szczecinie.

Siedziba TSOL – biuro Nadleśnictwa Międzychód.

Skład osobowy:

- Mirosław Gracjasz – ZOL w Szczecinku – kierownik TSOL,
- Stefan Perz – ZOL w Szczecinku,
- Rafał Perz – ZOL w Szczecinku.

Chrabąszczowate (imago) – PO w Nadleśnictwie Bolewice.

Barczatka sosnowka – PO w nadleśnictwach: Karwin, Międzychód.

Brudnica mniszka – PO w Nadleśnictwie Karwin.

Strzygonia choinówka – PO w Nadleśnictwie Karwin.

Szkodniki szyszek i nasion plantacji modrzewiowych – PO w nadleśnictwach: Nowogard, Sulęcín.

Zespół szkodników wtórnych drzewostanów iglastych – PO w nadleśnictwach: Rokita, Skwierzyna.

16. Zespół Ochrony Lasu w Szczecinku – TSOL dla RDLP w Szczecinku.

Siedziba TSOL – biuro ZOL w Szczecinku.

Skład osobowy:

- Mirosław Matusiak – ZOL w Szczecinku – kierownik TSOL,
- Stefan Perz – ZOL w Szczecinku.

Brudnica mniszka – PO w nadleśnictwach: Czarne Człuchowskie, Czarnobór, Niedźwiady, Osusznica, Szczecinek.

Zespół szkodników wtórnych drzewostanów iglastych – PO w nadleśnictwach: Leśny Dwór, Miastko, Świdwin.

17. Zespół Ochrony Lasu we Wrocławiu – TSOL dla RDLP we Wrocławiu.

Siedziba TSOL – biuro ZOL we Wrocławiu.

Skład osobowy:

- Jarosław Góral – ZOL we Wrocławiu – kierownik TSOL,
- Katarzyna Nowik – ZOL we Wrocławiu,
- Katarzyna Skąlecka – ZOL we Wrocławiu,
- Grzegorz Rogowski – ZOL we Wrocławiu.

Chrabąszczowate (imago) – PO w nadleśnictwach: Legnica, Lubin, Milicz, Oborniki Śląskie, Oleśnica Śląska, Oława.

Brudnica mniszka – PO w nadleśnictwach: Chocianów, Pieńsk, Ruzów, Węgliniec, Przemków, Świętoszów.

Strzygonia choinówka – PO w nadleśnictwach: Przemków, Pieńsk, Ruzów, Świętoszów.

Boreczniki sosnowe – PO w nadleśnictwach: Bolesławiec, Ruzów, Świętoszów.

**DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Andrzej Konieczny**

**Załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 20
Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych
z dnia 27 marca 2018 r.**

ZALECENIA

w zakresie postępowania ze szkodliwymi owadami liściożernymi w 2018 r.

W pierwszym kwartale każdego roku Instytut Badawczy Leśnictwa przygotowuje prognozę zagrożenia drzewostanów iglastych i liściastych przez różne czynniki szkodotwórcze w skali całego kraju. Szczególną uwagę poświęca się owadom liściożernym ze względu na ich zdolność do występowania w formie gradacji na znacznych powierzchniach zagrażających trwałości drzewostanów.

Na podstawie wyników analizy zebranych materiałów, w 2018 r. zaleca się następujące postępowanie ochronne:

1. Według krótkoterminowej prognozy, w 2018 r. spodziewany jest prawie trzykrotny wzrost powierzchni zagrożenia (w stopniach od słabego do silnego) przez **brudnicę mniszkę**, tj. z około 68 tys. ha w 2017 r. do prawie 196 tys. ha w 2018 r. Jest to kolejny rok narastania gradacji tego gatunku owada, a średnioterminowa prognoza oraz duży obszar drzewostanów zagrożonych w stopniu ostrzegawczym wskazują, że będzie ona miała potencjał do rozwoju jeszcze w 2019 roku. Jest to jedna z największych gradacji od lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku, wymaga więc zdecydowanych działań ochronnych. W związku z powyższym zabiegi ograniczające liczebność populacji brudnicy mniszki należy podejmować przy zagrożeniu silnym (+++), średnim (++) i słabym (+). Jeśli oddziały z drzewostanami zagrożonymi w

stopniu ostrzegawczym (0/+) znajdują się na granicy lub wewnątrz obszaru zagrożonego, należy je włączyć do powierzchni przeznaczonych do oprysku.

2. Mimo niesprzyjających warunków do rozwoju gradacji **strzygoni choinówki** w 2017 r., na terenie wielu RDLP nastąpił znaczący wzrost powierzchni zagrożenia drzewostanów przez tego szkodnika. Może to oznaczać, że występowanie niekorzystnych warunków miało charakter raczej regionalny. Przy podejmowaniu decyzji o konieczności wykonania zabiegów ochronnych przeciwko strzygoni choinówce należy uwzględnić: 1) liczebność wrogów naturalnych, szczególnie muchówek stwierdzonych w ściółce w trakcie jesiennych lub wiosennych poszukiwań, 2) wyniki kontroli nadzwyczajnych, zwłaszcza szczegółowych obserwacji przebiegu rójki motyli – jeśli będzie ona zwarta, niezakłócona spadkami temperatury, w koronach drzew można się spodziewać znacznej liczby złożonych przez samice jaj, a w efekcie dużej defoliacji. Weryfikację stanu populacji (liczebności i zdrowotności gąsienic oraz tempa ich rozwoju) i ostateczną kwalifikację drzewostanów do zabiegów ochronnych należy przeprowadzić metodą ścinki drzew na płachty.

3. W odniesieniu do **barczatki sosnówki**, zabiegi ograniczające liczebność jej populacji należy podejmować przy zagrożeniu +++ i ++, a drzewostany zagrożone w stopniu + należy objąć zabiegami w przypadku ich położenia na granicy lub wewnątrz obszarów zagrożonych.
4. W 2018 r. powierzchnia zagrożenia drzewostanów sosnowych przez **osnuję gwiaździstą** ulegnie nieznacznemu zwiększeniu, głównie na terenie RDLP w Poznaniu i RDLP w Katowicach. Decyzje o ograniczaniu liczebności tego gatunku owada należy podejmować indywidualnie, z uwzględnieniem aktualnych i lokalnych uwarunkowań, takich jak wiek drzewostanów, siedlisko, czas trwania i fazy gradacji, udział diapauzujących osobników, stopień defoliacji drzewostanów itp. czynniki.
5. W zależności od okresu trwania diapauzy larw osnui gwiaździstej zabiegi ochronne można przeprowadzać jednorazowo lub w kolejnych dwóch/trzech latach. Preparatem Dimilin 480 SC należy je wykonywać na stadium jaja lub najmłodsze stadia rozwojowe larw.
6. Przy podobnym poziomie zagrożenia przez foliofagi sosny w pierwszej kolejności zabiegi ochronne należy stosować w kompleksach leśnych, w których występują drzewostany:
  - z defoliacją powyżej 60%, ponieważ tempo obumierania drzew zależy od stopnia uszkodzenia aparatu asymilacyjnego: im bardziej jest uszkodzony, tym tempo obumierania jest szybsze;
  - w wieku od 20 do 50 lat, gdyż przeżywalność młodszych drzewostanów jest mniejsza niż starszych;
  - na żyzniejszych siedliskach, ponieważ po żerach może nastąpić intensywne wydzielenie się posuszu;
  - z dużym udziałem drzew przygłuszonych oraz o podwyższonej liczebności populacji szkodników wtórnych.
7. Zagrożenie drzewostanów sosnowych przez pozostałe gatunki foliofagów kształtuje się obecnie na poziomie słabym i/lub ostrzegawczym. Rozwój ich gradacji będzie zależał od potencjału gradacyjnego poszczególnych gatunków owadów (przeżywalności w różnych stadiach rozwojowych, udziału i płodności samic), przebiegu diapauzy (w przypadku boreczników) oraz warunków meteorologicznych w ważnych okresach ich rozwoju, m.in. rójki i wylęgu gąsienic z jaj. W związku z powyższym zaleca się prowadzenie obserwacji rozwoju populacji tych owadów różnymi metodami nadzwyczajnych kontroli, zgodnie z „Instrukcją ochrony lasu”.
8. W związku ze spodziewaną intensywną rójką chrabąszczy na powierzchni około 15 tys. ha należy stosować zarówno agrolotnicze zabiegi ochronne, jak i inne metody ograniczania liczebności tych owadów.
9. W drzewostanach sosnowych z dużym udziałem gatunków liściastych w drugim piętrze lub w podsycie oprócz zabiegów agrolotniczych ograniczających populację chrabąszczy wskazane jest wykonanie także naziemnych zabiegów ochronnych na obrzeżach drzewostanów.
10. Na obszarach, gdzie metoda chemiczna nie może być zastosowana, zaleca się przeprowadzenie ręcznego zbioru dorosłych postaci chrabąszczy w trakcie rójki, w zakresie ustalonym przez nadleśniczego. Dodatkowo należy rozważyć możliwość zastosowania różnych materiałów, np. agrowłókniny, siatki o drobnych oczkach itp., uniemożliwiających składanie jaj przez samice chrabąszczy do gleby w szkółkach lub świeżo zakładanych uprawach.
11. Decyzję o konieczności ograniczania liczebności populacji innych szkodników liściożernych w drzewostanach liściastych podejmuje nadleśniczy w porozumieniu z RDLP i ZOL. Przed podjęciem decyzji konieczne jest dokładne rozpoznanie głównych gatunków występujących w koronach drzew i śledzenie ich rozwoju w celu prawidłowego wyznaczenia terminu przeprowadzenia zabiegu ochronnego.
12. W zabiegach ochronnych należy stosować środki ochrony roślin zalecane w leśnictwie (**wykaz preparatów jest dostępny na stronie internetowej LP w zakładce publikacje → gospodarka leśna → ochrona lasu → środki ochrony roślin**).
13. Wyższe dawki zalecanych preparatów należy stosować w przypadku zagrożenia silnego (+++) i średniego (++) , uwzględniając również fazę gradacji (progradacja lub kulminacja gradacji), zagrożenie przez szkodniki wtórne, a także defoliację drzewostanów w latach ubiegłych.
14. Po wykonaniu zabiegu ochronnego należy ocenić jego skuteczność, a wyniki wpisać do protokołu (formularz nr 32 „Instrukcji ochrony lasu”). Jeżeli liczba żywych larw szkodnika, pozostałych po zabiegu w koronach drzew, nie przekracza 20% liczby krytycznej dla danego gatunku owada, zabieg należy uznać za skuteczny.
15. Przedstawione zalecenia mają charakter ogólny. Szczegółowa strategia postępowania winna być dostosowana do każdego gatunku, z uwzględnieniem aspektów ekologicznych i ekonomicznych oraz zaakceptowana przez RDLP, ZOL i nadleśnictwo.

**DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Andrzej Konieczny**

MELDUNEK nr..... z dnia .....2018 roku
 Ograniczanie populacji szkodliwych owadów w 2018 roku techniką lotniczą i naziemną

RDLP	Nadlesnictwo	Rodzaj sprzętu*	Powierzchnia zabiegu (ha)			Gatunek dominujący	Środek ochrony roślin	Ilość zużytego środka (l lub kg)	Uwagi**
			ogółem	w tym:					
				zabieg powtórny	LN				

* Rodzaj sprzętu – samolot, śmigłowiec, sprzęt naziemny (w przypadku chrabąszczowatych), zbiór ręczny (w przypadku chrabąszczowatych).

** Uwagi, np. jednorazowa zgoda MRIRW, zabieg w ramach doświadczeń IBL.

DYREKTOR GENERALNY
 LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Andrzej Konieczny

ZARZĄDZENIE NR 21
DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

z dnia 10 kwietnia 2018 r.

w sprawie likwidacji zakładu Lasów Państwowych o zasięgu krajowym pod nazwą
Centrum Szkolenia Strzeleckiego Lasów Państwowych im. Jana Wendy
w Plaskoszu k. Tucholi

OR.0140.2.2018

Na podstawie art. 33 ust. 1 oraz ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2017 r. poz.788) oraz w związku z § 6 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, stanowiącego załącznik do Zarządzenia nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r. w sprawie nadania Statutu Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe, Zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 kwietnia 2016 r. w sprawie realizacji przedsięwzięć polegających na zmianach organizacyjnych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym „Lasy Państwowe”, obejmujących likwidowanie, dzielenie, łączenie oraz tworzenie nadleśnictw, a także innych jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych nieposiadających osobowości prawnej, oraz Zarządzenia nr 17 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 marca 2018 r. w sprawie reorganizacji zakładu Lasów Państwowych o zasięgu krajowym – Centrum Szkolenia Strzeleckiego Lasów Państwowych im. Jana Wendy w Plaskoszu k. Tucholi, zarządza się, co następuje:

§ 1

W związku z zakończeniem działań reorganizacyjnych polegających na przekształceniu zakładu Lasów Państwowych o zasięgu krajowym – Centrum Szkolenia Strzeleckiego Lasów Państwowych im. Jana Wendy w Plaskoszu k. Tucholi w zakład Lasów Państwowych o zasięgu regionalnym, Centrum Szkolenia Strzeleckiego Lasów Państwowych im. Jana Wendy w Plaskoszu k. Tucholi – zakład Lasów Państwowych o zasięgu krajowym – uznaje się za zlikwidowany z dniem 1 kwietnia 2018 r.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Andrzej Konieczny

ZARZĄDZENIE NR 22
DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

z dnia 12 kwietnia 2018 r.

w sprawie organizacji szkoleń w zakresie szacowania szkód łowieckich

ZG.Ł 074.2.2018

Na podstawie art. 33 ust. 1, art. 58 ust. 2 pkt 5c ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 788 z późn. zm.), w związku z § 6 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe oraz art. 46g ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1295 z późn. zm.), postanawiam, co następuje:

§ 1

Realizując nałożony na Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe obowiązek organizacji szkoleń w zakresie szacowania szkód łowieckich, PGL LP rozpocznie z dniem 1 maja 2018 r. cykl szkoleń, które będą miały charakter:

- 1) szkoleń stacjonarnych organizowanych w wybranych ośrodkach szkoleniowych Lasów Państwowych,
- 2) szkoleń e-learningowych.

§ 2

Szkolenia prowadzone będą według programu ramowego, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 3

Organizację szkoleń powierzam Dyrektorowi Ośrodka Rozwoju-Wdrożeniowego Lasów Państwowych w Bedoniu, którego zobowiązuję do współpracy w tym zakresie z Zespołem Gospodarki Łowieckiej DGLP.

§ 4

Kierownika Zespołu Gospodarki Łowieckiej DGLP czynię odpowiedzialnym za realizację szkoleń zgodnie z ramowym programem, o którym mowa w § 2.

§ 5

Koszty organizacji szkoleń pokryte zostaną ze środków funduszu leśnego.

§ 6

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Andrzej Konieczny

RAMOWY PROGRAM
szkolenia w zakresie szacowania szkód łowieckich dla przedstawicieli:
organów wykonawczych: gmin i jednostek pomocniczych gmin,
izb rolniczych, dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich

Lp.	Temat zajęć	Liczba godzin	Forma zajęć
1.	Wprowadzenie – informacje ogólne, podstawa prawna organizacji szkolenia, zakres oraz warunki uzyskania zaliczenia	0,5	wykłady
2.	Podstawy biologii i anatomii zwierząt dziko żyjących, sposoby żerowania, rozpoznawanie tropów i śladów żerowania na powierzchniach uszkodzonych	2,5	wykłady
3.	Szacowanie szkód przez zespół złożony z przedstawiciela gminy i przedstawicieli stron	1	wykłady
4.	Postępowanie administracyjne przed nadleśniczym lub dyrektorem RDLP. Postępowanie przed sądem	1	wykłady
5.	Podstawowe narzędzia i metody wykorzystywane do ustalania parametrów ilościowych i jakościowych uszkodzonych upraw	5	wykłady
6.	Ćwiczenia praktyczno-teoretyczne z zakresu sporządzania protokołów szacowania szkód oraz wyliczania należnych odszkodowań	2	ćwiczenia
7.	Mediacje – zakres, sposoby prowadzenia	1	wykłady
8.	Sprawdzenie wiadomości z tematyki omawianej na szkoleniu	1	test

ZARZĄDZENIE NR 23
DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

z dnia 12 kwietnia 2018 r.

w sprawie wprowadzenia warunków technicznych na pozostałości drzewne

ZM.800.14.2018

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach¹, w związku z § 6 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe² (zwanego dalej Statutem) – w wykonaniu zadania Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, określonego m.in. w art. 33 ust. 3 pkt 1a³ ustawy o lasach, a także § 8 ust. 1 pkt 2⁴ oraz pkt 5⁵ ww. Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – zarządzam, co następuje:

§ 1

Wprowadzam do stosowania w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych warunki techniczne na pozostałości drzewne (M2E) stanowiące załącznik nr 1.

§ 2

Zarządzenie wchodzi z dniem podpisania, z mocą obowiązującą od dnia wdrożenia niezbędnych modyfikacji w Systemie Informatycznym Lasów Państwowych, nie później niż od 1 czerwca 2018 r.

DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Andrzej Konieczny

¹ Art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 788) stanowi, że „Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych”.

² Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe został nadany zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r.; w § 6 Statutu stanowi, że w wykonaniu zadań określonych przez ustawę (o lasach) oraz przez przepisy wykonawcze do ustawy, a także innych przepisów prawnych, Dyrektor Generalny wydaje zarządzenia i decyzje obowiązujące w Lasach Państwowych.

³ Art. 33 ust. 3 pkt 1a ustawy o lasach stanowi, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych inicjuje, koordynuje oraz nadzoruje działalność dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych oraz kierowników innych jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych o zasięgu krajowym.

⁴ § 8 ust. 1 pkt 2 Statutu stanowi, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych ustala ramowy regulamin organizacyjny jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych z wyłączeniem zakładów.

⁵ § 8 ust. 1 pkt 5 Statutu stanowi, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych ustala system sprzedaży przez Lasy Państwowe drewna i innych produktów i usług.

WARUNKI TECHNICZNE na pozostałości drzewne – M2E

1. Przedmiot warunków technicznych

Przedmiotem warunków technicznych jest drewno pozostające na powierzchni cięć, związane z procesem ścinki drzew i krzewów oraz manipulacji surowca drzewnego, którego ze względów jakościowych nie można przyporządkować do innych sortymentów lub ich pozyskanie jest nieuzasadnione gospodarczo. Pozostałości drzewne powstają w trakcie prowadzenia prac związanych z pozyskaniem surowca drzewnego, np. w ramach cięć rębnych i przedrębnych, jak również podczas melioracji agrotechnicznych oraz usuwania w drzewostanach skutków klęsk żywiołowych i pozyskiwania drewna z gruntów wyłączonych z produkcji leśnej.

Pozostałości drzewne – sortyment, który obejmuje: drewno małowymiarowe, chrust, igliwie i liście, korę, korzenie i karpę oraz drewno o minimalnej średnicy w górnym końcu wynoszącej co najmniej 5 cm bez kory (7 cm w korze), którego długość oraz cechy jakościowe nie pozwalają na zaklasyfikowanie go do pozostałych sortymentów zaliczanych do drewna użytkowego. Dopuszcza się udział zanieczyszczeń mineralnych i organicznych.

2. Oznaczenie

Pozostałości drzewne oznaczone są jako M2E i przyporządkowane zostają do rodzaju, którego udział w danej partii surowca jest dominujący.

Przykładowe oznaczenia:

SO M2 ZE – pozostałości drzewne iglaste w postaci zrębków,
BRZM2 BE – pozostałości drzewne liściaste w postaci balotów.

3. Wyrób

Pozostałości drzewne wyrabia się w postaci zrębków lub balotów.

3.1. Zrębki – cząstki drewna wielkości od kilku do kilkunastu centymetrów, powstające w wyniku rozdrabniania drewna przez maszyny rozdrabniające. W przypadku pozostałości drzewnych oprócz drewna w zrębkowanym materiale znajdują się: kora, korzenie oraz niezdrewniałe części drzew oraz igliwie i liście.

3.2. Balot – pozostałości drzewne zebrane w postaci pakietu, w formie np. zbliżonej do cylindra mającego długość i średnicę. W przypadku pozostałości drzewnych oprócz drewna w balotach znajdują się: kora, korzenie oraz niezdrewniałe części drzew, a także igliwie i liście.

4. Jakość drewna

Dopuszcza się występowanie wszystkich wad drewna według PN-79/D-01011. Dopuszczalny jest również udział zanieczyszczeń mineralnych i organicznych.

5. Pozostałe określenia

Pozostałe określenia – według *PN-93/D-02002 Surowiec drzewny. Podział, terminologia, symbole*.

6. Pomiar, obliczanie miąższości i cechowanie

6.1. Pozostałości drzewne mierzone w postaci zrębków

6.1.1. Pomiar miąższości dokonywany jest na pojeździe bądź w kontenerze po zrębkowaniu zebranego z powierzchni materiału. Elementy pomiaru stanowią długość l , szerokość s oraz wysokość h ładunku w skrzyni ładunkowej. Dopuszcza się, za zgodą stron, pomiar zrębków wg masy (wagi) na zasadach określonych przez strony.

6.1.2. Cechowanie pozostałości drzewnych odbywa się przed przerobem poprzez nadanie właściwego numeru ewidencyjnego.

6.1.3. Jednostką miary miąższości jest metr sześcienny (m^3); miąższość określa się z dokładnością do drugiego znaku po przecinku. Obliczanie miąższości polega na przeliczeniu pomierzonej objętości ładunku przez współczynnik zamienny z $m^3(p)$ na m^3 w wysokości 0,25.

6.2. Pozostałości drzewne mierzone w postaci balotów

6.2.1. Pomiar miąższości dokonywany jest po zebraniu materiału w baloty, dokonaniu ich zrywki i ułożeniu w stosy nieregularne. Baloty układa się tak, aby nie były skrzyżowane, a stos był ścisły, zaś jedno z czoł stosu było w jednej płaszczyźnie. Elementami pomiaru stosu są: długość l (nominalna), szerokość s oraz wysokość h . Pomiar długości, szerokości i wysokości przeprowadza się z dokładnością do 10 cm. Pomiary wykonuje się taśmą lub innym przyrządem pomiarowym. Dopuszcza się, za zgodą stron, pomiar balotów wg masy (wagi) na zasadach określonych przez strony lub gdy wymiary balotów są zestandaryzowane, poprzez zliczenie sztuk i ich przeliczenie przez przeciętną objętość balotu.

6.2.1.1. Za długość stosu przyjmuje się nominalną długość balotów.

6.2.1.2. Szerokość stosu mierzy się wzdłuż krawędzi dolnej z jednej strony stosu.

6.2.1.3. Wysokość stosu określa się jako średnią arytmetyczną przynajmniej czterech pomiarów. Miejsca pomiaru powinny być rozłożone równomiernie wzdłuż szerokości stosu. Odległości między miejscami pomiaru wysokości nie mogą być większe niż 1 m w przypadku stosów o szerokości do 6 m oraz nie większe niż 2 m w przypadku stosów o szerokości powyżej 6 m. Pierwszą i ostatnią wysokością jest wysokość, która nie może być mniejsza niż suma średnic dwóch balotów. Pomiaru wysokości stosu dokonuje się od dolnej do górnej krawędzi stosu.

6.2.2. Cechowanie pozostałości drzewnych odbywa się poprzez nadanie właściwego numeru ewidencyjnego.

6.2.3. Jednostką miary miąższości jest metr sześcienny (m^3); miąższość określa się z dokładnością do drugiego znaku po przecinku. Obliczanie miąższości polega na przeliczeniu pomierzonej objętości balotów przez współczynnik zamienny z $m^3(p)$ na m^3 w wysokości 0,20.

**ZARZĄDZENIE NR 24
DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH**

z dnia 12 kwietnia 2018 r.

**w sprawie wprowadzenia tymczasowych warunków technicznych
na drewno iglaste kładowane (WK) pozyskiwane na terenach pokłeskowych,
mierzone w stosach łączonych**

ZM.800.15.2018

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach¹, w związku z § 6 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe² (zwanego dalej Statutem) – w wykonaniu zadania Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, określonego m.in. w art. 33 ust. 3 pkt 1a³ ustawy o lasach, a także § 8 ust. 1 pkt 5⁴ ww. Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – zarządzam, co następuje:

§ 1

Wprowadzam do stosowania w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych tymczasowe warunki techniczne na drewno iglaste kładowane (WK) pozyskiwane na terenach pokłeskowych w rozumieniu Decyzji nr 211/2017 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 16 sierpnia 2017 roku w sprawie konkretyzacji i uszczegółowienia postępowania nadzwyczajnego w związku z wystąpieniem w dniu 11 i 12 sierpnia 2017 r. w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (dalej Lasy Państwowe lub LP)

stanu siły wyższej o zasięgu ponadlokalnym (wraz z późniejszymi zmianami), mierzone w stosach łączonych, stanowiące załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi z dniem podpisania, z mocą obowiązującą od dnia wdrożenia niezbędnych modyfikacji w Systemie Informatycznym Lasów Państwowych, nie później niż od 1 czerwca 2018 r.

**DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Andrzej Konieczny**

¹ Art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 788) stanowi, że „Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych”.

² Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe został nadany zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r.; w § 6 Statutu stanowi, że w wykonaniu zadań określonych przez ustawę (o lasach) oraz przez przepisy wykonawcze do ustawy, a także innych przepisów prawnych, Dyrektor Generalny wydaje zarządzenia i decyzje obowiązujące w Lasach Państwowych.

³ Art. 33 ust. 3 pkt 1a ustawy o lasach stanowi, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych inicjuje, koordynuje oraz nadzoruje działalność dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych oraz kierowników innych jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych o zasięgu krajowym.

⁴ § 8 ust. 1 pkt 5 Statutu stanowi, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych ustala system sprzedaży przez Lasy Państwowe drewna i innych produktów i usług.

**Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 24
Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych
z dnia 12 kwietnia 2018 r.**

**TYMCZASOWE WARUNKI TECHNICZNE
na drewno iglaste kładowane (WK)
pozyskiwane na terenach pokłeskowych, mierzone w stosach łączonych**

1. Wstęp

1.1. Przedmiot warunków technicznych

Przedmiotem warunków są wymagania jakościowo-wymiarowe, zasady pomiaru, obliczania miąższości i cechowania surowca drzewnego wyrabianego w postaci kłód i wyrzynków na terenach pokłeskowych, odbieranych w stosach łączonych.

1.2. Zakres stosowania warunków technicznych

Warunki techniczne stosuje się przy pozyskaniu i obrocie surowcem drzewnym iglastym wyrabianym w postaci kłód i wyrzynków odbieranych w stosach łączonych, w jego pomiarze, obliczaniu miąższości i cechowaniu.

1.3. Określenia

Metr przestrzenny m3(p) – jednostka pomocnicza do obliczania miąższości drewna mierzonego w stosach.

Uszkodzenia technologiczne – uszkodzenia drewna powstające przy pozyskaniu i zrywce drewna, które dzielą się na:

– czołowe – ubytki drewna (wyrwy) widoczne na czołach (mierzy się największy zasięg na czole w cm i odnosi się do średniej średnicy czoła);

– boczne – powstające przy pozyskaniu i zrywce drewna, widoczne na poboczniczy (odarcia kory nie są uszkodzeniem drewna).

Wady drewna – według *PN-79/D-01011 Wady drewna*.

Kłoda – część strzały o długości nominalnej od 2,7 m do 6,0 m i średnicy minimalnej mierzonej w górnym końcu bez kory od 14 cm.

Pomiaru średnicy górnej dokonuje się przymiarem liniowym, po najmniejszej średnicy, z dokładnością do 1 mm, a wynik pomiaru zaokrągla się do pełnych centymetrów w dół. Kłody wyrabia się z odstopniowaniem co 10 cm, długość nominalną ustala się z nabywcą drewna. Standardowe długości kłód to: 3,0; 4,0 i 5,0 m. Za zgodą stron postanowienia niniejszego zarządzenia stosuje się przy wyrobie wyrzynków w dł. od 2,0 m.

Terminy nieopisane w niniejszych warunkach technicznych – według PN-93/D 02002 Surowiec drzewny. Podział, terminologia symbole oraz PN-D-95000:2002. Surowiec drzewny, obliczanie miąższości i cechowanie.

1.4. Oznaczenie

Drewno wielkowymiarowe iglaste wyrabiane w postaci kłód, odbierane w stosach łączonych, bez sortowania na klasy grubości (klasy grubości łącznie), oznaczane jest jako WKX wraz z przyporządkowaniem do klasy jakości oraz zarejestrowaną długością nominalną kłód.

2. Pomiar

2.1. Postanowienia ogólne dotyczące przygotowania drewna do pomiaru

2.1.1. Okrzesywanie

Jakość okrzesywania – dobra, zgodnie z normą PN-D-95000:2002.

2.1.2. Przycięcie końców

Końce kłód powinny być przycięte prostopadłe do ich podłużnej osi. Dopuszcza się odchylenie do 1/10 średnicy w miejscu przycięcia.

2.1.3. Przygotowanie do pomiaru w stosach łączonych

Drewno kładowane układa się w tzw. stosach łączonych. W stosach łączonych mierzy się kłody klas jakości C lub D o średnicy w górnym końcu bez kory (g.k.b.k.) do 32 cm włącznie i długości do 5,0 m. Dopuszcza się udział do 10% sztuk o średnicy w górnym końcu bez kory powyżej 32 cm. Dopuszcza się, za zgodą stron, pomiar w stosach łączonych drewna o długości powyżej 5 mb z uwzględnieniem obniżenia wymagań jakościowych. Drewno w stosach należy układać na przemian grubszymi końcami w taki sposób, aby poszczególne sztuki w stosie nie krzyżowały się, a stos był ścisły, zaś czoła stosu były w jednej płaszczyźnie. Stos powinien zawierać drewno jednego gatunku lub rodzaju, jednakowej długości i jednej klasy jakości. Zaleca się układać stosy szersze niż 4 m. W przypadku reklamacji jakościowych surowca kładowanego odebranego w stosach łączonych miąższość reklamowanego drewna oblicza się w sztukach pojedynczo na zasadach określonych w Zarządzeniu nr 74 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 27 września 2013 roku w sprawie zasad odbioru i obrotu drewna iglastego wyrabianego w kłodach w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych (znak: GM-900-7/2013). Za zgodą stron dopuszcza się pomiar zareklamowanego surowca kładowanego w stosach.

2.2. Pomiar kłód w stosach na gruncie

2.2.1. Elementy pomiaru

Elementami pomiaru są: długość l (nominalna), szerokość s oraz wysokość h . Pomiar długości, szerokości i wysokości przeprowadza się z dokładnością do 1 cm. Pomiar wykonuje się taśmą lub innym przyrządem pomiarowym.

Dopuszcza się pomiar drewna mierzonego w stosach z zastosowaniem specjalistycznych urządzeń elektronicznych wykorzystujących tzw. fotooptyczne metody pomiarowe, których zasada działania opiera się na obliczeniu pola powierzchni czoła stosu.

2.2.2. Pomiar długości stosu

Za długość stosu l przyjmuje się nominalną długość kłód. Obowiązuje nadmiar długości kłód nie mniejszy niż 5 cm i nie większy niż 10 cm.

2.2.3. Pomiar szerokości stosu

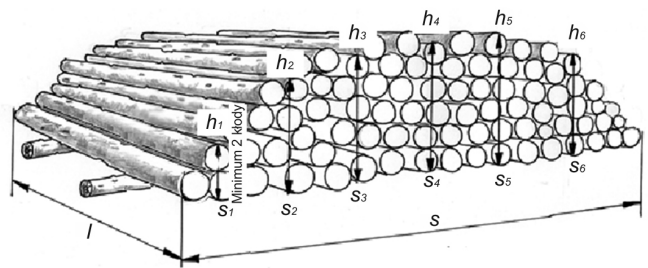
Szerokość stosu mierzy się wzdłuż krawędzi dolnej, po obu stronach stosu, przyjmując średnią arytmetyczną tych pomiarów. Dopuszcza się wykonanie pomiaru szerokości z jednej strony stosu.

2.2.4. Pomiar wysokości stosu

Wysokość stosu, dla każdej ze stron, określa się jako średnią arytmetyczną przynajmniej czterech pomiarów. Miejsca pomiaru powinny być rozłożone równomiernie wzdłuż szerokości stosu i trwale oznaczone. Odległości między miejscami pomiaru wysokości nie mogą być większe niż 1 m w przypadku stosów o szerokości do 6 m oraz nie większe niż 2 m w przypadku stosów o szerokości powyżej 6 m. Przy szerokościach stosu większych niż 6 m wykonuje się pomiary wysokości z jednej strony na metrach parzystych, z drugiej strony na metrach nieparzystych. Pierwszą i ostatnią wysokością dla

każdej ze stron stosu jest wysokość, która nie może być mniejsza niż suma średnic dwóch kłód. Pomiaru wysokości stosu dokonuje się od dolnej do górnej krawędzi stosu.

Dopuszcza się wykonanie pomiaru wysokości z jednej strony stosu.

l – długość stosu (długość nominalna kłód).

h – wysokość stosu.

s – szerokość stosu ($s_1, s_2, \dots, s_n$ – miejsca pomiaru wysokości stosu; dla szerokości do 6 m – odległości nie większe niż 1 m oraz dla stosu o szerokości większej niż 6 m – nie większe niż 2 m).

3. Określanie miąższości

Jednostką miary miąższości jest metr sześcienny (m^3). Miąższość kłód określa się z dokładnością do drugiego znaku po przecinku.

3.1. Określanie miąższości kłód mierzonych w stosach na gruncie

Dla każdej ze stron stosu (czoła) oblicza się pole jego powierzchni, której elementami są średnia arytmetyczna wysokości h oraz szerokość stosu s . Średnia arytmetyczna pól powierzchni obu czoł pomnożona przez długość stosu l stanowi objętość stosu. Miąższość stosu kłód na gruncie oblicza się w metrach sześciennych, stosując do przeliczenia z objętości stosu na miąższość drewna [$z m^3(p)$ na m^3] odpowiednie współczynniki zamienne. Współczynniki zamienne dla kłód iglastych mierzonych w stosach przyjmuje się według tabeli 1.

W przypadku wykonywania pomiaru szerokości oraz wysokości z jednej strony stosu obliczania miąższości stosu dokonuje się na podstawie obliczonego pola powierzchni jednej strony stosu. Dopuszcza się pomiar drewna mierzonego w stosach z zastosowaniem specjalistycznych urządzeń elektronicznych wykorzystujących tzw. fotooptyczne metody pomiarowe, których zasada działania opiera się na obliczeniu pola powierzchni czoła stosu.

Tabela 1. Współczynniki zamienne dla drewna kładowanego mierzonego w stosach

Rodzaj drewna	Długość (m)	Współczynniki zamienne $m(p)$ w korze na m^3 bez kory dla klas grubości
Sosna, modrzew, daglezja	2,0–2,6	0,62
	2,7–5,0*	0,61
Świerk, jodła	2,0–2,6	0,67
	2,7–5,0*	0,66

*Współczynniki stosuje się dla drewna wyrabianego od 5 do 6 m za zgodą stron.

4. Cechowanie kłód mierzonych w stosach łączonych na gruncie

Na czole jednej z kłód umieszcza się:

- znak graficzny Lasów Państwowych,
- plytkę w kolorze czerwonym zawierającą oznaczenie cyfrowe numeru stosu oraz 6-cyfrowy numer jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych.

5. Wymagania

5.1. Jakość kłód

Każdą kłodę w całości należy zaliczyć do jednej z klas jakości według tabeli 2.

5.2. Kontrola jakości

Kontrolę przeprowadza się przez oględziny zewnętrzne.

Kontroli jakości dokonuje się na podstawie normy *PN-D-02006 Odbiorca kontrola jakości według metody alternatywnej*; po stwierdzeniu wadliwości sztuk, w przypadku reklamacji jakościowych surowca kłodowanego odebranego w stosach, miąższość reklamowanego drewna oblicza się w sztukach pojedynczo lub za zgodą stron w stosach.

Tabela 2. Warunki techniczne dla drewna iglastego kłodowanego w stosach łączonych

Cecha jakościowa	Warunki techniczne dla kłód	
	C	D
Długość standardowa (m)	3,0; 4,0; 5,0	
Minimalna średnica górna bez kory (cm)	14	
Sęki otwarte (cm)	dopuszczalne	
Sęki zarośnięte (guzy)	dopuszczalne	
Krzywizna	dopuszczalna jednostronna do: w drewnie sosnowym, modrzewiowym, daglezjowym – 4 cm/m, krzywizna wielostronna – dopuszczalna do 2 cm/m; w drewnie świerkowym i jodłowym – 5 cm/m	
Pęknięcia	czolowo-boczne głębokie i przechodzące	niedopuszczalne
Chodniki owadzie płytkie i głębokie		niedopuszczalne
Zgnilizna	wewnętrzna	niedopuszczalna
	zewnątrzna	niedopuszczalna
Spła żywiczarska		niedopuszczalna
Wielordzenność		niedopuszczalna
Obecność ciał obcych		dopuszczalna
Zabarwienia	sinizna	dopuszczalna na przekrojach do 1/2 powierzchni bieli
	brunatnica	niedopuszczalna
Uszkodzenia technologiczne wynikające z pozyskania drewna	czolowe	dopuszczalne na jednym z czoł do 1/5 średnicy czoła
	boczne	dopuszczalne o głębokości do 2 cm

Drewno klasy D – wyrób kłód odbywa się za zgodą nabywcy. Wad niewymienionych w tabeli nie bierze się pod uwagę.

ZARZĄDZENIE NR 25
DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

z dnia 12 kwietnia 2018 r.

w sprawie wprowadzenia tymczasowych warunków technicznych
na drewno liściaste kładowane (WK) pozyskiwane na terenach pokłęskowych

ZM.800.16.2018

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach¹, w związku z § 6 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe² (zwanego dalej Statutem) – w wykonaniu zadania Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, określonego m.in. w art. 33 ust. 3 pkt 1a³ ustawy o lasach, a także § 8 ust. 1 pkt 5⁴ ww. Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – zarządzam, co następuje:

§ 1

Wprowadzam do stosowania w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych tymczasowe warunki techniczne na drewno liściaste kładowane (WK) pozyskiwane na terenach pokłęskowych w rozumieniu Decyzji nr 211/2017 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 16 sierpnia 2017 roku w sprawie konkretyzacji i uszczegółowienia postępowania nadzwyczajnego w związku z

wystąpieniem w dniu 11 i 12 sierpnia 2017 r. w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (dalej Lasy Państwowe lub LP) stanu siły wyższej o zasięgu ponadlokalnym (wraz z późniejszymi zmianami), stanowiące załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania, z mocą obowiązującą od dnia wdrożenia niezbędnych modyfikacji w Systemie Informatycznym Lasów Państwowych, nie później niż od 1 czerwca 2018 r.

DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Andrzej Konieczny

¹ Art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 788) stanowi, że „Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych”.

² Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe został nadany zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r.; w § 6 Statutu stanowi, że w wykonaniu zadań określonych przez ustawę (o lasach) oraz przez przepisy wykonawcze do ustawy, a także innych przepisów prawnych, Dyrektor Generalny wydaje zarządzenia i decyzje obowiązujące w Lasach Państwowych.

³ Art. 33 ust. 3 pkt 1a ustawy o lasach stanowi, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych inicjuje, koordynuje oraz nadzoruje działalność dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych oraz kierowników innych jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych o zasięgu krajowym.

⁴ § 8 ust. 1 pkt 5 Statutu stanowi, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych ustala system sprzedaży przez Lasy Państwowe drewna i innych produktów i usług.

Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 25
Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych
z dnia 12 kwietnia 2018 r.

TYMCZASOWE WARUNKI TECHNICZNE
dla drewna liściastego kładowanego (WK)
pozyskiwanego na terenach pokłęskowych

1. Wstęp

1.1. Przedmiot warunków technicznych

Przedmiotem warunków są wymagania jakościowo-wymiarowe, zasady pomiaru, obliczania miąższości i cechowania surowca drzewnego, wyrabianego w postaci kłód i wyrzynków na terenach pokłęskowych (na potrzeby niniejszych warunków technicznych zwanego łącznie drewnem kładowanym lub kłoda), następujących rodzajów drewna: buk, olcha, brzoza, dąb (w tym dąb czerwony), topola i osika.

1.2. Zakres stosowania warunków technicznych

Warunki techniczne stosuje się przy pozyskaniu i obrocie surowcem drzewnym liściastym wyrabianym w postaci kłód i wyrzynków, jego pomiarze, obliczaniu miąższości i cechowaniu.

1.3. Określenia

Metr przestrzenny m3(p) – jednostka pomocnicza do obliczania miąższości drewna mierzonego w stosach.

Uszkodzenia technologiczne – uszkodzenia drewna powstające przy pozyskaniu i zrywce drewna, które dzielą się na:

- czołowe – ubytki drewna (wyrwy) widoczne na czołach (mierzy się największy zasięg na czole w cm i odnosi się do średniej średnicy czoła),
- boczne – powstające przy pozyskaniu i zrywce drewna, widoczne na pobocznicy (odarcia kory nie są uszkodzeniem drewna).

Wady drewna – według *PN-79/D-01011 Wady drewna*.

Drewno wielkowymiarowe kładowane liściaste wyrabia się w długościach nominalnych od 2,0 do 3,0 m. Drewno kładowane wyrabia się z odstopniowaniem co 10 cm, długość nominalną ustala się z nabywcą drewna. Standardowe długości kłód to: 2,0; 2,4; 3,0 m. Za zgodą stron postanowienia niniejszego zarządzenia stosuje się przy wyrobie wyrzynków poniżej 2,0 m.

Terminy nieopisane w niniejszych warunkach technicznych – według *PN-93/D 02002 Surowiec drzewny. Podział, terminologia symbole oraz PN-D-95000:2002. Surowiec drzewny, obliczanie miąższości i cechowanie*.

2. Pomiar

2.1. Postanowienia ogólne dotyczące przygotowania drewna do pomiaru

2.1.1. Okrzesywanie

Jakość okrzesywania – dobra, zgodnie z normą *PN-D-95000:2002*.

2.1.2. Przycięcie końców

Końce kłód powinny być przycięte prostopadle do ich podłużnej osi. Dopuszcza się odchylenie do 1/10 średnicy w miejscu przycięcia.

2.1.3. Przygotowanie do pomiaru

Drewno kładowane układa się w stosy. W stosach mierzy się kłody klas jakości C lub D o średnicy w górnym końcu bez kory (g.k.b.k.) do 32 cm włącznie. Dopuszcza się udział do 10% sztuk o średnicy w górnym końcu bez kory powyżej 32 cm. Drewno w stosach należy układać na przemian grubszymi końcami w taki sposób, aby poszczególne sztuki w stosie nie krzyżowały się, a stos był ścisły, zaś czoła stosu były w jednej płaszczyźnie. Stos powinien zawierać drewno jednego gatunku lub rodzaju, jednakowej długości i jednej klasy jakości. Zaleca się układać stosy szersze niż 4 m.

2.2. Pomiar kłód w stosach na gruncie

2.2.1. Elementy pomiaru

Elementami pomiaru są: długość l (nominalna), szerokość s oraz wysokość h stosu. Pomiar długości, szerokości i wysokości przeprowadza się z dokładnością do 1 cm. Pomiar wykonuje się taśmą lub innym przyrządem pomiarowym.

Dopuszcza się pomiar drewna mierzonego w stosach z zastosowaniem specjalistycznych urządzeń elektronicznych wykorzystujących tzw. fotooptyczne metody pomiarowe, których zasada działania opiera się na obliczeniu pola powierzchni czoła stosu.

2.2.2. Pomiar długości stosu

Za długość stosu l przyjmuje się nominalną długość kłód. Obowiązuje nadmiar długości kłód nie mniejszy niż 5 cm i nie większy niż 10 cm.

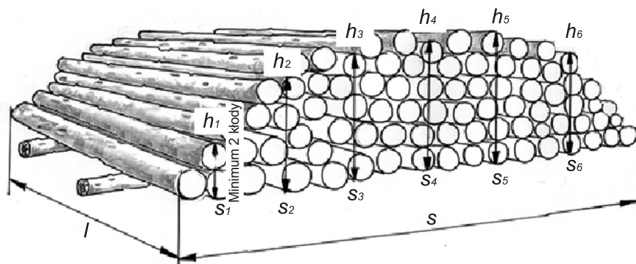
2.2.3. Pomiar szerokości stosu

Szerokość stosu mierzy się wzdłuż krawędzi dolnej, po obu stronach stosu, przyjmując średnią arytmetyczną tych pomiarów. Dopuszcza się wykonanie pomiaru szerokości z jednej strony stosu.

2.2.4. Pomiar wysokości stosu

Wysokość stosu, dla każdej ze stron, określa się jako średnią arytmetyczną przynajmniej czterech pomiarów. Miejsca pomiaru powinny być rozłożone równomiernie wzdłuż szerokości stosu. Odległości między miejscami pomiaru wysokości nie mogą być większe niż 1 m w przypadku stosów o szerokości do 6 m oraz nie większe niż 2 m w przypadku stosów o szerokości powyżej 6 m. Przy szerokościach stosu większych niż 6 m wykonuje się pomiary wysokości z jednej strony na metrach parzystych, z drugiej strony na metrach nieparzystych. Pierwszą i ostatnią wysokością dla każdej ze stron stosu jest wysokość, która nie może być mniejsza niż suma średnic dwóch kłód. Pomiaru wysokości stosu dokonuje się od dolnej do górnej krawędzi stosu.

Dopuszcza się wykonanie pomiaru wysokości z jednej strony stosu.

l – długość stosu (długość nominalna kłód).

h – wysokość stosu.

s – szerokość stosu ($s_1, s_2, \dots, s_n$ – miejsca pomiaru wysokości stosu; dla szerokości do 6 m – odległości nie większe niż 1 m oraz dla stosu o szerokości większej niż 6 m – nie większe niż 2 m).

3. Określanie miąższości

Jednostką miary miąższości jest metr sześcienny (m^3). Miąższość kłód określa się z dokładnością do drugiego znaku po przecinku.

3.1. Określanie miąższości kłód mierzonych w stosach na gruncie

Dla każdej ze stron stosu (czoła) oblicza się pole jego powierzchni, której elementami są średnia arytmetyczna wysokości h oraz szerokość stosu s . Średnia arytmetyczna pól powierzchni obu czoł pomnożona przez długość stosu l stanowi objętość stosu. Miąższość stosu kłód na gruncie oblicza się w metrach sześciennych, stosując do przeliczenia z objętości stosu na miąższość drewna [$z m^3(p)$ na m^3] odpowiednie współczynniki zamienne. Współczynniki zamienne dla kłód liściastych mierzonych w stosach przyjmuje się według tabeli 1.

W przypadku wykonywania pomiaru szerokości oraz wysokości z jednej strony stosu, obliczania miąższości stosu dokonuje się na podstawie obliczonego pola powierzchni jednej strony stosu.

Dopuszcza się pomiar drewna mierzonego w stosach z zastosowaniem specjalistycznych urządzeń elektronicznych wykorzystujących tzw. fotooptyczne metody pomiarowe, których zasada działania opiera się na obliczeniu pola powierzchni czoła stosu.

Tabela 1. Współczynniki zamienne dla drewna kładowanego liściastego mierzonych w stosach

Rodzaj drewna	Długość (m)	Współczynniki zamienne $m(p)$ w korze na m^3 bez kory dla klas grubości
Buk	1,0–1,5	0,70
	1,6–3,0	0,63
Pozostałe liściaste	1,0–1,5	0,65
	1,6–3,0	0,60

4. Cechowanie

Na czole jednej z kłód umieszcza się:

- znak graficzny Lasów Państwowych,
- plytkę w kolorze czerwonym zawierającą oznaczenie cyfrowe numeru stosu oraz 6-cyfrowy numer jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych.

5. Wymagania

5.1. Jakość kłód

Każdą kłodę w całości należy zaliczyć do jednej z klas jakości według tabeli 2.

5.2. Kontrola jakości

Kontrolę przeprowadza się przez oględziny zewnętrzne. Kontrolę jakości dokonuje się na podstawie normy *PN-D-02006 Odbiorcza kontrola jakości według metody alternatywnej jak dla grubizny mierzonych w stosach*; po stwierdzeniu wadliwości sztuk, w przypadku reklamacji jakościowych surowca kładowanego odebranego w stosach, miąższość reklamowanego drewna oblicza się w stosach.

Tabela 2. Drewno wielkowymiarowe kłodowane liściaste. Wymagania jakościowo-wymiarowe

Cecha jakościowa		C	D
Minimalna średnica górna bez kory		18 cm**	
Długość		od 2,0 m do 3,0 m – z odstopniowaniem co 10 cm	
Sęki	zdrowe	dopuszczalne o średnicy do: 10 cm	dopuszczalne
	nadsute i zepsute	8 cm	dopuszczalne o średnicy do: 10 cm (w drewnie dębowym do 15 cm)
Pęknięcia	czołowo-boczne głębokie i przechodzące; boczne mrozowe	dopuszczalne jedno	
Krzywizna		jednostronna do 4 cm/1 m, wielostronna do 2 cm/1 m	jednostronna do 5 cm/1 m, wielostronna do 3 cm/1 m
Zabitki		dopuszczalne o szerokości do 12 cm na jednym z czół	dopuszczalne
Wielordzenność		niedopuszczalna	dopuszczalna
Falszywa twardziel		dopuszczalna do 1/2 Ø czół	dopuszczalna
Zaparczenie		dopuszczalne do 1/3 pow. czół	dopuszczalne
Zgnilizna	wewnętrzna i rozproszona	dopuszczalna do:	
	huby	1/3 Ø czola	1/2 Ø czola
	zewnątrzna	niedopuszczalne	dopuszczalne
Chodniki owadzie płytkie i głębokie		dopuszczalna na:	
		1/4 obwodu do 1/10 średnicy	do 1/10 średnicy
Obecność obcych ciał		dopuszczalne do 1/4 obwodu drewna	dopuszczalne
		niedopuszczalna	dopuszczalna za zgodą stron
Uszkodzenia technologiczne wynikające z pozyskania drewna	czołowe	dopuszczalne na jednym z czół do 1/5 średnicy czola	dopuszczalne na jednym z czół do 1/3 średnicy czola
	boczne	dopuszczalne o głębokości do 2 cm	dopuszczalne o głębokości do 4 cm

Wład niewymienionych w tabeli nie bierze się pod uwagę.

* Za zgodą stron w klasie D dopuszcza się większy zakres występowania wad.

** Za zgodą stron dopuszcza się średnicę minimalną w górnym końcu poniżej 18 cm.

ZARZĄDZENIE NR 26
DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

z dnia 18 kwietnia 2018 r.

w sprawie wykazu innych jednostek organizacyjnych
Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe
nieposiadających osobowości prawnej o zasięgu krajowym i regionalnym

OR.013.7.2018

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 788), zwanej dalej ustawą, w związku z § 6 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, zwanego dalej Statutem LP – w wykonaniu zadań wynikających z obowiązków Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych określonych w art. 33 ust 3 pkt 1a, a także w wykonaniu zadania określonego w § 29 Statutu LP, zarządza się, co następuje:

§ 1

1. Ustala się wykaz jednostek organizacyjnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, o których mowa w art. 32 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, zwanych dalej zakładami Lasów Państwowych o zasięgu krajowym oraz regionalnym.
2. Wykaz zakładów Lasów Państwowych o zasięgu krajowym stanowi załącznik nr 1.
3. Wykaz zakładów Lasów Państwowych o zasięgu regionalnym stanowi załącznik nr 2.
4. Wykazy, o których mowa powyżej, obejmują: nazwę zakładu, siedzibę zakładu oraz określenie organu, któremu zakład został podporządkowany.

§ 2

Traci moc Zarządzenie nr 44 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 6 października 2016 r. w sprawie ustalenia wykazu innych jednostek organizacyjnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe nieposiadających osobowości prawnej o zasięgu krajowym i regionalnym.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Andrzej Konieczny

Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 26
Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych
z dnia 18 kwietnia 2018 r.

WYKAZ ZAKŁADÓW LASÓW PAŃSTWOWYCH
o zasięgu krajowym, bezpośrednio podporządkowanych
Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych

Lp.	Nazwa zakładu	Siedziba
1.	Centrum Informacyjne Lasów Państwowych	Warszawa
2.	Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych	Warszawa
3.	Leśny Bank Genów Kostrzyca	Miłków
4.	Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie	Gołuchów
5.	Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu	Bedoń
6.	Ośrodek Techniki Leśnej w Jarocinie	Jarocin
7 ¹ .	Zakład Informatyki Lasów Państwowych im. Stanisława Kostki Wisińskiego	Sękocin Stary

¹ Zmiana nazwy wprowadzona Decyzją nr 512 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 18 października 2016 r. w sprawie nadania Zakładowi Informatycznemu Lasów Państwowych imienia Stanisława Kostki Wisińskiego.

**WYKAZ ZAKŁADÓW LASÓW PAŃSTWOWYCH
o zasięgu regionalnym**

Lp.	Nazwa zakładu	Siedziba	Organ, któremu zakład jest podporządkowany
1.	Zakład Transportu i Spedycji Lasów Państwowych w Giżycku	Giżycko	Dyrektor RDLP w Białymstoku
2.	Zakład Przerobu Drewna Lasów Państwowych w Lęborku	Lębork	Dyrektor RDLP w Gdańsku
3.	Zakład Transportu i Spedycji Lasów Państwowych w Świerkłańcu	Świerklaniec	Dyrektor RDLP w Katowicach
4.	Gospodarstwo Rybackie Krogulna	Krogulna	Dyrektor RDLP w Katowicach
5.	Gospodarstwo Rybackie Niemodlin	Niemodlin	Dyrektor RDLP w Katowicach
6.	Zakład Usługowo-Produkcyjny Lasów Państwowych w Łodzi	Łódź	Dyrektor RDLP w Łodzi
7.	Zakład Produkcyjno Usługowo Handlowy Lasów Państwowych w Olsztynie	Olsztyn	Dyrektor RDLP w Olsztynie
8.	Leśny Ośrodek Szkoleniowy w Puszczykowie	Puszczykowo	Dyrektor RDLP w Poznaniu
9.	Zespół Składnic Lasów Państwowych w Stargardzie	Stargard	Dyrektor RDLP w Szczecinie
10.	Ośrodek Transportu Leśnego w Gorzowie Wielkopolskim	Gorzów Wielkopolski	Dyrektor RDLP w Szczecinie
11.	Zespół Składnic Lasów Państwowych w Białogardzie	Białogard	Dyrektor RDLP w Szczecinku
12.	Zespół Składnic Lasów Państwowych w Siedlcach	Siedlce	Dyrektor RDLP w Warszawie
13.	Zakład Usług Leśnych w Bystrzycy Kłodzkiej	Bystrzyca Kłodzka	Dyrektor RDLP we Wrocławiu
14.	Zakład Usług Leśnych we Wrocławiu	Wrocław	Dyrektor RDLP we Wrocławiu
15.	Ośrodek Transportu Leśnego w Świebodzinie	Świebodzin	Dyrektor RDLP w Zielonej Górze
16 ¹ .	Centrum Szkolenia Strzeleckiego Lasów Państwowych im. Jana Wendy w Plaskoszu k. Tucholi	Tuchola	Dyrektor RDLP w Toruniu

¹ Zakład LP o zasięgu regionalnym utworzony Zarządzeniem nr 10 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie utworzenia innej jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych nieposiadającej osobowości prawnej o zasięgu regionalnym pod nazwą Centrum Szkolenia Strzeleckiego Lasów Państwowych im. Jana Wendy w Plaskoszu k. Tucholi.

DECYZJA NR 68
DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

z dnia 3 kwietnia 2018 r.

w sprawie zakończenia realizacji projektu rozwojowego
„Drewno dla samowystarczalności energetycznej samorządów
oraz dla bezpieczeństwa energetycznego państwa”

OS.011.2.11.2018

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach¹, w związku z § 6² i § 10³ Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe² – w wykonaniu zadania Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, określonego m.in. w art. 33 ust. 3 pkt 3⁴ ustawy o lasach oraz Zarządzenia nr 13 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 lutego 2018 r. w sprawie Regulaminu organizacyjnego Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych – postanawia się, co następuje:

§ 1

W dniu 28 lutego 2018 r. zakończono realizację projektu rozwojowego „Drewno dla samowystarczalności energetycznej samorządów oraz dla bezpieczeństwa energetycznego państwa”, uruchomionego Decyzją nr 482 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 7 września 2016 r.

§ 2

1. Decyzje dotyczące sposobu i zakresu wykorzystania dokumentacji, jaka powstała w wyniku realizacji projektu, leżą w kompetencjach kierownika jednostki, na terenie której znajduje się proponowana lokalizacja składu.

2. Przy podejmowaniu decyzji o celach gospodarczych uruchamianego składu (np. prowadzenie aukcji, sprzedaż detaliczna, funkcje produkcyjne, place postojowe dla sprzętu leśnego itp.) należy brać pod uwagę regionalne zapotrzebowanie na tego rodzaju działalność.
3. Tworzenie lub modernizowanie składów drewna powinno być każdorazowo poprzedzone analizą ekonomicznej opłacalności przedsięwzięcia.

§ 3

Decyzja wchodzi w życie z dniem podpisania i podlega opublikowaniu w Biuletynie Informacyjnym Lasów Państwowych.

DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Andrzej Konieczny

¹ Art. 33. 1. ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 2100 ze zm.) stanowi, że „Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych”.

² Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe został nadany zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r.; w § 6 Statutu Lasów Państwowych stanowi, że w wykonaniu zadań określonych przez ustawę (o lasach) oraz przez przepisy wykonawcze do ustawy, a także innych przepisów prawnych, Dyrektor Generalny wydaje zarządzenia i decyzje obowiązujące w Lasach Państwowych.

³ Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe został nadany zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r.; w § 10 Statutu Lasów Państwowych stanowi, że Dyrektor Generalny może powoływać inne stałe lub doraźne zespoły doradcze dla określonych spraw i problemów w zakresie działalności Lasów Państwowych oraz określać zasady i tryb działania takich zespołów.

⁴ Przepis art. 33 ust. 3 pkt 3 ustawy o lasach stanowi, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych inicjuje, organizuje oraz koordynuje przedsięwzięcia na rzecz ochrony lasów, racjonalnej gospodarki leśnej i rozwoju leśnictwa.

DECYZJA NR 70
DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

z dnia 4 kwietnia 2018 r.

**w sprawie uchylecia Decyzji nr 14 z dnia 18 stycznia 2018 roku
w sprawie realizacji projektu rozwojowego Lasów Państwowych
pt. „Wsparcie na rzecz właścicieli lasów”**

OS.011.16.2.2018

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach¹, w związku z § 6² i § 10³ Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – w wykonaniu zadania Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, określonego m.in. w art. 33 ust. 3 pkt 34 ustawy o lasach oraz Zarządzenia nr 13 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 lutego 2018 r. w sprawie Regulaminu organizacyjnego Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych – postanawia się, co następuje:

§ 1

Uchyla się Decyzję nr 14 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 18 stycznia 2018 roku w sprawie realizacji projektu rozwojowego Lasów Państwowych pt. „Wsparcie na rzecz właścicieli lasów”.

§ 2

Decyzja wchodzi w życie z dniem podpisania i podlega opublikowaniu w Biuletynie Informacyjnym Lasów Państwowych.

**DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Andrzej Konieczny**

¹ Art. 33. 1. ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 2100 ze zm.) stanowi, że „Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych”.

² Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe został nadany zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r.; w § 6 Statutu Lasów Państwowych stanowi, że w wykonaniu zadań określonych przez ustawę (o lasach) oraz przez przepisy wykonawcze do ustawy, a także innych przepisów prawnych, Dyrektor Generalny wydaje zarządzenia i decyzje obowiązujące w Lasach Państwowych.

³ Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe został nadany zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r.; w § 10 Statutu Lasów Państwowych stanowi, że Dyrektor Generalny może powoływać inne stałe lub doraźne zespoły doradcze dla określonych spraw i problemów z zakresu działalności Lasów Państwowych oraz określać zasady i tryb działania takich zespołów.

⁴ Przepis art. 33 ust. 3 pkt 3 ustawy o lasach stanowi, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych inicjuje, organizuje i koordynuje przedsięwzięcia na rzecz ochrony lasów, racjonalnej gospodarki leśnej i rozwoju leśnictwa.

DECYZJA NR 72
DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

z dnia 6 kwietnia 2018 r.

**w sprawie przeprowadzenia przez Inspekcję Lasów Państwowych
kontroli problemowej z zakresu uprzątnięcia powierzchni pokłeskowych
na obszarach chronionych w wybranych jednostkach z terenu RDLP w Toruniu**

GI.0210.4.2018

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach¹, w związku z § 6 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe² – w wykonaniu zadania Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, wynikającego z § 8 ust. 2 pkt 4 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe³

oraz § 13 ust. 3 Zarządzenia nr 84 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie kontroli instytucjonalnej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe⁴, ze zmianami wprowadzonymi Zarządzeniami DGLP nr 90 i nr 91 z dnia 25 listopada 2015 r. – zlecam, co następuje:

¹ Art. 33. 1. ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz.U.2017.788 ze zm.) stanowi, że „Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych”.

² Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe został nadany zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r. W § 6 Statutu Lasów Państwowych stanowi, że w wykonaniu zadań określonych przez ustawę (o lasach) oraz przez przepisy wykonawcze do ustawy, a także innych przepisów prawnych, Dyrektor Generalny wydaje zarządzenia i decyzje obowiązujące w Lasach Państwowych.

³ W § 8 ust. 2 pkt 4 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe stanowi, że Dyrektor Generalny kontroluje działania jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych.

⁴ § 13 ust. 3 Zarządzenia nr 84 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 grudnia 2013 r. ze zmianami w sprawie kontroli instytucjonalnej w PGL LP stanowi, że decyzję o przeprowadzeniu kontroli doraźnej podejmuje Dyrektor Generalny lub odpowiednio dyrektor regionalny.

§ 1

1. Przeprowadzenie kontroli problemowej dotyczącej uprzątnięcia powierzchni pokłeskowych na obszarach chronionych w wybranych jednostkach z terenu RDLP w Toruniu.
2. Kontrola zostanie przeprowadzona w wybranych nadleśnictwach na terenie RDLP w Toruniu, w których wystąpiła klęska związana z silnymi wiatrami w dniach 11–12 sierpnia 2017 r. i objęła swym zasięgiem obszary chronione (rezerваты, obszary ochrony strefowej gatunków chronionych, inne).
3. Kontrolę należy przeprowadzić w ujęciu kryteriów: legalności, celowości i rzetelności.
4. Kontrolę przeprowadzi Inspekcja Lasów Państwowych.

§ 2

1. Z ustaleń dokonanych w postępowaniu kontrolnym należy sporządzić protokół kontroli, zgodnie z postanowieniami Rozdziału 8 *Uproszczone postępowanie kontrolne*, § 52 Zarządzenia nr 84 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie kontroli instytucjonalnej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe.

2. Czynności kontrolne należy dokumentować zgodnie z postanowieniami Działu II *Wszczęcie postępowania kontrolnego i dokumentowanie czynności kontrolnych* Zarządzenia nr 84 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 grudnia 2013 r. ze zmianami w sprawie kontroli instytucjonalnej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe.

§ 3

Decyzja wchodzi w życie z dniem podpisania.

**DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Andrzej Konieczny**

DECYZJA NR 73 DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

z dnia 6 kwietnia 2018 r.

w sprawie kontynuowania finansowania w roku 2018 realizacji przedsięwzięć drogowych

OB.770.2.2018

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach¹, zwanej dalej ustawą o lasach, w związku z § 6 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe² – w wykonaniu zadań Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, wynikających z uprawnień i obowiązków Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, określonych w:

- 1) art. 33 ust. 3 pkt 3 ustawy o lasach, stanowiącym, że Dyktor Generalny Lasów Państwowych inicjuje, organizuje oraz koordynuje przedsięwzięcia na rzecz ochrony lasu, racjonalnej gospodarki leśnej i rozwoju leśnictwa;
- 2) art. 33 ust. 3 pkt 8 ustawy o lasach, stanowiącym, że Dyktor Generalny Lasów Państwowych organizuje wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych;
- 3) ar. 56 ust. 2 ustawy o lasach, stanowiącym, że Dyktor Generalny Lasów Państwowych dysponuje środkami związanymi z funduszem leśnym –

– mając na względzie: (1) postanowienia rozdziału IV Zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 czerwca 2017 r. w sprawie realizacji w Lasach Państwowych, z wykorzystaniem środków związanych z funduszem leśnym, wspólnych przedsięwzięć jednostek organizacyjnych o charakterze infrastrukturalnym, mających związek z gospodarką leśną lub inną uprawnioną działalnością Lasów Państwowych, z uwzględnieniem zintegrowania tych przedsięwzięć z działalnością Lasów Państwo-

wych w zakresie wspomaganie administracji publicznej (znak sprawy: EI.770.11.2017) – zwanego dalej Zarządzeniem nr 22/2017; (2) nabór i weryfikacje wystąpień nadleśnictw, które złożyły wnioski w zakresie budowy oraz przebudowy leśnych dróg wewnętrznych lub/ oraz wspomaganie administracji publicznej w zakresie budowy, przebudowy lub istotnego remontowania drogowej infrastruktury technicznej, dokonane do czasu wydania niniejszej decyzji przez Wydział Infrastruktury Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, łącznie z lustracjami i oględzinami terenowymi przeprowadzonymi pod kątem spełniania przez te wystąpienia postanowień zarządzenia, o którym mowa w ppkt (1); (3) postanowienia Decyzji nr 328 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie kontynuowania finansowania w roku 2018 realizacji przedsięwzięć drogowych (znak sprawy: EI.770.11.2017), gdzie niniejsza decyzja stanowi rozszerzenie katalogu zadań kontynuowanych ujętych w ww. decyzji – postanawiam, co następuje:

§ 1

Wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych o charakterze infrastrukturalnym, będące kontynuacją przedsięwzięć drogowych z roku 2017, zakwalifikowanych do realizacji w roku 2018 obejmują jednostki organizacyjne Lasów Państwowych, o których mowa w załącznikach nr 1, 2 i 3 do niniejszej decyzji. (*Załączników nie drukujemy – przyp. red.*)

¹ Art. 33. 1. ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2017 r. poz. 788 z późn. zm.) stanowi, że „Lasami Państwowymi kieruje Dyktor Generalny przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych”.

² Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe został nadany zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r.; w § 6 Statutu Lasów Państwowych stanowi, że w wykonaniu zadań określonych przez ustawę (o lasach) oraz przez przepisy wykonawcze do ustawy, a także innych przepisów prawnych, Dyktor Generalny wydaje zarządzenia i decyzje obowiązujące w Lasach Państwowych.

§ 2

1. W wykonaniu § 8 pkt 1, a także § 20 ust. 1 oraz § 21 ust. 2 Zarządzenia nr 22/2017, tworzy się listę wniosków zintegrowanych (zaakceptowanych do realizacji w roku 2017 decyzją Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 141 z dnia 9 czerwca 2017 r. w sprawie kontynuowania finansowania w roku 2017 realizacji przedsięwzięć drogowych, zwanej dalej decyzją nr 141/2017, lub decyzją Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 181 z dnia 30 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia do realizacji w roku 2017 nowych przedsięwzięć drogowych, finansowanych z wykorzystaniem środków funduszu leśnego, polegających na budowie lub przebudowie dróg wewnętrznych, będących drogami leśnymi oraz budowie, przebudowie lub istotnym remontowaniu drogowej infrastruktury technicznej w ramach wspomaganie przez Lasy Państwowe administracji publicznej, zwanej dalej decyzją nr 181/2017, przyjętych do realizacji w roku 2018, stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej decyzji.
2. W wykonaniu § 8 pkt 1, a także § 20 ust. 1 oraz § 21 ust. 2 Zarządzenia nr 22/2017, tworzy się listę wniosków dotyczących budowy lub przebudowy dróg wewnętrznych (zaakceptowanych do realizacji w roku 2017 decyzją nr 141/2017 lub decyzją nr 181/2017), przyjętych do realizacji w roku 2018, stanowiącą załącznik nr 2 do niniejszej decyzji.
3. W wykonaniu § 8 pkt 1, a także § 20 ust. 1 oraz § 21 ust. 2 Zarządzenia nr 22/2017, tworzy się listę wniosków dotyczących finansowania budowy, przebudowy lub istotnego remontowania drogowej infrastruktury technicznej w ramach wspomaganie przez Lasy Państwowe administracji publicznej (zaakceptowanych do realizacji w roku 2017 decyzją nr 141/2017 lub decyzją nr 181/2017), przyjętych do realizacji w roku 2018, stanowiącą załącznik nr 3 do niniejszej decyzji.

§ 3

Stosownie do § 6 ust. 1 pkt 2 i 3 Zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 czerwca 2017 r. pula środków, związanych z funduszem leśnym, przeznaczonych w roku 2018 na realizację przedsięwzięć drogowych kontynuowanych wynosi:

$$P_{1k} = P_{1kb} + P_{1kf}$$

$$P_{1k} = 19\,202\,600 \text{ zł} + 7\,251\,800 \text{ zł} = 26\,454\,400 \text{ zł},$$

gdzie: P_{1kb} oznacza pulę środków na kontynuację przedsięwzięć w zakresie budowy lub przebudowy leśnych dróg wewnętrznych,
 P_{1kf} oznacza pulę środków na kontynuację finansowania (dofinansowania) tworzenia infrastruktury drogowej w ramach wspomaganie przez LP administracji publicznej.

§ 4

1. Stosownie do § 22 ust. 2 i 6 Zarządzenia nr 22/2017 nadleśnictwa wymienione w załącznikach od nr 1 do nr 3 przystąpią do spisania porozumień lub aneksów do porozumień.
2. Na podstawie postanowień ust. 1 ww. nadleśnictwa przystąpią do spisania umów lub aneksów do umów, o których mowa w § 30 Zarządzenia nr 22/2017.

§ 5

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Andrzej Konieczny**

DECYZJA NR 74 DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

z dnia 6 kwietnia 2018 r.

**w sprawie przyjęcia do realizacji w roku 2018 nowych przedsięwzięć drogowych,
finansowanych z wykorzystaniem środków funduszu leśnego,
polegających na budowie lub przebudowie dróg wewnętrznych, będących drogami leśnymi
oraz budowie, przebudowie lub istotnym remontowaniu drogowej infrastruktury technicznej
w ramach wspomaganie przez Lasy Państwowe administracji publicznej**

OB.770.2.2018

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach¹, zwanej dalej ustawą o lasach, w związku z § 6 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe² – w wykonaniu zadań Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, wynikających z uprawnień i obowiązków Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, określonych w:

- 1) art. 33 ust 3 pkt 3 ustawy o lasach, stanowiącym, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych inicjuje, organizuje oraz koordynuje przedsięwzięcia na rzecz ochrony lasu, racjonalnej gospodarki leśnej i rozwoju leśnictwa;

- 2) art. 33 ust. 3 pkt 8 ustawy o lasach, stanowiącym, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych organizuje wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych;
- 3) ar. 56 ust. 2 ustawy o lasach, stanowiącym, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych dysponuje środkami, związanymi z funduszem leśnym –
– mając na względzie: (1) postanowienia Zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 czerwca 2017 r. w sprawie realizacji w Lasach Państwowych, z wykorzystaniem środków związanych z funduszem leśnym, wspólnych przedsięwzięć

¹ Art. 33. 1. ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2017 r. poz.788 z późn. zm.) stanowi, że „Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych”.

² Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe został nadany zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r.; w § 6 Statutu Lasów Państwowych stanowi, że w wykonaniu zadań określonych przez ustawę (o lasach) oraz przez przepisy wykonawcze do ustawy, a także innych przepisów prawnych, Dyrektor Generalny wydaje zarządzenia i decyzje obowiązujące w Lasach Państwowych.

jednostek organizacyjnych o charakterze infrastrukturalnym, mających związek z gospodarką leśną lub inną uprawnioną działalnością Lasów Państwowych, z uwzględnieniem zintegrowania tych przedsięwzięć z działalnością Lasów Państwowych w zakresie wspomaganie administracji publicznej (znak sprawy: EI.770.11.2017); (2) nabór i weryfikacje wystąpień nadleśnictw, które złożyły wnioski w zakresie budowy oraz przebudowy leśnych dróg wewnętrznych lub/oraz wspomaganie administracji publicznej w zakresie budowy, przebudowy lub istotnego remontowania drogowej infrastruktury technicznej, dokonane do czasu wydania niniejszej decyzji przez Wydział Infrastruktury Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych – postanawiam, co następuje:

§ 1

W wykonaniu § 17 Zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 czerwca 2017 r. ustala się:

1) sumaryczne zapotrzebowanie na środki związane z funduszem leśnym, wynikające z:

a) wniosków zintegrowanych:

$$S_1 = 21\,538\,800,00 \text{ zł,}$$

b) wniosków dotyczących budowy lub przebudowy drogi (dróg) wewnętrznych:

$$S_2 = 68\,769\,600,00 \text{ zł,}$$

c) wniosków dotyczących finansowania budowy, przebudowy lub istotnego remontowania drogowej infrastruktury technicznej w ramach wspomaganie przez Lasy Państwowe administracji publicznej:

$$S_3 = 190\,597\,700,00 \text{ zł;}$$

2) pule środków związanych z funduszem leśnym do przeznaczenia na finansowanie przedsięwzięć w realizacji:

a) wniosków zintegrowanych:

$$P_{1zint.} = 657\,100,00 \text{ zł,}$$

b) wniosków dotyczących budowy lub przebudowy drogi (dróg) wewnętrznych:

$$P_{1bud} = 0,00 \text{ zł,}$$

c) wniosków dotyczących finansowania budowy, przebudowy lub istotnego remontowania drogowej infrastruktury technicznej w ramach wspomaganie przez Lasy Państwowe administracji publicznej:

$$P_{1adm} = 22\,643\,700,00 \text{ zł.}$$

§ 2

1. W wykonaniu § 20 ust. 1, a także § 21 ust. 2 oraz § 22 ust. 1 Zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 czerwca 2017 r., tworzy się listę wniosków zintegrowanych przyjętych do realizacji w roku 2018 wraz z listą rezerwową, stanowiące załącznik nr 1 do niniejszej decyzji. (*Załączników nie drukujemy – przyp. red.*)

2. W wykonaniu § 20 ust. 3, a także § 21 ust. 2 oraz § 22 ust. 1 Zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 czerwca 2017 r., tworzy się listę wniosków dotyczących finansowania budowy, przebudowy lub istotnego remontowania drogowej infrastruktury technicznej w ramach wspomaganie przez Lasy Państwowe administracji publicznej przyjętych do realizacji w roku 2018 wraz z listą rezerwową, stanowiące załącznik nr 2 do niniejszej decyzji.

§ 3

1. W wykonaniu § 15 ust. 3 oraz § 21 ust. 2 Zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 czerwca 2017 r., wnioski, które nie rokują nadziei na urzeczywistnienie w danym roku gospodarczym ze względu na aktualny stopień przygotowania przedsięwzięcia do realizacji, zostały odrzucone.

2. W wykonaniu § 15 ust. 4 Zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 czerwca 2017 r., wnioski odrzucone oraz te, które nie zostały ujęte na liście wniosków, o której mowa w § 20 ust. 2 i 3 Zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 czerwca 2017 r., stanowią załącznik nr 3 do niniejszej decyzji.

§ 4

1. Stosownie do § 22 ust. 2 Zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 czerwca 2017 r., nadleśnictwa wymienione w załącznikach nr 1 i 2 przystąpią do spisania porozumień, których wzory zostały wprowadzone odrębną Decyzją nr 183 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 5 lipca 2017 roku w sprawie wzorów porozumień i wzoru umowy na realizację w Lasach Państwowych, z wykorzystaniem środków związanych z funduszem leśnym, wspólnych przedsięwzięć jednostek organizacyjnych o charakterze infrastrukturalnym mających związek z gospodarką leśną lub inną uprawnioną działalnością Lasów Państwowych, z uwzględnieniem zintegrowania tych przedsięwzięć z działalnością Lasów Państwowych w zakresie wspomaganie administracji publicznej (znak sprawy: EI.770.11.2017).

2. Stosownie do § 22 ust. 4 Zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 czerwca 2017 r., nadleśnictwa wymienione w załącznikach nr 1 i 2 jako rezerwowe, mogą przystąpić do spisania porozumień, o których mowa powyżej, tylko w przypadkach opisanych w cytowanym przepisie.

§ 5

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Andrzej Konieczny**

DECYZJA NR 76
DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

z dnia 11 kwietnia 2018 r.

**w sprawie zlecenia Instytutowi Badawczemu Leśnictwa realizacji,
począwszy od 2018 roku, usługi badawczej
pn.: „Bezpieczne dla środowiska środki ochrony roślin
zalecane w ochronie lasu z uwzględnieniem obowiązujących przepisów”**

OR.5001.2.1.2018

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy o lasach¹, w związku z § 6 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe², w wykonaniu zadań wynikających z obowiązków Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, określonych w art. 33 ust. 3 pkt 6 ustawy o lasach³, mając na względzie art. 4 pkt 3 lit. e ustawy z 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych⁴ i § 5 Zarządzenia nr 42 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 1 lipca 2014 r. w sprawie powołania Stałej Komisji do zamawiania usług w zakresie badań naukowych przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych oraz procedur postępowania z tym związanych⁵ – postanawiam, co następuje:

§ 1

1. Realizację, począwszy od 2018 roku, usługi badawczej pn.: „Bezpieczne dla środowiska środki ochrony roślin zalecane w ochronie lasu z uwzględnieniem obowiązujących przepisów” należy zlecić Instytutowi Badawczemu Leśnictwa zgodnie z ustalonym poniżej okresem i kosztami realizacji oraz na warunkach, które zostaną określone w umowie:
  - a) okres realizacji badań – około 60 miesięcy,
  - b) koszty planowane ogółem – 3 691 165 zł brutto, w tym na 2018 r. – 0 zł brutto.

2. Ustalono przewidywane wykorzystanie uzyskanych w ramach realizacji ww. usługi badawczej wyników badań przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych oraz przez podmioty spoza jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych.

§ 2

Decyzja wchodzi w życie z dniem podpisania i podlega podaniu do wiadomości poprzez kolportaż intranetowy oraz opublikowanie w Biuletynie Informacyjnym Lasów Państwowych.

**DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH**
dr inż. Andrzej Konieczny

¹ Art. 33. ust. 1 ustawy o lasach z 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 788 ze zm.) stanowi, że Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych.

² Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe został nadany zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 18 maja 1994 r. § 6 Statutu stanowi, że Dyrektor Generalny wydaje zarządzenia i decyzje obowiązujące w Lasach Państwowych.

³ Art. 33. ust. 3 pkt 6 ustawy o lasach z 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 788) stanowi, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych inicjuje, popiera i finansuje badania w zakresie leśnictwa oraz nadzoruje wykorzystanie wyników tych badań.

⁴ Art. 4 pkt 3 lit. e ustawy z 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 ze zm.) stanowi, że ustawy nie stosuje się do zamówień, których przedmiotem są usługi badawcze i rozwojowe, chyba że są one objęte kodami CPV od 73000000-2 do 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 i 73430000-5, określonymi w rozporządzeniu (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2195/2002 z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) (Dz. Urz. WE L 340 z 16.12.2002, str. 0001–0562; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 5, str. 3, z późn. zm.), zwanym dalej „Wspólnym Słownikiem Zamówień”, oraz jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki: korzyści z tych usług przypadają wyłącznie zamawiającemu na potrzeby jego własnej działalności, całość wynagrodzenia za świadczoną usługę wypłaca zamawiający.

⁵ § 5 Zarządzenia nr 42 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 1 lipca 2014 r. w sprawie powołania Stałej Komisji do zamawiania usług w zakresie badań naukowych przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych oraz procedur postępowania z tym związanych stanowi, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych ma prawo podjęcia decyzji o zleceniu badań naukowych z pominięciem procedur przedstawionych w załączniku do niniejszego zarządzenia.

DECYZJA NR 77
DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

z dnia 16 kwietnia 2018 r.

w sprawie prowadzenia okresowej powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt i innych organizmów oraz parametryzacji wybranych cech biotopów na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw

ZP.I.720.2.4.2018

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach¹, w związku z § 6 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe² – w wykonaniu obowiązków Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, określonych m.in. w art. 33 ust. 3 pkt 1a, pkt 3–4 i pkt 8 oraz w art. 56 ust. 2 ustawy³ – mając na względzie § 5 zarządzenia nr 29 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 czerwca 2016 r., znak: ZP.720.3.2016 r., zwanego dalej „zarządzeniem inwentaryzacyjnym” – postanawiam, co następuje:

§ 1

1. Niniejsza decyzja, w konkretyzacji postanowień zarządzenia inwentaryzacyjnego, określa szczegółowe zasady prowadzenia okresowej powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt i innych organizmów oraz parametryzacji wybranych cech biotopów w odniesieniu do zgrupowania nadleśnictw, obejmującego osiem jednostek organizacyjnych, funkcjonujących w zasięgu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie, a mianowicie nadleśnictw: Baligród, Cisna, Komańcza, Leżajsk, Lutowiska Strzyżów, Stuposiany, Tuszyna, a także do Bieszczadzkiego Parku Narodowego, na podstawie stosownych zgód i porozumień.
2. Niniejsza decyzja ustala także:
  - a) w odniesieniu do obszaru Natura 2000 Ostoja Jaślicka PLH180014 – działania mające na celu wspomaganie oceny:
    - procesu stanowienia tego obszaru Natura 2000,
    - istniejącego planu zadań ochronnych;
  - b) w odniesieniu do obszaru Natura 2000 Bieszczady PLC180001 – działania mające na celu wspomaganie oceny procesu stanowienia tego obszaru Natura 2000;
  - c) w odniesieniu do następujących obszarów Natura 2000: Lasy Leżajskie PLH180047, Dolina Dolnego Sanu PLH180020, Ostoja Czarnorzecka PLH180027, Klonówka PLH180022, Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030, Dorzecze Górnego Sanu PLH180021, Beskid Niski PLB180002 – działania mające na celu:
    - wspomaganie oceny procesu stanowienia tych obszarów Natura 2000,
    - dostarczenie wiarygodnych informacji o występowaniu wybranych przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000 obejmowanych projektami planów urządzenia lasu lub projektami aneksów do planów urządzenia lasu – wyczerpującymi funkcję planów zadań ochronnych (z następczym wykorzystaniem wyników inwentaryzacji wskaźnikowej do poprawnej diagnozy co do potrzeby podjęcia w odniesieniu do tych przedmiotów ochrony określonych działań ochronnych wykraczających poza ramy trwale zrównoważonej wielofunkcyjnej gospodarki leśnej).

§ 2

1. Ustala się, że prace terenowe obejmujące zadania wykonywane przez Lasy Państwowe, związane z inwentaryzacją wskaźnikową w czwartym zgrupowaniu nadleśnictw, będą trwały od 16 kwietnia 2018 r. do końca listopada 2018.
2. Następne działania inwentaryzacyjne w ramach inwentaryzacji wskaźnikowej, dotyczącej czwartego zgrupowania nadleśnictw, zostaną wykonane nie później niż w roku 2021.
3. Co do zasady, przed działaniami inwentaryzacyjnymi w roku 2021, a także w latach następnych, konkretyzacja inwentaryzacji wskaźnikowej, dotyczącej czwartego zgrupowania nadleśnictw, będzie obejmowana kolejnymi decyzjami zarządczymi Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

§ 3

W roku 2018 i w latach następnych inwentaryzacja wskaźnikowa, dotycząca czwartego zgrupowania nadleśnictw, powinna być prowadzona z uwzględnieniem okoliczności, że obszarami referencyjnymi, o których mowa w § 7 zarządzenia inwentaryzacyjnego, są na mocy niniejszej decyzji:

- 1) grunty we władaniu Bieszczadzkiego Parku Narodowego,
- 2) rezerwy przyrody położone na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw RDLP w Krośnie: Brzycka Wola, Góra Chełm, Hulskie im. Stefana Myczkowskiego, Krywe, Las Klastorny, Mójka, Przełom Osławy pod Duszatynem, Sine Wiry, Suchy Łuk, Wielki Las, Wilcze, Wydrze, Zakole, Źródlika Jasiołki.

§ 4

1. Szczegółową metodykę terenowych działań inwentaryzacyjnych do wykonania w roku 2018 w ramach inwentaryzacji wskaźnikowej, dotyczącej czwartego zgrupowania nadleśnictw, oraz działań, o których mowa w § 1 ust. 2, określa załącznik nr 1 do niniejszej decyzji.
2. Przedmiotem załącznika, o którym mowa w ust. 1, jest w szczególności:
  - 1) rycina z rozmieszczeniem środków powierzchni kołowych;
  - 2) charakterystyka sprzętu oraz urządzenia potrzebne do prowadzenia prac inwentaryzacyjnych oraz poboru materiału empirycznego;
  - 3) działania organizacyjne, nabór wykonawców oraz instruktaż przedwykonawczy;
  - 4) procedura utrwalania w terenie środków powierzchni kołowych;
  - 5) warunki oraz procedura przesuwania w terenie środków powierzchni kołowych;
  - 6) procedura wykonywania zdjęć fotograficznych i filmowania roślinności leśnej w poszczególnych wydzieleniach leśnych;

¹ Art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 788 z późn. zm.) stanowi, że „Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych”.

² Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe został nadany zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r.; w § 6 Statutu Lasów Państwowych stanowi, że w wykonaniu zadań określonych przez ustawę (o lasach) oraz przez przepisy wykonawcze do ustawy, a także innych przepisów prawnych, Dyrektor Generalny wydaje zarządzenia i decyzje obowiązujące w Lasach Państwowych.

³ Powołane przepisy ustawy o lasach stanowią, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych: „inicjuje, koordynuje oraz nadzoruje działalność dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych oraz kierowników innych jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych o zasięgu krajowym” (art. 33 ust. 3 pkt 1a), „inicjuje, organizuje oraz koordynuje przedsięwzięcia na rzecz ochrony lasów, racjonalnej gospodarki leśnej i rozwoju leśnictwa” (art. 33 ust. 3 pkt 3); „organizuje planowanie urządzenia w lasach i prognozowanie w leśnictwie (art. 33 ust. 3 pkt 4); „organizuje wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych” (art. 33 ust. 3 pkt 8); dysponuje środkami związanymi z funduszem leśnym (art. 56 ust. 2).

- 7) sposób ochrony powierzchni kołowych przed zniekształceniem ze względu na wymogi inwentaryzacji wskaźnikowej;
- 8) wykaz gatunków wskaźnikowych;
- 9) procedura wykonywania zdjęć fitosocjologicznych oraz procedura inwentaryzacji gatunków wskaźnikowych;
- 10) procedura szacowania potencjalnej pojemności nisz ekologicznych, o której mowa w § 21 zarządzenia inwentaryzacyjnego;
- 11) wykaz oraz procedura inwentaryzacji i ustalania cech taksacyjnych poszczególnych warstw lasu;
- 12) procedura dokonywania inwentaryzacji obiektów dziedzictwa kulturowego;
- 13) procedura wyrывkowej kontroli *post factum* działań inwentaryzacyjnych;
- 14) procedura prowadzenia studiów archiwalnych, o których mowa w § 26 zarządzenia inwentaryzacyjnego;
- 15) działania dedykowane obszarom Natura 2000 na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw;
- 16) sposób ewidencjonowania, w tym z użyciem dziennika robót, działań prowadzonych w ramach inwentaryzacji wskaźnikowej przez drużyny inwentaryzacyjne, o których mowa w § 14 zarządzenia inwentaryzacyjnego;
- 17) sposób ewidencjonowania księgowego działań prowadzonych w ramach inwentaryzacji wskaźnikowej oraz sposób dokonywania rozrachunków i rozliczeń;
- 18) plan finansowy oraz harmonogram działań inwentaryzacyjnych.

§ 5

1. Do czasu zmian decyzji, dokonywanych na drodze jej nowelizacji, może być ona konkretyzowana, aktualizowana, interpretowana na drodze notatek służbowych, zatwierdzanych przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.
2. Notatki, o których mowa w ust. 1, podlegają upublicznieniu na zasadach, na jakich upublicznia się akty sprawstwa kierowniczego Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

§ 6

Decyzja wchodzi w życie z dniem podpisania i podlega niezwłocznemu upublicznieniu także w Biuletynie Informacji Publicznej LP.

**DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
dr inż. Andrzej Konieczny**

**PAŃSTWOWE GOSPODARSTWO LEŚNE
LASY PAŃSTWOWE**

**Szczegóły metodyczne
terenowych działań inwentaryzacyjnych do wykonania w roku 2018
w ramach inwentaryzacji wskaźnikowej,
dotyczącej czwartego zgrupowania nadleśnictw,
która odbędzie się na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie,
oraz działań, o których mowa w § 5 ust. 1
Decyzji nr 77 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych
z dnia 16 kwietnia 2018 r.
w sprawie prowadzenia okresowej powszechnej inwentaryzacji
gatunków roślin, zwierząt i innych organizmów oraz parametryzacji wybranych cech biotopów
na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw**

Spis treści

1. Wprowadzenie.
2. Informacja o metodyce i działaniach wykonanych przed rozpoczęciem faktycznych prac terenowych
  - 2.1. Określenie współrzędnych punktów oznaczających usytuowanie w terenie środków powierzchni kołowych oraz wprowadzenie bazy danych do rejestratorów
  - 2.2. Materiały, sprzęt oraz urządzenia potrzebne do prowadzenia prac inwentaryzacyjnych
  - 2.3. Działania organizacyjne, nabór wykonawców, instruktaż przedwykonawczy
3. Procedura utrwalania w terenie środków powierzchni kołowych
4. Warunki oraz procedura przesuwania w terenie środków powierzchni kołowych
5. Procedura numerycznego utrwalania wyglądu roślinności leśnej poszczególnych wydziałów leśnych
6. Sposób ochrony powierzchni kołowych przed zniekształceniem ze względu na wymogi inwentaryzacji wskaźnikowej
7. Wykaz gatunków wskaźnikowych
8. Procedura wykonywania zdjęć fitosocjologicznych oraz procedura inwentaryzacji gatunków wskaźnikowych
9. Procedura szacowania potencjalnej pojemności nisz ekologicznych, o której mowa w § 21 zarządzenia inwentaryzacyjnego
10. Wykaz oraz procedura inwentaryzacji i ustalania cech taksacyjnych poszczególnych warstw lasu
11. Drugi etap prac inwentaryzacyjnych
12. Jesienne poszukiwania bezlistna okrywowego
13. Procedura dokonywania inwentaryzacji obiektów dziedzictwa kulturowego
14. Procedura weryfikacji kontroli *post factum* działań inwentaryzacyjnych
15. Procedura prowadzenia studiów archiwalnych, o których mowa w § 26 zarządzenia inwentaryzacyjnego
16. Działania dedykowane obszarom Natura 2000 na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw
17. Ewidencjonowanie, w tym z użyciem dziennika robót, działań prowadzonych w ramach inwentaryzacji wskaźnikowej przez drużyny inwentaryzacyjne, o których mowa w § 14 zarządzenia inwentaryzacyjnego
18. Ewidencjonowanie księgowo działań prowadzonych w ramach inwentaryzacji wskaźnikowej oraz sposób dokonywania rozrachunków i rozliczeń
19. Plan finansowy oraz harmonogram działań inwentaryzacyjnych
20. Wzory raportów (formularzy)

1. Wprowadzenie

W istotnym zakresie metodyka działań inwentaryzacyjnych przyjętych do wykonania w roku 2018 w ramach inwentaryzacji wskaźnikowej, dotyczącej czwartego zgrupowania nadleśnictw, wynika z postanowień zarządzenia inwentaryzacyjnego oraz decyzji, której częścią składową jest niniejszy załącznik.

Niniejszy załącznik należy zatem traktować jako doprecyzowanie i dalsze uszczegółowienie tejże metodyki.

W niniejszym załączniku nie uwzględniono fragmentów, które zostały uwzględnione zarówno w zarządzeniu inwentaryzacyjnym, jak i w ww. decyzji.

2. Informacja o metodyce i działaniach wykonanych przed rozpoczęciem faktycznych prac terenowych

2.1. Określenie współrzędnych punktów oznaczających usytuowanie w terenie środków powierzchni kołowych oraz wprowadzenie bazy danych o lasach do rejestratorów

Stosownie do postanowienia § 13 zarządzenia inwentaryzacyjnego prace terenowe przewidziane do przeprowadzenia w roku 2018 w ramach inwentaryzacji wskaźnikowej, dotyczącej czwartego zgrupowania nadleśnictw, wymagały wyprzedzającego określenia współrzędnych punktów oznaczających w terenie środki powierzchni

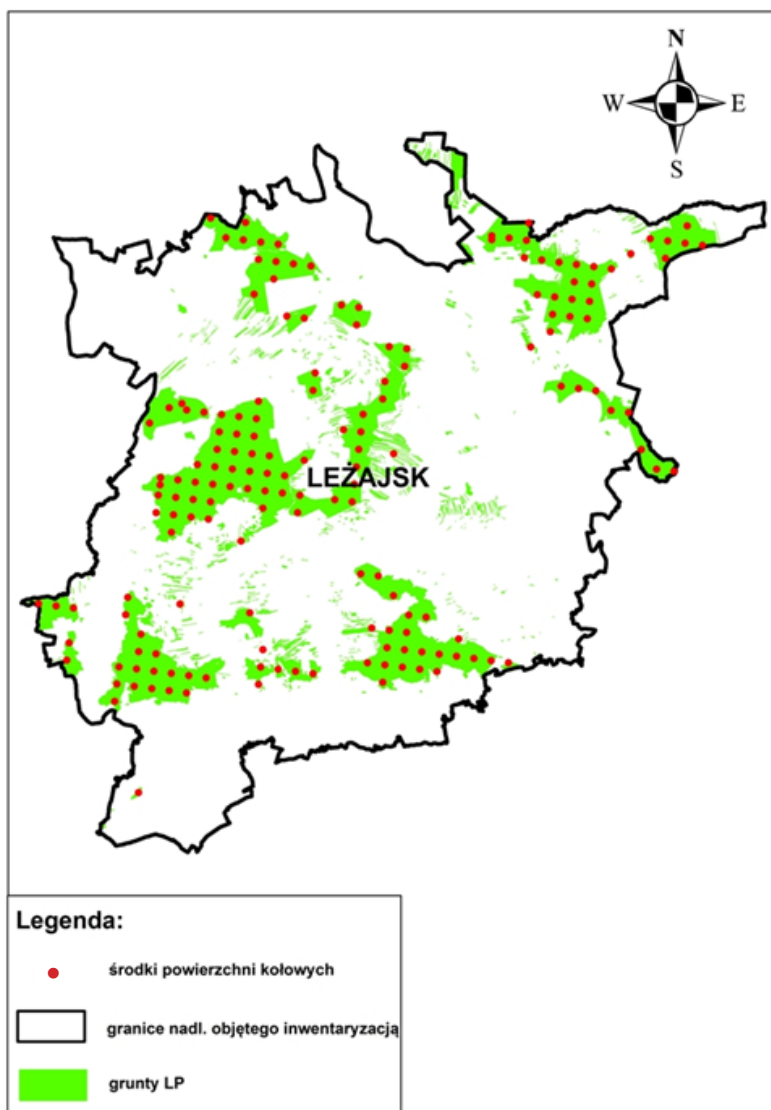
kołowych, o których mowa w § 11 ust. 1 pkt 3 zarządzenia inwentaryzacyjnego. Na potrzeby inwentaryzacji wskaźnikowej realizowanej na terenie RDLP w Krośnie przyjęto, że powierzchnie kołowe wyznaczone zostaną w siatce kwadratów 1 km x 1 km, wynikającej z zagęszczenia ogólnopolskiej sieci powierzchni kołowych w siatce 4 km x 4 km, wykorzystywanych podczas Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu (ryc. 1A–1F).

Zgodnie z założeniami metodycznymi wyżej wymienione zadanie zostało zrealizowane w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie we współpracy z Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemyślu. Do punktów tych zostały przyporządkowane adresy leśne.

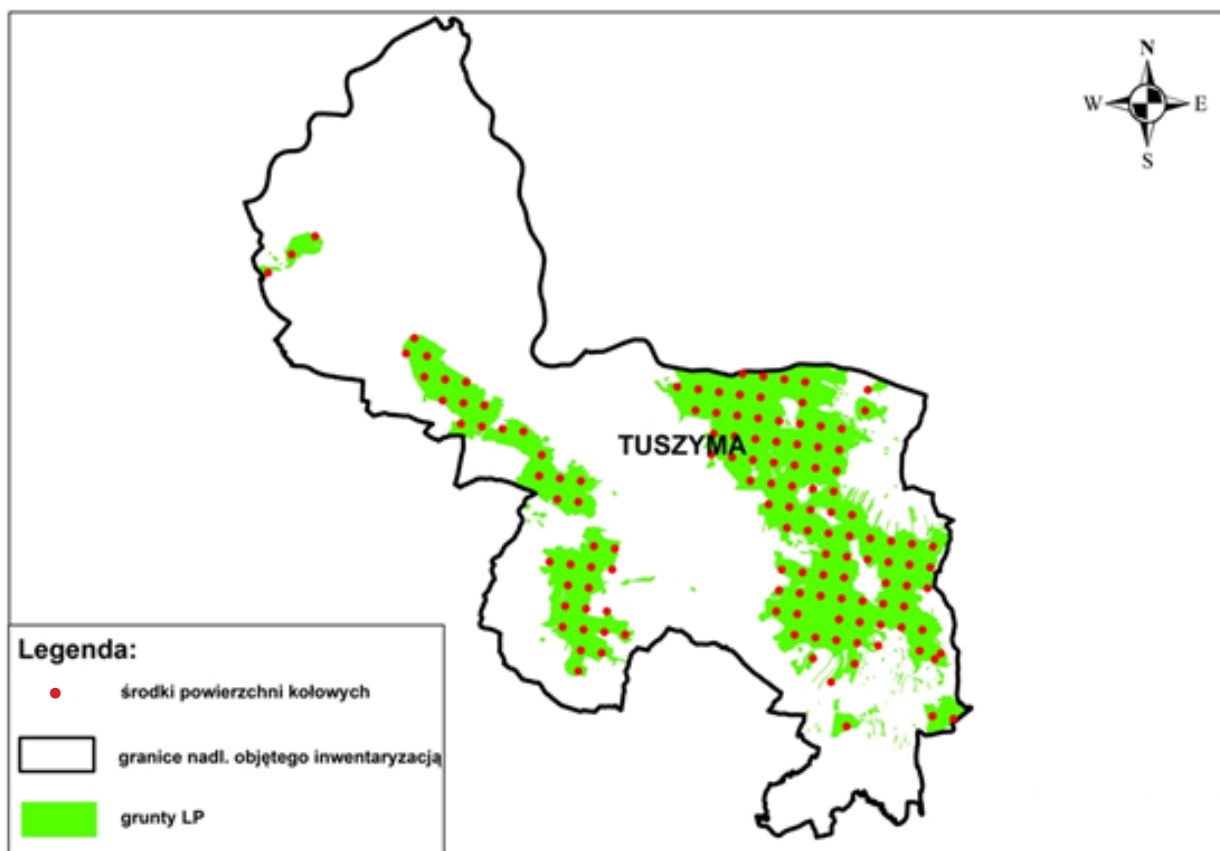
Realizacja tego obowiązku – zgodnie z przyjętą metodyką – wymagała pozyskania oraz wykorzystania informacji alfanumerycznych i geometrycznych o lasach i innych gruntach czwartego zgrupowania nadleśnictw.

Określeniu współrzędnych poszczególnych punktów, oznaczających środki ww. powierzchni kołowych, służyła specjalna aplikacja informatyczna.

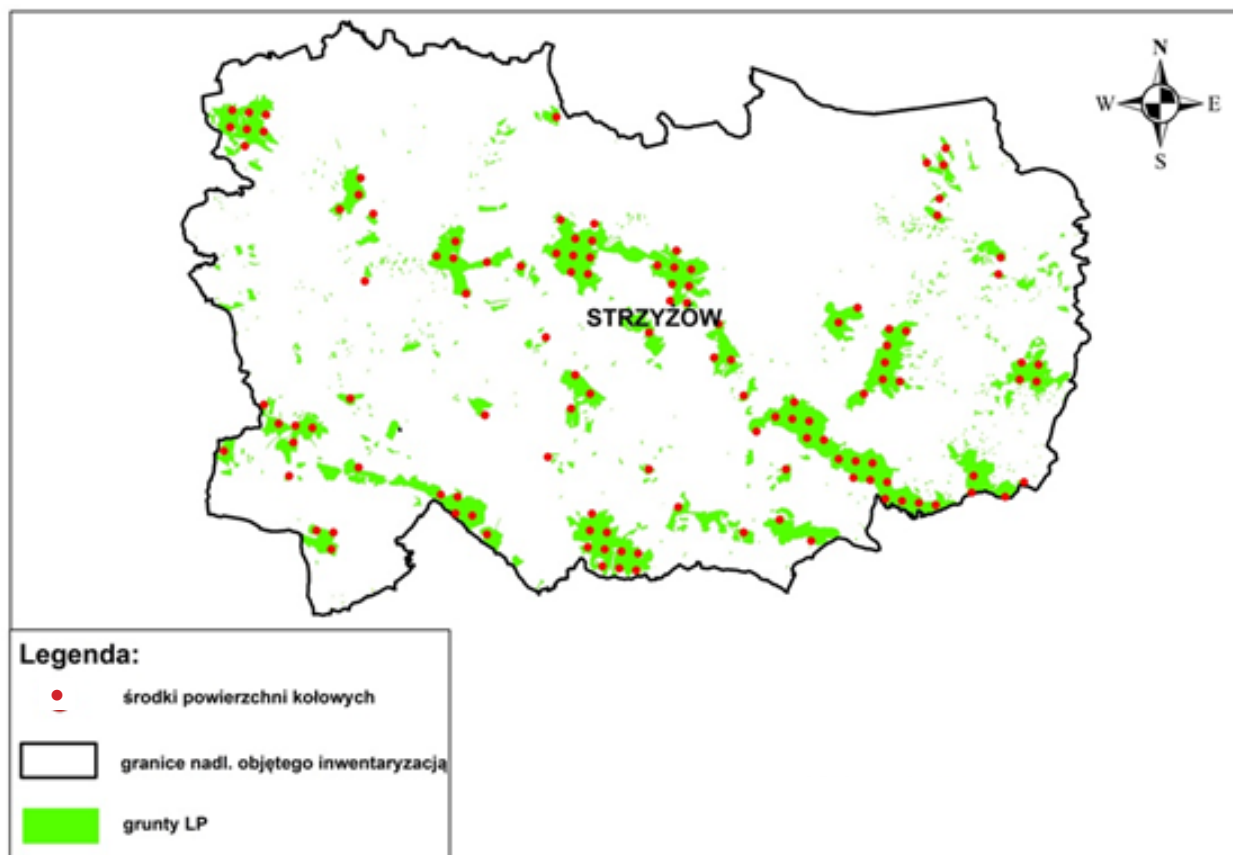
Współrzędne te wraz z innymi informacjami alfanumerycznymi i geometrycznymi o lasach, będących przedmiotem inwentaryzacji wskaźnikowej, dotyczącej czwartego zgrupowania nadleśnictw, zostały wprowadzone do elektronicznych rejestratorów podręcznych, o których mowa w § 12 pkt 3 zarządzenia inwentaryzacyjnego.

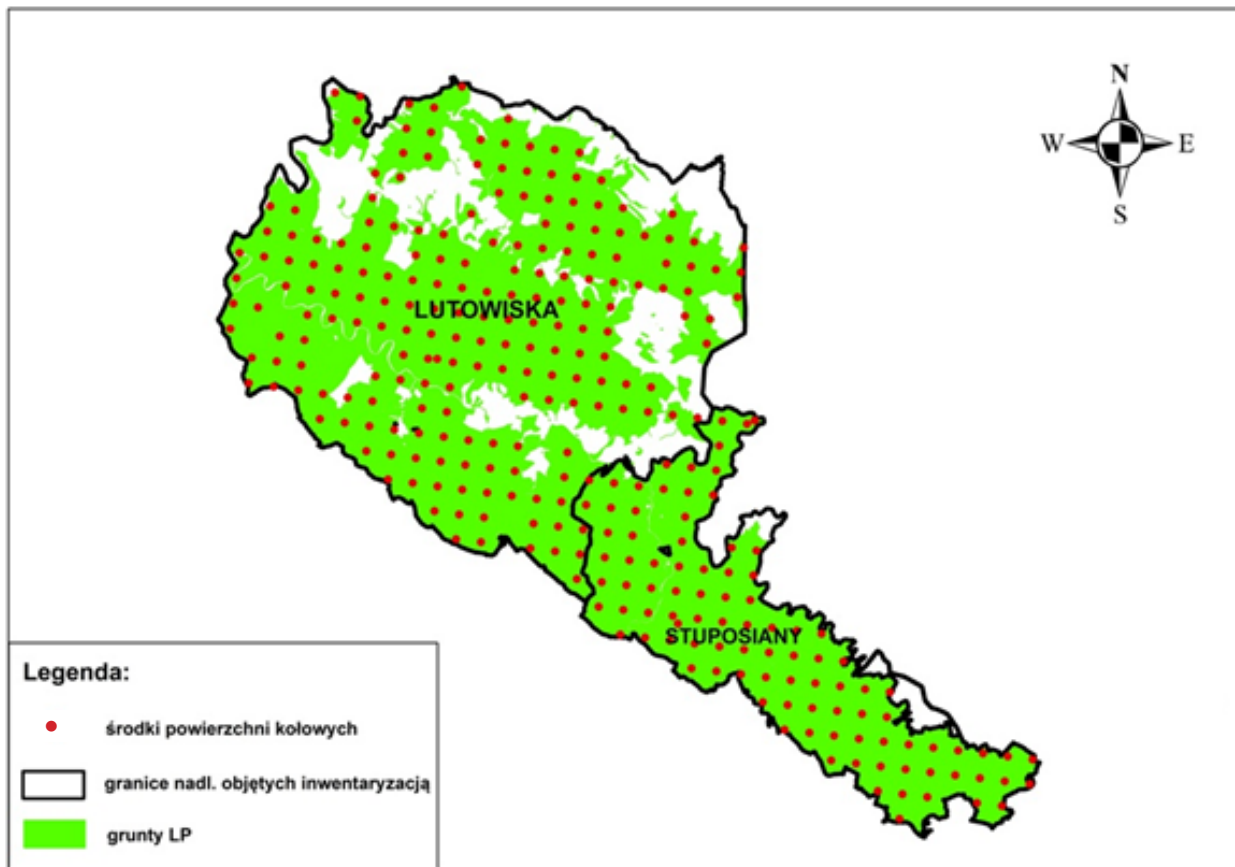
Ryc. 1A. Środki powierzchni kołowych na gruntach leśnych i związanych z gospodarką leśną zarządzanych przez Nadleśnictwo Leżajsk

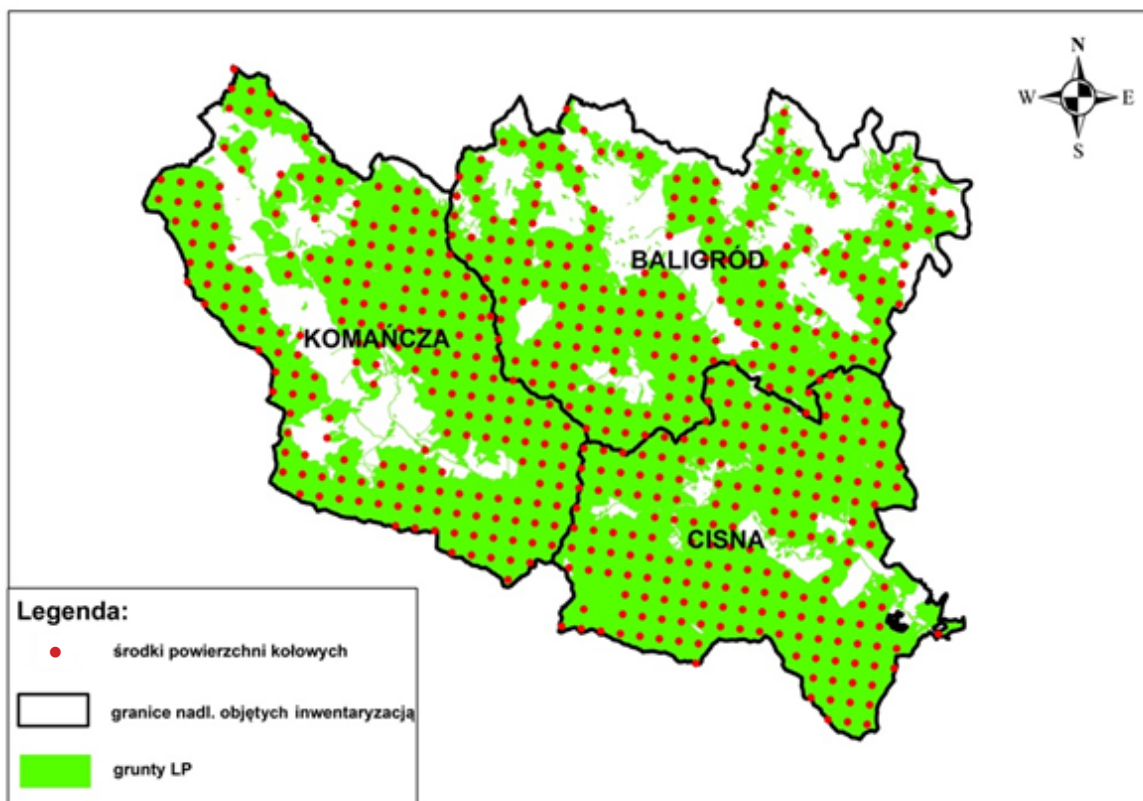
Ryc. 1B. Środki powierzchni kołowych na gruntach leśnych i związanych z gospodarką leśną zarządzanych przez Nadleśnictwo Tuszyn

Ryc. 1C. Środki powierzchni kołowych na gruntach leśnych i związanych z gospodarką leśną zarządzanych przez Nadleśnictwo Strzyżów

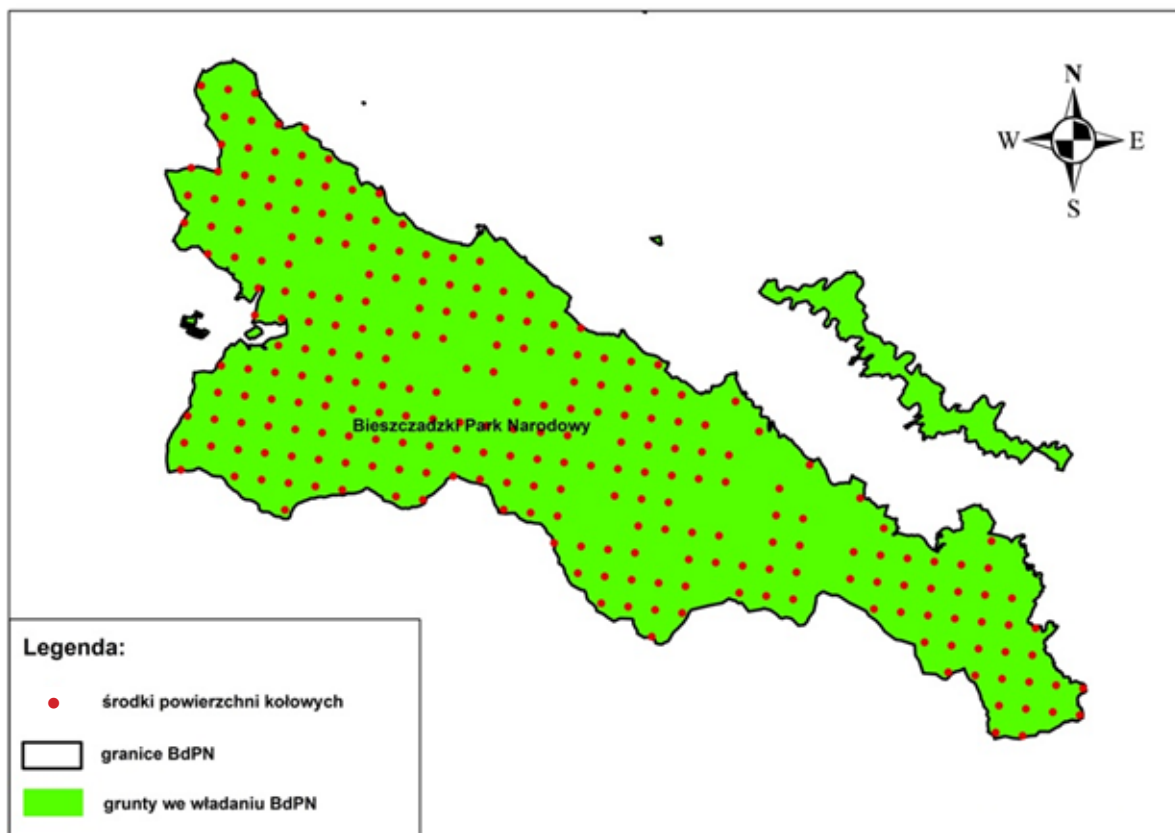

Ryc. 1D. Środki powierzchni kołowych na gruntach leśnych i związanych z gospodarką leśną zarządzanych przez wybrane nadleśnictwa czwartego zgrupowania: Lutowiska, Stuposiany

Ryc. 1E. Środki powierzchni kołowych na gruntach leśnych i związanych z gospodarką leśną zarządzanych przez wybrane nadleśnictwa czwartego zgrupowania: Baligród, Cisna, Komańcza

Ryc. 1F. Środki powierzchni kołowych na gruntach leśnych i związanych z gospodarką leśną we władaniu Bieszczadzkiego Parku Narodowego

2.2. Materiały, sprzęt oraz urządzenia potrzebne do prowadzenia prac inwentaryzacyjnych

Mając na względzie § 12 zarządzenia inwentaryzacyjnego przyjęto, że działania inwentaryzacyjne do wykonania w roku 2018 w ramach inwentaryzacji wskaźnikowej, dotyczącej czwartego zgrupowania nadleśnictw, będą wymagać zużycia następujących materiałów, sprzętu i urządzeń:

- 1) palików dębowych (6 x 6 x 50 cm) służących do trwałej stabilizacji w terenie środków powierzchni kołowych;
- 2) nadajników, sytuowanych w środku poszczególnych powierzchni kołowych i zintegrowanych z nimi odbiorników, przytwierdzanych do odzieży osoby, będącej członkiem drużyny inwentaryzacyjnej – tworzących zestawy pozwalające na prowadzenie prac terenowych dokładnie w obrębie poszczególnych powierzchni kołowych;
- 3) elektronicznych rejestratorów podręcznych (tabletów) wyposażonych w:
  - a) odbiorniki GPS,
  - b) kamerki filmowe,
  - c) nadajniki, pozwalające na zdalne lub przewodowe wysyłanie danych do serwerów stacjonarnych;
- 4) wysokościomierzy oraz średnicomierzy dendrometrycznych;
- 5) pojemników plastikowych do umieszczania okazów roślin;
- 6) urządzeń i sprzętu służącego do inwentaryzacji obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictwa;
- 7) farby do znakowania drzew, podręcznych apteczek pierwszej pomocy, okularów ochronnych, teczek papierowych, podkładek A4, flamastrów, markerów, ołówków, długopisów, lubryk i uchwytów do lubryk, rękawic ochronnych, baterii alkalicznych, gazu pieprzowego (gaśnice na niedźwiedzie), lup powiększających, plecaków, taśm mierniczych, busoli, siekier, ośników, kabelków do ładowarek, itp.

Zgodnie z niniejszą metodyką działań inwentaryzacyjnych, realizowanych w 2018 roku w ramach inwentaryzacji wskaźnikowej dotyczącej czwartego zgrupowania nadleśnictw, przyjęto następujący podział obowiązków w zakresie zaopatrzenia w wyżej wymienione materiały, sprzęt i urządzenia:

- 1) paliki dębowe o wymiarach 6 x 6 x 50 cm w liczbie 1500 szt. – zapewni Nadleśnictwo Leżajsk jako podmiot świadczący usługi wewnątrzinstytucjonalne na rzecz pozostałych jednostek czwartego zgrupowania nadleśnictw;
- 2) busole w liczbie 35 szt. – zapewni Nadleśnictwo Baligród;
- 3) średnicomierze dendrometryczne (60 cm) w liczbie 35 szt., lupy powiększające x20 w liczbie 35 szt. – zapewni Nadleśnictwo Lutówka;
- 4) pozostałe urządzenia i pozostały sprzęt, a mianowicie:
  - pojemniki plastikowe do umieszczania okazów roślin, farby do znakowania drzew, podręczne apteczki pierwszej pomocy, okulary ochronne, teczki papierowe, podkłady A4, ołówki, długopisy, lubryki i uchwyty do lubryk, rękawice ochronne, baterie alkaliczne, gaz pieprzowy (gaśnice na niedźwiedzie), kabelki do ładowarek – zapewni Nadleśnictwo Strzyżów;
- 5) pranie plecaków – zapewni Nadleśnictwo Dukla;
- 6) serwis taśm mierniczych stalowych o dł. 25 m – zapewni Nadleśnictwo Dynów.

W trakcie działań związanych z inwentaryzacją wskaźnikową w czwartym zgrupowaniu nadleśnictw używany będzie również sprzęt zakupiony i wykorzystywany na potrzeby działań w drugim i trzecim zgrupowaniu nadleśnictw, a w szczególności:

1. Elektroniczne rejestratory podręczne (tablety) wraz z następującymi usługami dostarczonymi przez firmę Taxus:
  - 1) zainstalowaniem oprogramowania dedykowanego do działań inwentaryzacyjnych w czwartym zgrupowaniu nadleśnictw na terenie RDLP w Krośnie,

- 2) franczyzą, obejmującą m.in. opiekę nad bazą danych powstających w trakcie działań inwentaryzacyjnych.
2. Specjalistyczne wysokościomierze (o zakładanej dokładności pomiaru 0,1 m) z funkcją dalmierza, pomiaru spadku terenu.
3. Pozostałe urządzenia i pozostały sprzęt, a mianowicie:
- średnicomierze (120 cm) o zakładanej dokładności pomiaru (30 szt.),
  - taśmy miernicze stalowe o długości 2 i 25 metrów,
  - ośniki strzeżniaczkowe, siekiery,
  - plecaki.

Wyżej wymieniony sprzęt i urządzenia będą wykorzystywane, w ramach usług wewnątrzinstytucjonalnych, do działań w czwartym zgrupowaniu nadleśnictw objętych inwentaryzacją wskaźnikową i w kolejnych cyklach inwentaryzacji wskaźnikowej.

2.3. Działania organizacyjne, nabór wykonawców oraz instruktaż przedwykonawczy

W metodyce przyjęto, że na potrzeby działań inwentaryzacyjnych, realizowanych siłami własnymi LP w 2018 roku w ramach inwentaryzacji wskaźnikowej, dotyczącej czwartego zgrupowania nadleśnictw, w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie zostały wyodrębnione stanowiska: Regionalnego Koordynatora Inwentaryzacji Wskaźnikowej, zwanego dalej Regionalnym Koordynatorem, oraz Zastępcy Regionalnego Koordynatora oraz Kierownika Robót, podlegającego Regionalnemu Koordynatorowi.

W metodyce przyjęto, że wszechstronna pomoc na rzecz wyżej wymienionych działań inwentaryzacyjnych będzie udzielana przez DGLP.

W metodyce przyjęto, że:

- 1) w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie zostanie zgromadzona baza danych pracowników jednostek organizacyjnych dyrekcji, legitymujących się:
- a) wiedzą i doświadczeniem w zakresie badań fitosocjologicznych,
  - b) umiejętnością identyfikowania (rozpoznawania) gatunków roślin,
  - c) dokonywania szeroko rozumianej taksacji urządzeniowej lasu;
- 2) Regionalny Koordynator lub jego Zastępca:
- a) doprowadzi do wprowadzania do elektronicznych rejestratorów bazy danych opisów taksacyjnych celem umożliwienia generowania map numerycznych do ww. rejestratorów, umożliwiającej identyfikację: (1) wieku oraz składu gatunkowego poszczególnych drzewostanów, (2) usytuowania i numeracji oddziałów oraz pododdziałów, (3) przebiegu dróg, cieków w nadleśnictwach: Baligród, Cisna, Komańcza, Leżajsk, Lutowiska, Strzyżów, Stuposiany, Tuszycza oraz Bieszczadzkiemu Parku Narodowemu,
  - b) doprowadzi do zgromadzenia map analogowych z naniesionymi: (1) ponumerowanymi punktami oznaczającymi w terenie środki powierzchni kołowych, (2) granicami nadleśnictwa oraz granicami gruntów SP w zarządzie poszczególnych nadleśnictw, wymienionych powyżej,
  - c) dokona weryfikacji przydatności pracowników, opisanych w punkcie nr 1, do prowadzenia działań inwentaryzacyjnych,
  - d) doprowadzi do zaproszenia pracowników jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych zgrupowanych w RDLP w Krośnie (po pomyślniej ich weryfikacji, o której mowa w lit. c, oraz przedstawicieli instytucji naukowych, ich konsorcjów i innych usługodawców do przybycia do wskazanych miejsc na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw w celu przeprowadzenia:
    - instruktażu przedwykonawczego, obejmującego:
      - (1) pomiar drzewostanu, zdjęcie fitosocjologiczne, stabilizację powierzchni, (2) charakterystykę wybranych siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin podlegających inwentaryzacji, (3) prezentację wskaźnikowych gatunków roślin, m.in.: gatunków starych lasów, gatunków siedliskowych, (4) rozpoznawanie gatunków roślin oraz siedlisk przyrodniczych wraz z ich waloryzacją, (5) przeprowadzenie oględzin uzupełniających w zakresie identyfikacji obiektów dziedzictwa kulturowego oraz oceny przedmiotów ochrony (siedlisk i roślin) w obszarach Natura 2000 na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw, (6) charakterystykę i obsługę urządzeń i sprzętu wykorzystywanego przy inwentaryzacji,
      - działań inauguracyjnych właściwych prac terenowych, obejmujących przedstawienie celów, założeń teoretycznych oraz w miarę szczegółowego przebiegu działań inwentaryzacyjnych,
      - wręczenia powołań nowym członkom Zespołu Inwentaryzacyjnego,
      - e) doprowadzi do utworzenia drużyn inwentaryzacyjnych,
      - f) opracuje oraz wyda drużynom inwentaryzacyjnym dzienniki robót i ewidencję przebiegu pojazdów prywatnych do celów służbowych,
      - g) zaprowadzi dokumentację faktograficzną przebiegu terenowych prac inwentaryzacyjnych,
      - h) zapewni nadzór nad pracami wykonanymi przez poszczególne drużyny inwentaryzacyjne poprzez:
        - sprawdzanie ilości wykonanych każdego dnia prac oraz kompletności danych zgromadzonych w wyniku prac terenowych,
        - wyrwykowe pobyty w terenie,
        - wyodrębnienie spośród członków Zespołu Inwentaryzacyjnego osób kontrolujących jakość prac fitosocjologicznych i dendrometrycznych,
      - i) zapewni zakwaterowanie i wyżywienie dla członków drużyn inwentaryzacyjnych,
      - j) zorganizuje transport ludzi, materiałów, sprzętu i urządzeń inwentaryzacyjnych, uwzględniając, że co do zasady założono, iż w ramach delegacji członkowie drużyn inwentaryzacyjnych będą przemieszczać się w zorganizowanych grupach własnymi środkami transportowymi,
      - k) zorganizuje, w uzasadnionych przypadkach, zajęcia integrujące oraz podnoszące kwalifikacje zespołu inwentaryzatorów,
      - l) zapewni wszelkie inne logistyczne i techniczne świadczenia, jakie okażą się konieczne dla sprawnego realizacji prac terenowych;

- 3) Regionalny Koordynator i jego Zastępca opracowali, w uzgodnieniu z Głównym Koordynatorem (w tym na potrzeby utrwalenia numerycznego w pamięci ww. rejestratorów) wzory:
- a) raptularza do pomiarów na powierzchniach kołowych,
  - b) raptularza do opisu osobliwości przyrodniczych,
  - c) raptularza do odnotowywania wybranych gatunków roślin,
  - d) raptularza do oceny przedmiotów ochrony (siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin) w obszarach Natura 2000, położonych w czwartym zgrupowaniu nadleśnictw,
  - e) dziennika robót dla każdego członka Zespołu Inwentaryzacyjnego prowadzącego inwentaryzację na powierzchniach kołowych,
  - f) kartę ewidencji przebiegu pojazdów prywatnych do celów służbowych;
- 4) Kierownik Robót zapewni:
- a) nadzór nad wypełnianiem dzienników robót przez członków Zespołu Inwentaryzacyjnego,
  - b) prowadzenie zbiorczego *Dziennika robót*,
  - c) nadzór nad prowadzeniem *Karty ewidencji pojazdu prywatnego wykorzystywanego do celów służbowych* przez poszczególnych członków Zespołu Inwentaryzacyjnego,
  - d) prowadzenie zbiorczej ewidencji przebiegu pojazdów prywatnych wykorzystywanych do celów służbowych,
  - e) wydanie drużynom inwentaryzacyjnym za pokwitowaniem materiałów, sprzętu i urządzeń potrzebnych do prac terenowych;

- 5) Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych:
- doprowadzi do wykreowania konsorcjum instytucji naukowych, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 5 zarządzenia inwentaryzacyjnego, oraz ustalenia warunków korzystania z jego usług,
  - doprowadzi do opracowania przez konsorcjum instytucji naukowych, o których mowa w lit. a, metodyk inwentaryzacji dla gatunków wskaźnikowych oraz gatunków będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000, podlegających inwentaryzacji w czwartym zgrupowaniu nadleśnictw w RDLP w Krośnie,
  - doprowadzi do funkcjonalnego wyodrębnienia w ramach konsorcjum, o którym mowa w lit. a, zespołu konsultacyjno-weryfikacyjnego.

3. Procedura utrwalania w terenie środków powierzchni kołowych

W metodyce przyjęto, że prace terenowe na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw (129 944,66 ha gruntów leśnych i związanych z gospodarką leśną w zarządzie Lasów Państwowych) oraz w Bieszczadzkiem Parku Narodowym (24 434,21 ha) będą prowadzone na 1575 powierzchniach kołowych, przy czym część tych powierzchni to powierzchnie założone przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej na potrzeby realizacji Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu. Pole każdej powierzchni kołowej powinno wynosić 400 m², co oznacza, że promień każdej powierzchni kołowej powinien wynosić 11,28 m.

W wypadku zakładania powierzchni kołowej na stoku, przed jej założeniem określa się kąt nachylenia terenu w celu zachowania przyjętych wielkości powierzchni w rzucie poziomym; zależnie od stopnia nachylenia stoku koryguje się promień powierzchni zgodnie z poniższą tabelą:

Uwaga: skorygowany promień koła (r_1) oblicza się ze wzoru:

$$r_1 = r \sqrt{\frac{1}{\cos \alpha}}$$

gdzie:

r – promień przyjęty dla danej powierzchni mierzonej w poziomie,
 α – średni kąt nachylenia stoku w miejscu pomiaru.

Kąt nachylenia	Wielkość powierzchni próbnej (ha)					
	0,005	0,01	0,02	0,03	0,04	0,05
	Skorygowany promień koła (r_1) w metrach					
0	3,99	5,64	7,98	9,77	11,28	12,62
5	4,00	5,65	8,00	9,79	11,30	12,64
10	4,02	5,68	8,04	9,85	11,37	12,72
15	4,06	5,74	8,12	9,94	11,48	12,84
20	4,12	5,82	8,23	10,08	11,64	13,02
25	4,19	5,92	8,38	10,26	11,85	13,26
30	4,29	6,06	8,58	10,50	12,12	13,56
35	4,41	6,23	8,82	10,79	12,46	13,94

Co do zasady, środki powierzchni kołowych powinny być rozmieszczone według schematu siatki kwadratów o boku wynoszącym 1 km. W przypadku siedlisk małopowierzchniowych może się zdarzyć, że wyznaczona wg schematu siatki kwadratów liczba powierzchni kołowych nie będzie reprezentatywna pod względem procentowego udziału powierzchniowego typów siedlisk przyrodniczych. Wówczas należy wyznaczyć dodatkowe powierzchnie kołowe w małopowierzchniowych siedliskach przyrodniczych, aby były one odpowiednio reprezentowane w ogólnej liczbie powierzchni kołowych, nawet do tego stopnia, aby powierzchnie kołowe były usytuowane w obrębie wszystkich płatów występowania takich

siedlisk przyrodniczych – stosownie do wytycznych Regionalnego Koordynatora. Spośród 1575 wyznaczonych powierzchni kołowych, 1564 są zlokalizowane w siatce kwadratów o boku wynoszącym 1 km, a 11 jest wyznaczonych dodatkowo w następujących siedliskach małopowierzchniowych: 9180 – 5 powierzchni, 91P0 – 1 powierzchnia, 91T0 – 1 powierzchnia, 91D0 – 2 powierzchnie, 91F0 – 2 powierzchnie.

Jednoznaczными identyfikatorami każdej powierzchni kołowej powinny być: (1) współrzędne geograficzne, (2) adres leśny oraz (3) numer powierzchni kołowej, unikatowy w obrębie całej RDLP w Krośnie.

Lokalizacja w terenie środków powierzchni kołowych powinna być dokonywana przez poszczególne drużyny inwentaryzacyjne według operacyjnych wytycznych Regionalnego Koordynatora. Powinien być do tego wykorzystany rejestrator, który dzięki odbornikowi GPS i właściwemu oprogramowaniu powinien naprowadzać oraz sygnalizować zlokalizowanie przez drużynę inwentaryzacyjną środka powierzchni kołowej. Jeśli z jakichś względów lokalizacja powierzchni wyznaczonej przez program jest nie do zaakceptowania w terenie (np. droga asfaltowa, granice wydziałów itp.), to należy ją przesunąć o stałą wartość 50 metrów (z podaniem uzasadnienia) według następującej zasady: najpierw przesuwamy środek powierzchni na północ, jeśli ta lokalizacja jest dalej nie do zaakceptowania, przesuwamy powierzchnię o 50 m na wschód, następnie na południe i ewentualnie na zachód, aż do usytuowania powierzchni w miejscu reprezentatywnym i umożliwiającym trwałą stabilizację środka. Za pomocą odbornika GPS należy określić współrzędne geograficzne nowego punktu. Jeżeli obszar powierzchni próbnej obejmuje grunt związany z gospodarką leśną (np. droga leśna, składnica drewna itp.), to określa się udział tej kategorii gruntu w ramach powierzchni kołowej i odnotowuje w raportarzu.

Stabilizacja środka każdej powierzchni kołowej powinna nastąpić poprzez zabicie pachołka (palik dębowy o wymiarach 6 cm x 6 cm x 50 cm wystający ponad powierzchnię ziemi na wysokość ok. 10 cm). Dodatkowo usytuowanie środka powierzchni kołowej powinno zostać oznaczone poprzez namalowanie farbą na trzech najbliższych drzewach zielonych kół o średnicy ok. 5 cm, zwróconych w stronę palika. Dla ww. trzech drzew powinien być określony i dokumentacyjnie utrwalony azymut i odległości tych drzew od środka powierzchni kołowej (rozwiązanie takie jest niezbędne do odtworzenia środka powierzchni kołowej w razie wyciągnięcia, usunięcia lub zaginięcia pachołka). W przypadku braku drzew na powierzchni kołowej drzewa domiarowe mogą stanowić drzewa spoza powierzchni. W przypadku dużej odległości drzew rosnących poza powierzchnią kołową od jej środka (brak możliwości pomiaru odległości za pomocą dalmierza w wysokościomierzu z wymaganą dokładnością) domiarem mogą być 3 stabilne pniaki na powierzchni kołowej.

Na podstawie wiedzy eksperckiej założono, że przyjęta liczba powierzchni kołowych będzie reprezentatywna dla terenu czwartego zgrupowania nadleśnictw pod względem:

- procentowego udziału powierzchniowego typów siedlisk przyrodniczych (dalej SP) o symbolach 9110, 9130, 9140, 9170, 9180*, 9410, 91D0*, 91E0*, 91F0, 91P0, 91T0;
- procentowego udziału powierzchniowego poszczególnych typów siedliskowych lasu (dalej TSL);
- sposobu użytkowania (las gospodarcze, lasy objęte ograniczoną do niezbędnego minimum działalnością gospodarczą, rezerwy częściowe, rezerwy ścisłe);
- klas wieku i składu gatunkowego drzewostanu.

Obowiązkiem Regionalnego Koordynatora jest dokumentacyjne utrwalanie każdego przypadku dodatkowego zagęszczenia sieci powierzchni kołowych.

Przy opracowywaniu danych z prac terenowych na powierzchniach kołowych – założenia co do reprezentatywności jej sieci będą odpowiednio weryfikowane z wykorzystaniem danych utrwalonych w Systemie Informatycznym Lasów Państwowych (SILP).

4. Warunki oraz procedura przesuwania w terenie środków powierzchni kołowych

W nawiązaniu do postanowienia § 15 ust. 2 zarządzenia inwentaryzacyjnego – w każdym przypadku, w którym jest to w sposób oczywisty uzasadnione (np. w związku z usytuowaniem środka powierzchni kołowej: [1] na granicy dwóch lub większej liczby wydziełów leśnych, [2] w pasie drogi, zwłaszcza o trwałej nawierzchni bitumicznej, [3] na gruncie leśnym trwale niezalesionym, [4] na terenach przemysłowych czy [5] w sposób trwały pozostających pod wodami itd.) – członkowie drużyny inwentaryzacyjnej są upoważnieni do zmiany lokalizacji środka danej powierzchni kołowej.

W razie braku możliwości zastosowania reguły generalnej zmiany usytuowania środka powierzchni kołowej w stosunku do usytuowania zaprojektowanego, opisanego w pkt 3 niniejszego załącznika, członkowie drużyny inwentaryzacyjnej powinni dokonywać tego w sposób szczególny, po uzgodnieniach telefonicznych z Regionalnym Koordynatorem.

Za pomocą określonej funkcji zainstalowanej w rejestratorze członkowie drużyny są obowiązani do utrwalenia zmiany współrzędnych geograficznych środka danej powierzchni kołowej oraz do odnotowania uzasadnienia tej zmiany.

Obowiązkiem Regionalnego Koordynatora jest dokumentacyjne utrwalanie szczególnych zmian współrzędnych geograficznych powierzchni kołowych (wraz z uzasadnieniem tych zmian).

5. Procedura numerycznego utrwalania wyglądu roślinności leśnej poszczególnych wydziełów leśnych

W nawiązaniu do § 16 zarządzenia inwentaryzacyjnego – wygląd roślinności leśnej w obrębie powierzchni kołowej powinien podlegać utrwaleniu poprzez wykonanie za pomocą rejestratora ok. trzydziestosekundowego filmu panoramicznego (po przyjęciu środka powierzchni kołowej za miejsce, z którego film ten ma być wykonany, zaczynając nagrywanie filmu od północy i przesuwać się zgodnie z kierunkiem obrotu wskazówek zegara).

Niezależnie od powyższego ze środka każdej powierzchni kołowej, z użyciem cyfrowego aparatu fotograficznego, powinny być wykonane cztery zdjęcia fotograficzne: w kierunku na północ, wschód, południe i zachód.

Dodatkowo, po oddaleniu się od środka powierzchni kołowej o 10 metrów w kierunku na południe, powinno być wykonane z tego miejsca zdjęcie w kierunku na północ – w ten sposób, aby miejsce zabicia pachołka stanowiło punkt centralny fotografii (przy czym 1/3

kadru danego zdjęcia powinna przedstawiać widok roślinności leśnej do miejsca zabicia pachołka, zaś 2/3 – widok roślinności leśnej za tym pachołkiem).

6. Sposób ochrony powierzchni kołowych przed zniekształceniem ze względu na wymogi inwentaryzacji wskaźnikowej

Jak wynika z harmonogramu prac terenowych do wykonania w roku 2018, działania inwentaryzacyjne cechują się rozciągnięciem w funkcji czasu. Mając na względzie fakt, że do zakończenia tych działań należy unikać zniekształcenia antropogenicznego (uszkodzenie runa w trakcie prac zrywkowych) wydziełów leśnych w stosunku do stanu wyjściowego (tj. kwiecień i maj 2018 r.) – w wykonaniu § 24 zarządzenia inwentaryzacyjnego, w promieniu stu metrów, licząc od środka każdej z powierzchni kołowych, nie wolno przeprowadzać prac gospodarczych, chyba że są one podyktowane siłą wyższą.

Wszelkie prace gospodarcze, które w 2018 roku zostaną wykonane w wydziałach leśnych ze zlokalizowanymi w nich powierzchniami kołowymi, powinny być utrwalane w Systemie Informatycznym Lasów Państwowych (SILP) ze szczególną starannością.

Nadleśniczkowie kierujący nadleśnictwami: Baligród, Cisna, Komańcza, Leżajsk, Lutowiska, Strzyżów, Stuposiany, Tuszyma, są obowiązani do:

- 1) szczegółowego poinstruowania kierujących zakładami usług leśnych co do konieczności ochrony powierzchni kołowych oraz ich otoczenia w promieniu stu metrów, licząc od środka powierzchni kołowych, a także
- 2) objęcia szczególnym nadzorem wykonywania tej ochrony.

7. Wykaz gatunków wskaźnikowych

Problematyce wnioskowania o biologicznej naturalności krajobrazów „leśnych” oraz gatunków wskaźnikowych, których identyfikacja stanowi część składową tego wnioskowania, poświęcono załącznik nr 1 do zarządzenia inwentaryzacyjnego, w szczególności zaś wersety [18], [23], [23a], [24] i [25] tegoż załącznika. O gatunkach wskaźnikowych oraz ich roli w procesie wnioskowania o biologicznej naturalności krajobrazów „leśnych” jest ponadto mowa w § 17 i § 23 ww. zarządzenia.

Tabela nr 1 ilustruje strukturę wykazu gatunków wskaźnikowych, które potencjalnie powinny być możliwe do zidentyfikowania, jeżeli przyjąć, że krajobraz „leśny” czwartego zgrupowania nadleśnictwa jest krajobrazem pierwotnym czy choćby krajobrazem dostatecznie naturalnym.

Tab. 1. Struktura wykazu gatunków wskaźnikowych

Typ roślinności leśnej stwierdzony na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw	Stadium rozwojowe ekosystemu diagnozowane na podstawie średniej biologicznej masy biegaczowatych	Gatunki skojarzone z danym potencjalnym typem roślinności leśnej oraz danym stadium rozwojowym ekosystemu według aktualnego stanu wiedzy naukowej				
		gatunki wierne	gatunki starych lasów	gatunki końca łańcucha przepływów, wymiany, przemiany oraz przekształcania materii, energii oraz informacji (w tym gatunki krajobrazowe)	gatunki o specyficznych funkcjach wskaźnikowych	inne gatunki o funkcjach wskaźnikowych
1	2	3	4	5	6	7
1	Wczesna faza rozwojowa (SBO w granicach od... do ... mg)					
Nazwa łacińska	Ekosystem dojrzewający (SBO w granicach od ... do ... mg)					

1	2	3	4	5	6	7
Nazwa polska	Ekosystem dojrzały (SBO w granicach od ... do ... mg)					
	Faza quasi-klimaksu (SBO w granicach od ... do ... mg)					
	Faza rozpadu ekosystemu (SBO w granicach od.... do.... mg)					
(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Nazwa łacińska	Wczesna faza rozwojowa (SBO w granicach od... do ... mg)					
	Ekosystem dojrzewający (SBO w granicach od ... do ... mg)					
Nazwa polska	Ekosystem dojrzały (SBO w granicach od ... do ... mg)					
	Faza quasi-klimaksu (SBO w granicach od ... do ... mg)					
	Faza rozpadu ekosystemu (SBO w granicach od ... do.... mg)					

8. Procedura wykonywania zdjęć fitosocjologicznych oraz procedura inwentaryzacji gatunków wskaźnikowych

8.1. Procedura wykonywania zdjęć fitosocjologicznych

Zgodnie z metodyką zdjęcia fitosocjologiczne powinny być wykonywane metodą Braun-Blanqueta z uwzględnieniem aspektu wiosennego i letniego. Aspekt wiosenny zostanie zinwentaryzowany wiosną 2018 roku (kwiecień – maj 2018), natomiast aspekt letni w lipcu – sierpniu 2018 roku. Zdjęcie fitosocjologiczne powinno zawierać przede wszystkim listę gatunków roślin oraz opis struktury pionowej fitocenozy. Dla każdej wyróżnionej warstwy roślinności („a”, „a1”, „a2”, „a3”, „b”, „c” i „d”) należy oszacować jej pokrycie (rzut na płaszczyznę) w procentach. Pokrycie warstwy zielnej „c” i „d” zostanie oszacowane podczas wykonywania zdjęcia w obu aspektach, natomiast do analiz zostanie przyjęta wartość z aspektu letniego. Pokrycie warstw drzewostanu, tj. łączne pokrycie warstwy drzew „a” oraz w rozbięciu na poszczególne piętra drzewostanu, jeśli występują, tj. „a1”, „a2”, „a3” oraz warstwy krzewów „b” zostanie oszacowane podczas wykonywania zdjęcia w aspekcie letnim. Spisaniu (z użyciem nazwy łacińskiej) mają podlegać wszystkie zaobserwowane w obrębie każdej powierzchni kołowej gatunki roślin występujące we wszystkich warstwach lasu (a więc w warstwach „a1”, „a2”, „a3”, „c” i „d” runa) wraz z podaniem warstwy, w której ten gatunek występuje, oraz stopnia jego pokrycia w danej warstwie (tab. 2). Stopień pokrycia gatunków drzewiastych i krzewiastych, a więc budujących warstwy „a1”, „a2”, „a3”, „b”, ze względu na nie w pełni rozwinięte ulistnienie wiosną, powinno zostać oszacowane w aspekcie letnim. W pozostałych warstwach stopień pokrycia gatunków powinien zostać oszacowany w obu aspektach, natomiast do analiz zostanie uwzględniona wyższa wartość stopnia pokrycia. Kierując się doświadczeniem, zakłada się, że czas poświęcony przez drużynę inwentaryzacyjną na jedno zdjęcie w nadleśnictwach Leżajsk, Tuszyma (nadleśnictwa nizinne) to około 45 minut, w pozostałych nadleśnictwach czwartego zgrupowania (nadleśnictwa wyżynne i górskie) oraz BdPN – 90 minut.

Tab. 2. Skala ilościowości gatunków roślin

Stopień skali	Opis
r	gatunek występuje sporadycznie, jeden lub kilka osobników
+	gatunek występuje rzadko z nieznacznym pokryciem
1	gatunek zajmuje do 5% pola powierzchni zdjęcia fitosocjologicznego
2	gatunek zajmuje 6–25% pola powierzchni zdjęcia fitosocjologicznego
3	gatunek zajmuje 26–50% pola powierzchni zdjęcia fitosocjologicznego
4	gatunek zajmuje 51–75% pola powierzchni zdjęcia fitosocjologicznego
5	gatunek zajmuje ponad 75% pola powierzchni zdjęcia fitosocjologicznego

Rośliny, których identyfikacja pod względem przynależności gatunkowej będzie przekraczać umiejętności drużyny inwentaryzacyjnej, powinny zostać oznaczone przez zespół konsultacyjno-weryfikacyjny. Konkretyzując: okaz danej rośliny, wymagającej oznaczenia co do przynależności gatunkowej, wraz z etykietką zawierającą numer powierzchni i stopień pokrycia przez ten gatunek, umieszcza się w pojemniku plastikowym. Po rozpoznaniu gatunku rośliny przez zespół konsultacyjno-weryfikacyjny drużyna inwentaryzacyjna uzupełnia bez zbędnej zwłoki spis roślin zidentyfikowanych na danej powierzchni kołowej o informacje o tym gatunku (o tych gatunkach).

Dane wytwarzane w toku wykonywania zdjęć fitosocjologicznych w sposób bezpośredni powinny być wprowadzane do pamięci rejestratora (z zastosowaniem specjalistycznej aplikacji zainstalowanej w tym rejestratorze), przy czym docelowo powinny one być przesłane do bazy danych SILP.

8.2. Procedura identyfikowania oraz inwentaryzowania gatunków wiernych oraz gatunków starych lasów

8.2.1. Procedura wykorzystująca wyniki zdjęć fitosocjologicznych

W metodyce przyjęto, że założone powierzchnie, na których wykonywane będą zdjęcia fitosocjologiczne, stanowią reprezentatywną próbę przedstawiającą z dużą dokładnością zmienność szaty roślinnej czwartego zgrupowania nadleśnictw, w tym występowania gatunków wskaźnikowych rozumianych jako gatunki typowe dla poszczególnych zespołów leśnych oraz gatunki starych lasów. Informacje na temat występowania tych gatunków zostaną uzyskane ze zdjęć fitosocjologicznych wykonywanych w dwóch aspektach: wiosennym i letnim w 2018 r.

8.2.2. Procedura wykorzystująca uzupełniające oględziny wydziałów leśnych

W metodyce założono, że w lipcu – sierpniu 2018 r. na całym terenie wydziałów leśnych ze zlokalizowanymi w nich powierzchniami kołowymi będą przeprowadzone uzupełniające prace inwentaryzacyjne (tzw. oględziny uzupełniające). Jeżeli okaże się, że od zakończenia pierwszego etapu prac inwentaryzacyjnych (kwiecień – maj 2018) do czasu rozpoczęcia uzupełniających oględzin wydziałów leśnych (lipiec – sierpień 2018) teren danego wydziału był objęty pracami gospodarczymi, to oględziny uzupełniające będą prowadzone z podziałem na oględziny w promieniu 100 metrów od środka powierzchni kołowej oraz na oględziny w pozostałej części wydziału.

Według założeń metodycznych, oględziny uzupełniające będą miały wiele funkcji do spełnienia. Jedną z tych funkcji będzie uzupełniająca inwentaryzacja gatunków wskaźnikowych ze świata roślin.

8.2.3. Wykorzystanie działań w ramach oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000, położonych na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw, do inwentaryzacji gatunków wskaźnikowych

Na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw w całości lub części położone są następujące obszary Natura 2000: Ostoja Jaślińska PLH180014, Bieszczady PLC180001, Lasy Leżajskie PLH180047, Dolina Dolnego Sanu PLH180020, Ostoja Czarnorzeczka PLH180027, Klonówka PLH180022, Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030, Dorzecze Górnego Sanu PLH180021, Beskid Niski PLB180002.

W ramach oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i ich siedlisk wykonana będzie m.in. inwentaryzacja gatunków roślin i zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w ww. obszarach Natura 2000. Gatunki te będą analizowane m.in. pod kątem możliwości uznania ich za gatunki wskaźnikowe.

8.3. Procedura inwentaryzacji gatunków wskaźnikowych oraz gatunków parasolowych

Jak to wynika z tab. 1, w inwentaryzacji wskaźnikowej, dotyczącej czwartego zgrupowania nadleśnictw, zgodnie z przyjętą metodyką główna rola organizmów wskaźnikowych przypadła wybranym gatunkom ptaków, w tym głównie ptaków krajobrazowych, oraz dużych ssaków drapieżnych występujących na terenie wszystkich nadleśnictw czwartego zgrupowania oraz BdPN:

- 1) dzięciołowi trójpalczastemu (*Picoides triadactylus*),
- 2) dzięciołowi białogrzbietemu (*Dendrocopos leucotos*),
- 3) orlikowi krzykliwemu (*Clanga pomarina*),
- 4) bocianowi czarnemu (*Ciconia nigra*),
- 5) włośchatce (*Aegolius funereus*),
- 6) sóweczce (*Glaucidium passerinum*),
- 7) muchołówce małej (*Ficedula parva*),
- 8) dzięciołowi średniemu (*Dendrocopos medius*),
- 9) dzięciołowi czarnemu (*Dryocopos martius*),
- 10) jarząbkowi (*Tetrastes bonasia*),

- 11) orłowi przedniemu (*Aquila chrysaetos*) – gatunkowi regionalnemu, charakterystycznemu dla RDLP w Krośnie,
- 12) gołębiami siniakowi (*Columba oenas*),
- 13) wilkowi (*Canis lupus*),
- 14) rysiowi (*Lynx lynx*).

Podmioty dokonujące inwentaryzacji

Inwentaryzacja przedmiotowych gatunków powinna być przeprowadzona w ramach usługi badawczej konsorcjum naukowego z wiodącą rolą Instytutu Badawczego Leśnictwa. Zadaniem konsorcjum jest wykorzystanie wiedzy inwentaryzacyjnej zgromadzonej przy sporządzaniu dokumentacji naukowych, o których mowa w § 55 zarządzenia inwentaryzacyjnego, stosownie do treści umowy pomiędzy tym konsorcjum a Dyrekcją Generalną Lasów Państwowych.

Metodyka inwentaryzacji

Metodyki inwentaryzacji ww. gatunków objętych pracami w ramach czwartego zgrupowania nadleśnictw zostaną opracowane, w uzgodnieniu z RDLP w Krośnie, przez konsorcjum naukowe pod przewodnictwem IBL. Metodyki te winny umożliwić ocenę stanu populacji poszczególnych gatunków zwierząt zgodnie z wymogami Państwowego Monitoringu Środowiska. Metodyki wprowadzone zostaną przez zamawiającego usługę badawczą w trybie § 6 decyzji, której częścią składową jest niniejszy załącznik.

Oprócz opracowania zbiorczego Instytut Badawczy Leśnictwa będzie obowiązany przekazać Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych kopie „surowych” danych inwentaryzacyjnych dla poszczególnych gatunków.

8.4. Inne gatunki o funkcjach wskaźnikowych

Do tej grupy gatunków został zaliczony gniewosz plamisty (*Coronella austriaca*) oraz żbik europejski (*Felis silvestris*). Obecność gniewosza świadczy o występowaniu całego zespołu gadów (odżywia się on innymi gatunkami gadów). Żbik jest gatunkiem naturalnym, jednak nie wymaga ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000. Jest to gatunek wskaźnikowy o znaczeniu regionalnym ze względu na występowanie ograniczone do terenów górskich. Żbik jest silnie związany z lasami o charakterze puszczańskim (quasi-pierwotnym).

Podmioty dokonujące inwentaryzacji

Inwentaryzacja gniewosza i żbika powinna być przeprowadzona w ramach usługi badawczej konsorcjum naukowego z wiodącą rolą Instytutu Badawczego Leśnictwa. Zadaniem konsorcjum jest wykorzystanie wiedzy inwentaryzacyjnej zgromadzonej przy sporządzaniu dokumentacji naukowych, o których mowa w § 55 zarządzenia inwentaryzacyjnego, stosownie do treści umowy pomiędzy tym konsorcjum a Dyrekcją Generalną Lasów Państwowych.

Metodyka inwentaryzacji

Metodyki inwentaryzacji ww. gatunków objętych pracami w ramach czwartego zgrupowania nadleśnictw zostaną opracowane, w uzgodnieniu z RDLP w Krośnie, przez konsorcjum naukowe pod przewodnictwem IBL. Metodyki te winny umożliwić ocenę stanu populacji poszczególnych gatunków zwierząt zgodnie z wymogami Państwowego Monitoringu Środowiska. Metodyki wprowadzone zostaną przez zamawiającego usługę badawczą w trybie § 6 decyzji, której częścią składową jest niniejszy załącznik.

8.5. Procedura identyfikowania oraz inwentaryzowania gatunków o szczególnych funkcjach wskaźnikowych

Określenie gatunków o szczególnych funkcjach wskaźnikowych nastąpiło w zarządzeniu inwentaryzacyjnym, w tym przede wszystkim w wersecie [24] załącznika nr 1 do tego zarządzenia.

Za gatunki o szczególnych funkcjach wskaźnikowych na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw zostały uznane następujące chrząszcze saproksyliczne:

- 1) zgniotek cynobrowy (*Cucujus cinnaberinus*),
- 2) ponurek Schneidera (*Boros schneideri*),
- 3) zagłębek bruzdkowany (*Rhysodes sulcatus*),
- 4) pachnica (*Osmoderma* sp.),
- 5) nadobnica alpejska (*Rosalia alpina*).

Decydując się na inwentaryzowanie wyżej wymienionych gatunków chrząszczy, wzięto pod uwagę, że według powszechnie akceptowanych poglądów:

- 1) występowanie w krajobrazie ww. gatunków świadczy o nieprzerwanej w funkcji czasu biotycznej ciągłości funkcjonalnej nisz ekologicznych, związanych z martwym drewnem w lesie, a tym samym o naturalności biologicznej krajobrazu właśnie z punktu widzenia tychże nisz (gdyby, jak to wynika z poglądów naukowych, w przeszłości nisze te przez długi czas zanikły w danym krajobrazie, oznaczałoby to duże prawdopodobieństwo braku możliwości występowania omawianych gatunków chrząszczy w krajobrazie);
- 2) występowanie tych gatunków identyfikuje występowanie w krajobrazie pokąźnego zbioru innych organizmów zwierzęcych, w tym gatunków naturalnych (są to innymi słowy tzw. gatunki parasolowe: skoro one występują w krajobrazie, to jest to dowód na występowanie całej gamy innych gatunków organizmów zwierzęcych, w tym gatunków naturalnych).

W ramach tego zadania przewidziano także poszukiwanie na obszarze czwartego zgrupowania nadleśnictw śladów obecności kozioroga dębosza (*Cerambyx cerdo*) oraz jelonka rogacza (*Lucanus cervus*), będących gatunkami związanymi ze stojącymi, żywymi dębami.

Z zastrzeżeniem co do pachnicy, nadobnicy alpejskiej, kozioroga dębosza i jelonka rogacza inwentaryzacja ww. chrząszczy zostanie przeprowadzona na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw w wybranych wydzieleniach leśnych, przy czym będą to wydzielenia leśne, w których zostały zlokalizowane powierzchnie kołowe (por. ryc. 1A–1F). Inwentaryzacja pachnicy, nadobnicy alpejskiej, kozioroga dębosza oraz jelonka rogacza zostanie dokonana we wszystkich miejscach na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw, w których (ze względu na charakterystykę biotopu) ma ona szanse występować (zasada inwentaryzacji populacji generalnej).

Metodyki inwentaryzacji ww. gatunków zostaną opracowane, w uzgodnieniu z RDLP w Krośnie, przez konsorcjum naukowe pod przewodnictwem IBL. Metodyki te winny umożliwić ocenę stanu populacji poszczególnych gatunków zwierząt zgodnie z wymogami Państwowego Monitoringu Środowiska. Metodyki wprowadzone zostaną przez zamawiającego usługę badawczą w trybie § 6 decyzji, której częścią składową jest niniejszy załącznik.

9. Procedura szacowania potencjalnej pojemności nisz ekologicznych, o której mowa w § 21 zarządzenia inwentaryzacyjnego

W ramach inwentaryzacji wskaźnikowej potencjalna pojemność nisz ekologicznych zostanie oszacowana dla zgniotka cynobrowego.

Zasadniczo prace w tym zakresie będą wykonane z zachowaniem procedury podanej dla przykładu w § 21 ust. 3 zarządzenia inwentaryzacyjnego, przy czym (dookreślając) całkowite pole powierzchni drzew, stanowiące poszukiwaną pojemność nisz ekologicznych dla zgniotka cynobrowego (P), zostanie ustalone z zastosowaniem następującej formuły matematycznej:

$$[1] P = \sum S_p * (V_m * r) / V_{ms}$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

Symbol	Znaczenie symbolu
P	szacunkowa wartość pola powierzchni zewnętrznej pni drzew martwych w wydzieleniu, mogąca być potencjalnie zasiedlona przez zgniotka cynobrowego w ramach danego wydzielenia leśnego (= potencjalna pojemność nisz ekologicznych dla zgniotka i ponurka w danym wydzieleniu leśnym)

Symbol	Znaczenie symbolu
S_p	oszacowane łączne pole powierzchni odpowiadające potencjalnej pojemności nisz ekologicznych dla zgniotka cynobrowego w obrębie danego drzewa (wchodzącego w skład grupy 10 drzew próbnych)
$\sum S_p$	łączna potencjalna pojemność nisz ekologicznych „ulokowanych” na 10 drzewach próbnych
V_{ms}	miąższość łączna 10 drzew próbnych
V_m	łączna miąższość drzew martwych w obrębie danego wydzielenia leśnego (wynikająca z pomiaru tych drzew na powierzchniach kołowych odpowiednio skorygowana w następstwie oględzin wydzieleni leśnych ze zlokalizowanymi w ich obrębie powierzchniami kołowymi)
r	współczynnik redukujący łączną miąższość drzew martwych w obrębie danego wydzielenia leśnego ustalony na podstawie szczegółowej charakterystyki drewna martwego

W tym miejscu nie może ująć uwadze, że stosując bezkrytycznie formułę:

$$[2] L_t = P/10 * L_p,$$

w której poszczególne symbole oznaczają:

L_t	oszacowana liczebność odpowiednio zgniotka cynobrowego w ramach danego wydzielenia leśnego
P	jak we wzorze [1]
L_p	liczba osobników odpowiednio zgniotka cynobrowego zliczona na 10 m ² powierzchni zewnętrznej drzew próbnych (z odkrytą korowiną),

otrzymuje się szacunek **maksymalnej** liczebności zgniotka cynobrowego w obrębie danego wydzielenia leśnego. Do tego szacunku (co zresztą zasygnalizowano w § 21 ust. 3 zarządzenia inwentaryzacyjnego) nie można podchodzić bezkrytycznie, albowiem należałoby z góry założyć występowanie prostej proporcjonalności pomiędzy indeksem liczebności tego gatunku (liczba osobników w przeliczeniu na 1 m² powierzchni drzewa próbnego z odsłoniętą korowiną) a polem powierzchni pni drzew martwych, stanowiących potencjalne miejsce bytowania tychże gatunków.

Jest prawdopodobne, że faktycznie będziemy mieli do czynienia z prawidłowością, uwidocznoną na ryc. 2.

Ryc. 2. Hipotetyczna zależność między potencjalną pojemnością nisz ekologicznych zgniotka cynobrowego ustaloną na podstawie pomiarów i oględzin 10 drzew próbnych a indeksem liczebności tego gatunku wyrażonym liczbą osobników zidentyfikowanych w przeliczeniu na metr kwadratowy powierzchni pnia z odsłoniętą korowiną

Gdyby taka zależność istotnie się potwierdziła, to od pewnego poziomu wartości P należałoby przyjmować brak wpływu przyrostu teje wartości na przyrost oszacowanej maksymalnej liczebności zgniotka.

Uwaga: działania inwentaryzacyjne, przewidziane do wykonawczego kontynuowania w odniesieniu do zgniotka cynobrowego w okresie jesiennym – przewiduje się zmodyfikowanie metodyki, polegające na obejmowaniu części drzew próbnych zliczeniem osobników po odspojeniu korowiny na całej powierzchni możliwego bytowania tych owadów.

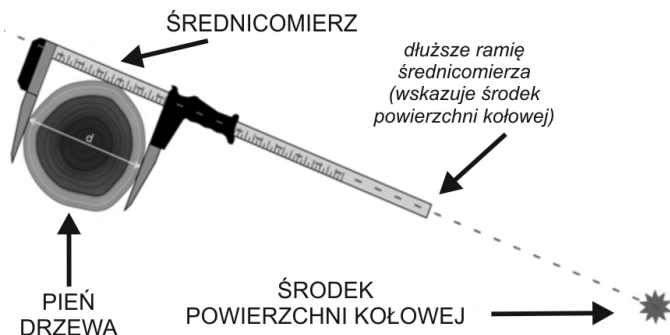
10. Wykaz oraz procedura inwentaryzacji i ustalania cech taksacyjnych poszczególnych warstw lasu

10.1. Pomiary dendrometryczne na powierzchniach kołowych

Na powierzchniach kołowych zostaną przeprowadzone pomiary dendrometryczne, polegające na ustaleniu pierśnic i wysokości drzew żywych (oraz krzewów, jeżeli ich pierśnica przekracza nw. wartość graniczną o odpowiedniej grubości).

Pomiarem pierśnic zostaną objęte wszystkie drzewa i krzewy, jeżeli pierśnica tych drzew i krzewów wynosi co najmniej 7 cm, przy czym jednocześnie z tym pomiarem będzie ustalana przynależność gatunkowa tychże drzew i krzewów. W każdym przypadku średnicomierz powinien być sytuowany na wysokości 1,3 metra od powierzchni ziemi w ten sposób, aby dłuższe ramię średnicomierza wskazywało środek powierzchni kołowej (ryc. 3).

Pierśnice drzew i krzewów powinny być ustalone z dokładnością do 1 mm. Każde drzewo i każdy krzew pomierzony powinien być odpowiednio oznaczony dla uniknięcia błędu podwójnego pomiaru.

Ryc. 3. Sposób przykładania średnicomierza do pnia drzewa (widok z góry)

Należy przy tym pamiętać o obowiązku postępowania się średnicomierzami odpowiednio zrektyfikowanymi.

Oznaczenie wysokości drzew na powierzchni kołowej będzie następować z zastosowaniem, opracowanych przez naukowców – dendrometrów, równań stałych krzywych wysokości (tj. równań ustalających wysokość drzewa danego gatunku w drzewostanie jako funkcji jego pierśnicy).

Prace pomiarowe powinny być prowadzone z zastosowaniem procedury, ujętej w ramy schematu, stanowiącego przedmiot ryc. 4.

Czy drzewostan w obrębie powierzchni kołowej jest jednogatunkowy

TAK (drzewostan jest jednogatunkowy lub może być uznany za jednogatunkowy, gdyż co najmniej 70% jego składu – to jeden gatunek drzewa)

NIE

Czy drzewostan jest jednowiekowy

TAK (drzewostan jest jednowiekowy, gdyż na to wskazuje opis drzewostanu w SILP, a oględziny terenowe nie przeczą temu opisowi)

NIE

Czy drzewostan jest jednowiekowy

TAK

NIE

PROCEDURA POSTĘPOWANIA - A -

Krok pierwszy: wybrać sześć drzew, położonych najbliższymi środka powierzchni kołowej o pierśnicy zbliżonej do przeciętnej pierśnicy dla wszystkich drzew

PROCEDURA POSTĘPOWANIA - B -

Krok pierwszy: zgodnie z zasadami taksacji leśnej określić wiek poszczególnych warstw (pięter) lub grup wiekowych drzewostanu w obrębie powierzchni kołowej

PROCEDURA POSTĘPOWANIA - C -

Postępowanie jak w przypadku procedury A, z tym że procedurę tę stosuje się odrębnie dla poszczególnych gatunków (do pomiaru wyznacza się jedno drzewo danego gatunku spośród pięciu drzew wytypowanych do pomiaru)

PROCEDURA POSTĘPOWANIA - D -

Postępowanie jak w przypadku procedury B, z tym że procedurę tę stosuje się odrębnie dla poszczególnych gatunków

Krok drugi: wytypowane w kroku pierwszym drzewa uszeregować mentalnie od najgrubszego do najcieńszego

Krok drugi: dla każdej warstwy lub grupy wiekowej wybrać po pięć drzew o pierśnicy zbliżonej do pierśnicy przeciętnej dla tejże warstwy lub grupy

Krok trzeci: dokonać pomiaru wysokości dwóch drzew, zajmujących odpowiednio miejsce trzecie i czwarte w szeregu utworzonym w realizacji kroku drugiego

Krok trzeci: dokonać pomiaru wysokości jednego drzewa dla każdej warstwy lub dla każdej grupy

Ryc. 4. Procedura oznaczania wysokości drzew na powierzchni kołowej

Pomiar drzew będzie wykonywany za pomocą profesjonalnego wysokościomierza po jego skalibrowaniu (z dokładnością do 0,1 m).

Drzewa, których wysokość będzie mierzona, powinny być oznaczone w terenie znakiem „X” umieszczanym ponad oznaczeniem nanoszonym na nie dla dowodu pomiaru pierśnic.

Wyniki pomiaru wysokości drzew powinny być utrwalane w formularzu w wierszu przeznaczonym dla charakterystyki danego drzewa na powierzchni kołowej. Pełna charakterystyka danego żywego drzewa na powierzchni kołowej powinna obejmować następujące informacje umieszczane w jednym wierszu (w jednym rekordzie) formularza (raptularza): gatunek, pierśnica, piętro wiekowe lub/oraz zgrupowanie wiekowe (jeżeli drzewostan różnowiekowy), wiek piętra lub/oraz zgrupowania wiekowego (jeżeli drzewostan różnowiekowy), wysokość drzewa (jeżeli zostało wytypowane do pomiaru).

Dane dotyczące wysokości drzew i inne dane zawarte w ww. formularzu (raptularzu) będą wykorzystywane do wyboru najbardziej adekwatnego równania krzywej wysokości drzew. Na podstawie tych równań każde drzewo będzie oznaczone pod względem wysokości.

10.2. Taksowanie drewna martwego na powierzchniach kołowych

W roku 2018 powierzchnie kołowe zostaną wykorzystane do pomiaru drewna martwego. Będzie obowiązywało następujące rozróżnianie drewna martwego:

- 1) drewno martwe drzew stojących:
  - a) drewno martwe drzew stojących w całości (posusz),
  - b) drewno martwe drzew stojących złamanych (złomy);
- 2) drewno martwe leżące na powierzchni ziemi:
  - a) odłamane fragmenty złomów leżące na powierzchni ziemskiej,
  - b) drzewa wyrwcone (wykroty, wiatrowały),
  - c) drzewa ścięte pozostawione *in situ*,
  - d) wierzchołki drzew,
  - e) grube gałęzie.

Drzewa martwe, lecz stojące w całości (tj. w odniesieniu do posuszu), będą poddawane pomiarom, jeżeli ich pierśnica okaże się większa lub równa 7 cm (licząc wraz z grubością kory). W raptularzu (formularzu) będą odnotowywane następujące informacje:

- 1) gatunek drzewa,
- 2) pierśnica,
- 3) wysokość,
- 4) charakterystyka drewna martwego (o czym dalej).

Drzewa martwe będące złomami będą poddawane pomiarowi, jeżeli:

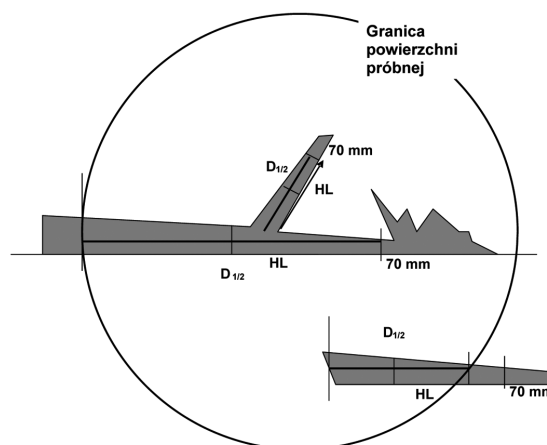
- 1) środek pniaka znajduje się w granicach powierzchni kołowej, a jednocześnie
- 2) gdy pierśnica (z zastrzeżeniem pkt 3) będzie większa lub równa 7 cm (licząc wraz z grubością kory), a także
- 3) jeżeli ich wysokość, liczona od powierzchni ziemskiej nie będzie wprawdzie przekraczać 1,3 m (nie da się pomierzyć pierśnicy), lecz będzie nie mniejsza niż 0,5 m, a dodatkowo ich grubość w cieńszym końcu będzie równa lub większa niż 7 cm.

W odniesieniu do złomów w raptularzu (formularzu) będą odnotowywane następujące informacje:

- 1) wysokość złomu, liczona od powierzchni ziemskiej do miejsca złamania;
- 2) pierśnica złomu (z zastrzeżeniem pkt 3, gdzie pomiarowi będzie podlegała średnica złomu).

Pomiar drewna martwego leżącego będzie wykonywany wyłącznie w zakresie, w jakim zawiera się w granicach powierzchni kołowej (zob. ryc. 5), ponadto pomiarom poddawane będą wyłącznie te fragmenty drewna martwego, których długość wynosi co najmniej 0,5 m, a grubość jest większa niż 7 cm (w korze). W formularzu (raptularzu) będą gromadzone następujące informacje: (1) gatunek drzewa (w przypadku braku możliwości określenia gatunku drzew,

np. ze względu na stopień rozkładu, identyfikacja będzie ograniczała się do podania, czy jest to gatunek drzewa iglastego, czy liściastego), (2) długość fragmentu drzewa od grubszego miejsca do miejsca, w którym dany fragment osiąga grubość wynoszącą 7 cm, (3) grubość fragmentu drewna martwego mierzona w połowie jego długości, o której mowa w pkt (2).

Ryc. 5. Sposób pomiaru drewna leżącego

Drewno martwe będzie podlegało ocenie ze względu na stopień jego rozkładu. Będzie stosowana skala stopnia rozkładu drewna martwego, będąca przedmiotem tab. 3:

Tab. 3. Charakterystyka stopnia rozkładu drewna martwego

Opis stanu drewna martwego	Skala rozkładu drewna
Drewno nierozłożone – o niezmiętej strukturze drewna, nieporośnięte przez grzybnie lub porosty, w przypadku drzew ściętych o jasnym czole lub przeżywiczonej powierzchni ścięcia	1
Drewno częściowo rozłożone – charakteryzuje się występowaniem grzybni lub porostów, ciemnym zabarwieniem czola, widocznymi śladami zgnilizny na obwodzie lub w części twardzielowej	2
Drewno silnie rozłożone – silnie porośnięte przez grzybnie, porosty i mchy, niekiedy z całkowicie rozłożoną częścią bielastą i częściowo zachowaną twardzielą	3

Pomiary dendrometryczne na powierzchniach kołowych oraz taksowanie drewna martwego na powierzchniach kołowych będą gromadzone w formularzu (raptularzu), który w pkt 20 niniejszego załącznika przywołano jako wzór 1.

11. Drugi etap prac inwentaryzacyjnych

W lipcu i sierpniu 2018 r. na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictwa, w siłach Zespołu Inwentaryzacyjnego, będzie przeprowadzony drugi etap prac inwentaryzacyjnych, o czym dalej.

Realizacja drugiego etapu prac inwentaryzacyjnych będzie służyła nie tylko osiągnięciu celów inwentaryzacji wskaźnikowej, lecz również wspomaganie procesu: a) oceny ustanowionego planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Jaślińska PLH180014 (która to ocena będzie w tym przypadku działaniem niezwykle złożonym – o czym dalej), b) stanowienia obszarów

Natura 2000 na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw, a także ocenie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin oraz ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony na obszarach Natura 2000, o których mowa w akapicie 1 pkt 11.2.3. niniejszego załącznika.

W trakcie drugiego etapu prac inwentaryzacyjnych podstawowymi jednostkami terytorialnymi będą wydzielenia leśne – co do zasady te wydzielenia, w których zlokalizowane zostały powierzchnie kołowe, przy czym część prac będzie dotyczyć *stricte* powierzchni kołowych.

W ramach drugiego etapu prac inwentaryzacyjnych nie przewidyje się co do zasady prowadzenia prac dendrometrycznych.

11.1. Uzupełniające prace na powierzchniach kołowych

W ramach prac uzupełniających na powierzchniach kołowych zostaną wykonane zdjęcia fitosocjologiczne w aspekcie letnim. Procedura wykonywania tych zdjęć będzie zgodna z zasadami opisanymi w pkt 8.1. niniejszego załącznika. Wykonanie zdjęć fitosocjologicznych w trakcie drugiego etapu prac inwentaryzacyjnych zostanie poprzedzone oględzinami zdjęć oraz panoramicznego ujęcia filmowego lasu w obrębie poszczególnych powierzchni kołowych.

11.2. Uzupełniające oględziny wydziałów leśnych

Jak o tym już napomknięto powyżej, w lipcu i sierpniu 2018 r. Zespół Inwentaryzacyjny przeprowadzi drugi etap prac inwentaryzacyjnych, przy czym w trakcie drugiego etapu prac inwentaryzacyjnych podstawowymi jednostkami terytorialnymi będą wydzielenia leśne, w których zlokalizowane zostały powierzchnie kołowe.

Uzupełniające oględziny wydziałów leśnych służyć będą: (1) uzupełnieniu danych potrzebnych do oceny stopnia naturalności biologicznej poszczególnych części czwartego zgrupowania nadleśnictw, (2) lokalizowaniu obiektów dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego (zwanych niezbyt precyzyjnie osobliwościami przyrodniczymi), (3) dostarczeniu informacji potrzebnych do: a) oceny planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Jaślińska PLH180014 na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw, b) sporządzenia planów urządzenia lasu lub aneksów do planów urządzenia lasu zawierających zakresy zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw, dla których nie ma ustanowionych planów zadań ochronnych, c) oceny procesu становienia obszarów Natura 2000 na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw.

Regionalny Koordynator, biorąc pod uwagę między innymi: (1) zapisy w SDF-ach oraz ustanowionych planach zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw, (2) wyniki inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej w Lasach Państwowych w latach 2006/2007, (3) analizę opisów taksacyjnych wydziałów leśnych, utrwalonych w odniesieniu do poszczególnych nadleśnictw – ustali te wydzielenia leśne w nadleśnictwach bez zlokalizowanych w nich powierzchni kołowych, które powinny zostać objęte realizacją drugiego etapu prac inwentaryzacyjnych ze względu na funkcje celu tychże prac (dopełnienie oceny naturalności biologicznej poszczególnych części czwartego zgrupowania nadleśnictw, identyfikacja obiektów dziedzictwa kulturowego, a przede wszystkim ocena planów zadań ochronnych i ocena stanu ochrony przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000, dla których nie ma ustanowionych planów zadań ochronnych).

11.2.1. Uzupełnienie danych do oceny stopnia naturalności biologicznej czwartego zgrupowania nadleśnictw

Po wykonaniu zdjęcia fitosocjologicznego w aspekcie letnim członkowie Zespołu Inwentaryzacyjnego dokonają oględzin wydziałów, w których zlokalizowane są powierzchnie kołowe, oraz wybranych przez Regionalnego Koordynatora wydziałów bez zlokalizowanych powierzchni kołowych, o czym była mowa w

pkt 11.2., pod kątem dopełnienia oceny naturalności biologicznej czwartego zgrupowania nadleśnictw. W trakcie tych oględzin członkowie Zespołu Inwentaryzacyjnego będą identyfikować gatunki roślin wskaźnikowych (będących przedmiotem identyfikacji w ramach inwentaryzacji wskaźnikowej), ale także wyszukiwać inne istotne organizmy, takie jak: (1) gatunki naturalne, związane z poszczególnymi typami roślinności; (2) gatunki obce/inwazyjne dla danych biotopów, (3) gatunki bardzo rzadkie ze względu na ich naturę lub reliktozość albo wrażliwość na zakłócenie pierwotności lub semipierwotności biotopów. Szczególną uwagę będą zwracali na:

- gatunki z rodziny storczykowatych,
- mikrosiedliska (nisze ekologiczne, luki w drzewostanie, okrajki, a także miejsca antropogenicznie przekształcone, np. pobocza dróg, składnice, zręby, uprawy itp.).

Zidentyfikowane gatunki roślin będą podlegały sfotografowaniu. Wyniki identyfikowania wybranych gatunków roślin będą odnotowywane w raptularzu, który w pkt 20 niniejszego załącznika przywołano jako wzór 3.

11.2.2. Lokalizowanie obiektów dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego

Równocześnie z pracami służącymi ocenie stopnia naturalności biologicznej na terenie nadleśnictw: Baligród, Cisna, Komańcza, Lutowska, Stuposiany oraz Bieszczadzkiego Parku Narodowego będą lokalizowane w wybranych wydzieleniach objekty dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego. Działania te będą poprzedzone oględzinami zdjęć oraz panoramicznego ujęcia filmowego lasu w obrębie poszczególnych powierzchni kołowych, wykonanych w pierwszym etapie prac.

Wyniki oględzin w tym zakresie będą utrwalane w raptularzu, który w pkt 20 niniejszego załącznika przywołano jako wzór 2.

11.2.3. Dostarczenie informacji potrzebnych do oceny planów zadań ochronnych oraz sporządzenia dokumentacji przyrodniczej

W trakcie oględzin uzupełniających wydziałów leśnych, w których zlokalizowane są powierzchnie kołowe, oraz wybranych przez Regionalnego Koordynatora wydziałów bez zlokalizowanych powierzchni kołowych, o czym była mowa w pkt 11.2., członkowie Zespołu Inwentaryzacyjnego dokonają oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i ich siedlisk w obszarach Natura 2000 na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw. Ocena ta zostanie dokonana w oparciu o skalę ocen stanu ochrony zawartą w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000, przy czym do oceny poszczególnych parametrów zostaną użyte zestawy wskaźników PMS (zawarte w poradnikach monitoringu przyrodniczego opracowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska). Podczas oceny poszczególnych wskaźników bądź parametrów członkowie Zespołu Inwentaryzacyjnego będą wskazywać działania konieczne dla utrzymania lub przywrócenia należytego stanu ochrony wyróżnionych przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000.

Wyniki dokonanych ocen stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 na terenie czwartego zgrupowania, będą utrwalane w raptularzu, który w pkt 20 niniejszego załącznika przywołano jako wzór 6.

W czwartym zgrupowaniu nadleśnictw ocenie stanu ochrony, o której mowa wyżej, będą podlegać następujące siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i ich siedliska:

- 9110 – kwaśna buczyna,
- 9130 – żyźna buczyna,
- 9140 – górskie jaworzyny ziołoroślowe,
- 9170 – grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny,
- 9180* – jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach,

- 9410 – górskie bory świerkowe,
- 91D0* – bory i lasy bagienne,
- 91E0* – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe,
- 91F0 – łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe,
- 1381 – widłoząb zielony,
- 1898 – ponikło kraińskie,
- 4070 – dzwonek piłkowany,
- 1939 – rzepik szczeciniasty,
- 1393 – sierpowiec (haczykowiec) błyszczący,
- 4116 – tocja karpacka.

Uzyskane wyniki będą podstawą do opracowania raportu, o którym mowa w pkt 16 niniejszego załącznika.

W obszarach Natura 2000, dla których nie ma ustanowionych planów zadań ochronnych, dokonane przez członków Zespołu Inwentaryzacyjnego oceny stanu ochrony wyróżnionych przedmiotów ochrony będą wykorzystane do ustalenia zakresu zadań ochronnych w ramach planów urządzenia lasu lub aneksów do tych planów.

Regionalny Koordynator opracuje materiały szkoleniowe, które przed rozpoczęciem drugiego etapu prac inwentaryzacyjnych zostaną rozesłane do członków Zespołu Inwentaryzacyjnego.

12. Jesienne poszukiwania bezlista okrywowego

W ramach prac nad planem ochrony dla obszaru Natura 2000 Bieszczady PLC180001 została zaproponowana zmiana SDF w zakresie włączenia na listę przedmiotów ochrony bezlista okrywowego (*Buxbaumia viridis*) – kod gatunku 1386. Uznawany jest on za gatunek reliktowy dla lasów pierwotnych, narażony na wyginięcie w Europie. Jego obecność świadczy więc nie tylko o ciągłości zbiorowisk leśnych na danym terenie, ale również o zachodzeniu naturalnych procesów w drzewostanach.

Bezlist okrywowy, ze względu na swoją biologię, jest gatunkiem bardzo trudnym do zinwentaryzowania. Poszukiwanie tego mszaka jest w zasadzie możliwe jedynie wczesną wiosną lub późną jesienią z uwagi na jego biologię (wtedy widoczne są łatwiej zauważalne sporofity, natomiast mikroskopijne gametofity utrzymujące się cały rok są praktycznie niemożliwe do zauważenia w terenie). Przy czym termin wiosenny jest mniej korzystny, gdyż delikatne sporofity są często uszkadzane przez śnieg. Samo poszukiwanie sporofitów bezlista jest bardzo pracochłonne. Wykonywanie tego zadania wiosną 2018 r. wydłużyłoby okres inwentaryzacji w I etapie czwartego zgrupowania. W tym samym czasie prace mają wykonywać również taksatorzy, którzy musieliby czekać na dokończenie prac przez fitosocjologów. Inwentaryzacja wskaźnikowa planowana jest w 9 obiektach (8 nadleśnictwach i jednym parku narodowym), w tym w 5 wybranych nadleśnictwach czwartego zgrupowania oraz Bieszczadzkiem Parku Narodowym, na terenie których położony jest obszar Natura 2000 Bieszczady PLC180001. Taka liczba obiektów (w większości są to tereny podgórskie lub górskie, trudno dostępne) sprawia, że prace należy przeprowadzać w dość szybkim tempie, aby zdążyć z uchwyceniem aspektu wiosennego. Dodatkowo warunki pogodowe mogą wydłużyć okres prac. Przeprowadzenie poszukiwań bezlista okrywowego w trakcie I etapu inwentaryzacji w 2018 r. jest więc nierealne. W związku z powyższym prace te zostaną przeprowadzone osobno (jako III etap) jesienią 2018 r. (listopad 2018 r.).

Poszukiwanie stanowisk bezlista okrywowego będzie co do zasady prowadzone w 4 nadleśnictwach bieszczadzskich: Baligród, Komańcza, Lutowska i Stuposiany oraz w Bieszczadzkiem Parku Narodowym. W Nadleśnictwie Cisna poszukiwania były prowadzone w listopadzie 2017 roku w 71 wydzieleniach ze zlokalizowanymi powierzchniami kołowymi. Poszukiwania będą prowadzone w wydzieleniach, w których zlokalizowane są powierzchnie kołowe do zdjęć fitosocjologicznych i pomiarów dendrometrycznych. Przy czym poszukiwaniami nie zostaną objęte wszystkie wydzielenia ze zlokalizowanymi powierzchniami kołowymi, ale te, w których występuje istotny udział Jd w starszych klasach wieku (potencjalna obec-

ność mikrosiedlisk odpowiednich dla gatunku). Zakłada się, że poszukiwaniami zostanie objętych około 250 wydzielań leśnych w ww. nadleśnictwach i Bieszczadzkiem Parku Narodowym. Regionalny Koordynator, biorąc pod uwagę m.in. analizę opisów taksacyjnych wydzielań leśnych w ww. nadleśnictwach, wyznaczy te wydzielenia leśne, które powinny zostać objęte poszukiwaniami bezlista okrywowego jesienią 2018 roku.

Poszukiwanie bezlista będzie się odbywać poprzez bardzo dokładny przegląd potencjalnych mikrosiedlisk (martwych, leżących pni, głównie Jd) w całym wydzieleniu, przez 2–4-osobowe zespoły fitosocjologów. Każde stwierdzone stanowisko (przynajmniej jeden sporofit) będzie podlegało sfotografowaniu i będzie rejestrowane w raptularzu, który w pkt 20 niniejszego załącznika przywołano jako wzór 3.

Oprócz zainwentaryzowania stanowisk bezlista okrywowego członkowie Zespołu Inwentaryzacyjnego dokonają oceny stanu ochrony tego gatunku. Ocena ta zostanie dokonana w oparciu o skalę ocen stanu ochrony zawartą w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000, przy czym do oceny poszczególnych parametrów zostaną użyte zestawy wskaźników PMS (zawarte w poradniku monitoringu przyrodniczego opracowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska). Podczas oceny poszczególnych wskaźników bądź parametrów członkowie Zespołu Inwentaryzacyjnego będą wskazywać działania konieczne dla utrzymania lub przywrócenia należytego stanu ochrony tego gatunku w obszarze Natura 2000 Bieszczady PLC180001.

Wyniki dokonanych ocen stanu ochrony bezlista okrywowego, który jest proponowany do włączenia na listę przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Bieszczady PLC180001, będą utrwalane w raptularzu, który w pkt 20 niniejszego załącznika przywołano jako wzór 6.

13. Procedura dokonywania inwentaryzacji obiektów dziedzictwa kulturowego

W wykonaniu § 25 zarządzenia inwentaryzacyjnego, w roku 2018, w ramach inwentaryzacji wskaźnikowej na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw, zostaną rozpoczęte prace polegające na inwentaryzacji i wstępnej ocenie naukowej obiektów dziedzictwa kulturowego.

Prace te będą prowadzone na terenie nadleśnictw: Baligród, Cisna, Komańcza, Lutowska, Stuposiany oraz Bieszczadzkiego Parku Narodowego przez konsorcjum naukowe, przy głównej roli Instytutu Badawczego Leśnictwa. Będą prowadzone w zintegrowaniu z inwentaryzacją tzw. osobliwości przyrodniczo-kulturowych, którą wykona Zespół Inwentaryzacyjny w ramach prac inwentaryzacyjnych przewidzianych na lipiec i sierpień 2018. r., a także w zintegrowaniu ze studiami archiwalnymi, o których mowa w § 26 zarządzenia inwentaryzacyjnego.

Inwentaryzacja obiektów dziedzictwa kulturowego zostanie pod względem metodycznym „szczegółowo oprzyrządowana” przez Wykonawcę w wykonaniu § 6 decyzji, której częścią składową jest niniejszy załącznik.

Wyprzedzająco podaje się, co następuje:

- 1) prowadzone przez ww. konsorcjum naukowe działania inwentaryzacyjno-badawcze w pierwszej kolejności będą opierać się na technologii lotniczego skanowania laserowego na terenie wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania, w tym z wykorzystaniem:
  - a) materiału będącego już w zasobach m.in. Instytutu Badawczego Leśnictwa,
  - b) materiału, który zostanie zgromadzony w następstwie nalołów samolotowych;
- 2) materiał skaningowy będzie poddany szczegółowej analizie w celu postawienia hipotez co do występowania w

poszczególnych miejscach na terenie wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania materialnych obiektów dziedzictwa kulturowego;

- 3) konsorcjum naukowe będzie systematycznie zasilane w wiedzę, będącą pokłosiem ww. inwentaryzacji tzw. osobliwości przyrodniczo-kulturowych oraz studiów archiwalnych (zob. pkt 15 niniejszego załącznika);
- 4) niezależnie od powyższego konsorcjum przeprowadzi własne studia polegające na kwerendzie istniejącej dokumentacji zabytkoznawczej oraz archeologicznej dotyczącej terenu wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania;
- 5) dane, o których mowa w ppkt 3 i 4, posłużą do dalszej konkretyzacji hipotez stawianych na podstawie analizy zobrażeń skaningowych terenu wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania, a także posłużą do zidentyfikowania miejsc badań terenowych niezidentyfikowanych na podstawie skaningu lotniczego;
- 6) badania terenowe, o których mowa w ppkt 5, będą ukierunkowane na wstępną ocenę naukową występowania obiektów dziedzictwa kulturowego; ocena ta będzie polegała na udzieleniu odpowiedzi na pytania:
  - a) czy odpowiednio: uwidocznienia na zobrażeniach skaningowych terenu wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania oraz przekazy utwalone w różnych materiałach archiwalnych odpowiadają bytom materialnym znajdującym się na powierzchni lub pod powierzchnią ziemi terenu czwartego zgrupowania nadleśnictw?;
  - b) czy osobliwości przyrodniczo-kulturowe zinwentaryzowane przez Zespół Inwentaryzacyjny w ramach drugiego etapu prac inwentaryzacyjnych oraz byty materialne, których istnienie zostanie potwierdzone po udzieleniu pozytywnej odpowiedzi na pytanie w lit. a, to obiekty dziedzictwa kulturowego, będące wytworami lub pozostałościami po wytworach rąk ludzkich?;
  - c) jaka jest charakterystyka tych ewentualnych wytworów rąk ludzkich, w szczególności, czy świadczą one o prowadzeniu na terenie wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania w przeszłości działalności wytwórczej lub osadniczej (a jeżeli tak, to jakiej)?;
- 7) badania terenowe będą miały charakter głównie nieinwazyjny; będą one polegały na oględzinach oraz głównie nieinwazyjnej penetracji określonych miejsc za pomocą specjalistycznego sprzętu;
- 8) wynikiem prac będzie przede wszystkim zestawienie tabelaryczne o następującej strukturze danych (patrz: tabela poniżej);
- 9) wynikiem prac będzie ponadto zobrażenie mapowe aktywności ludzkiej na terenie wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania w funkcji czasu.

14. Procedura wyrywkowej kontroli *post factum* działań inwentaryzacyjnych

Wyrykowa kontrola będzie przeprowadzona przez instytucje naukowe lub ich konsorcja, działające jako usługodawcy zewnętrzni, w wykonaniu § 22 zarządzenia inwentaryzacyjnego.

„Oprzyrządowanie” tej kontroli pod względem metodycznym zapewni DGLP w trybie określonym w § 6 decyzji, której częścią składową jest niniejszy załącznik.

15. Procedura prowadzenia studiów archiwalnych, o których mowa w § 26 zarządzenia inwentaryzacyjnego

Obowiązek wykonaniu studiów archiwalnych, o których mowa w § 26 zarządzenia inwentaryzacyjnego, będzie spoczywał na Ośrodku Kultury Leśnej w Gołuchowie, przy czym OKL będzie korzystał z pomocy Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie, wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania, Zakładu Informatyki Lasów Państwowych, Leśnej Komisji Kombatanckiej, Zespołu Duszpasterskiego, a także usługodawców zewnętrznych, w tym m.in.:

- 1) Biura Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej;
- 2) Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentowania Zabytków;
- 3) archiwów państwowych (w tym Archiwum Głównego Akt Dawnych, Archiwum Akt Nowych, Narodowego Archiwum Cyfrowego, Archiwum Państwowego w Przemyślu);
- 4) wybranych muzeów państwowych oraz samorządowych;
- 5) Sejmu RP;
- 6) bibliotek publicznych i niepublicznych;
- 7) instytucji, w tym instytucji naukowych zajmujących się badaniami archeologicznymi oraz gromadzeniem wiedzy o zabytkach i ich umiejscowieniu;
- 8) instytucji naukowych zajmujących się badaniami historycznymi terenu czwartego zgrupowania nadleśnictw;
- 9) instytucji kościelnych i związków wyznaniowych funkcjonujących na badanym terenie;
- 10) innych usługodawców zewnętrznych, którzy zostaną zidentyfikowani w następstwie ogłoszenia publicznego.

„Oprzyrządowanie” studiów archiwalnych pod względem metodycznym nastąpi w wykonaniu § 6 decyzji, której częścią składową jest niniejszy załącznik. Wyprzedzająco podaje się, co następuje:

- 1) OKL zidentyfikuje oraz wyszczególni, a następnie będzie systematycznie wykorzystywał na potrzeby studium archiwalnego, wszelkie znajdujące się we władaniu tego zakładu zasoby materialne i niematerialne na temat badanego obszaru i jego historii;
- 2) OKL, działając w imieniu Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, zwróci się do:

Miejsce badań terenowych (adres leśny)	Sposób wstępnej identyfikacji obiektu (z podziałem na analizy lotniczych zobrażeń skaningowych terenu wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania lub/oraz wyniki inwentaryzacji osobliwości przyrodniczo-kulturowych lub/oraz wyniki studiów archiwalnych własnych lub/oraz wyniki studiów archiwalnych, o których mowa w pkt 14 niniejszego załącznika)	Streszczenie studiów archiwalnych odnoszących się do danego obiektu	Hipoteza robocza dotycząca danego obiektu dokonana	Metodyka zastosowanych badań terenowych (w tym użyty sprzęt), opis przebiegu badań terenowych	Wyniki badań terenowych z podaniem dokonanego rozpoznania obiektu i jego datowania. Wnioski na temat działalności wytwórczej oraz osadnictwie na terenie wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania. Wnioski co do potrzeby przyszłych badań w zakresie zabytkoznawstwa, w tym archeologii

- a) Krajowego Duszpasterza Leśnego,
- b) Krajowego Komendanta Leśnej Komisji Kombatanckiej zapytaniem co do możliwości pomocy odpowiednio Zespołu Duszpasterskiego oraz Leśnej Komisji Kombatanckiej w realizacji studium archiwalnego;
- 3) biorąc pod uwagę uzyskane odpowiedzi na zapytanie, o którym mowa w ppkt 2, OKL zawrze, w imieniu Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, porozumienie z Zespołem Duszpasterskim oraz Leśną Komisją Kombatancą w sprawie pomocy w realizacji studium archiwalnego;
- 4) OKL, głównie na podstawie wykazów dostępnych w sieci internetowej, sporządzi zestawienie wszelkich publikacji dla obszaru czwartego zgrupowania nadleśnictw i jego historii, mogących zgodnie z tytułem tych publikacji mieć znaczenie przy realizacji studium archiwalnego;
- 5) OKL przygotowuje projekt i doprowadzi do upublicznienia (rozpropagowania) przesłania medialnego, będącego apelem do wszystkich osób fizycznych i jednostek organizacyjnych mogących w jakikolwiek sposób pomóc w realizacji studium archiwalnego, o zwrotne zgłoszenie zakresu tej pomocy;
- 6) biorąc pod uwagę odzew na ww. apel, OKL zwróci się do osób fizycznych i jednostek organizacyjnych o udzielenie przedmiotowej pomocy i będzie jej beneficjentem;
- 7) OKL skieruje zapytanie co do możliwości wykonania usługi, a po uzyskaniu pozytywnej odpowiedzi zwróci się do określonych bibliotek publicznych i niepublicznych, a także wszelkich innych instytucji, o wyświadczenie usługi, polegającej na sporządzeniu wykazów pozycji piśmiennictwa na temat obszaru wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania i jego historii, i będzie jej beneficjentem;
- 8) OKL, m.in. na podstawie zestawienia, o którym mowa w ppkt 4, oraz wykazów, o których mowa w ppkt 7, zgromadzi w formie numerycznej lub analogowej wszelkie zidentyfikowane publikacje na temat obszaru wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania i jego historii;
- 9) OKL przeprowadzi analizę wyżej wymienionych publikacji i sporządzi w jej wyniku zestawienie tabelaryczne na temat dat, miejsc i charakteru zdarzeń, będących przejawem aktywności ludzkiej na terenie wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania;
- 10) OKL, poprzez kwerendę aplikacji stanowiących systemy informacji prawnej, sporządzi wykaz oraz doprowadzi do pozyskania wszelkich aktów prawnych dotyczących obszaru wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania oraz gospodarki leśnej tu prowadzonej;
- 11) OKL, za pośrednictwem ministra właściwego ds. środowiska, zwróci się w imieniu Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych do Marszałka Sejmu z prośbą o sporządzenie przez podległe mu bezpośrednio lub pośrednio służby o zidentyfikowanie, skatalogowanie oraz udostępnienie wszelkich aktów prawnych, dotyczących obszaru wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania i jego historii oraz prowadzonej w niej działalności leśnej – od aktów najwcześniejszych, nie wyłączając aktów prawnych wydanych w okresie II wojny światowej przez okupantów;
- 12) OKL zgromadzi akty prawne, o których mowa w ppkt 11, jeżeli zostaną przesłane do tego zakładu w wykonaniu prośby, o której mowa w pkt 11;
- 13) OKL, na podstawie aktów prawnych, o których mowa w pkt 10 i 12, odtworzy w funkcji czasu podział obszaru wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania na nadleśnictwa, a także zidentyfikuje różne przejawy aktywności ludzkiej na tym terenie, wynikające z domniemanego wykonania tychże aktów prawnych;
- 14) OKL zwróci się z prośbą do Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentowania Zabytków oraz wszelkich instytucji zajmujących się badaniami archeologicznymi lub identyfikowaniem zabytków nieruchomych o udostępnienie wszelkiej dokumentacji archeologicznej oraz zabytkoznawczej dotyczącej obszaru wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania; w

takim zakresie, w jakim prośba taka zostanie spełniona będzie jej beneficjentem na potrzeby studium archiwalnego;

- 15) OKL, w wykonaniu porozumienia z Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Krośnie, wybranymi nadleśnictwami obszaru czwartego zgrupowania nadleśnictw, Zakładem Informatyki Lasów Państwowych oraz Biurem Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej w Przemyślu, zleci tym jednostkom wykonanie odpowiednio usługi wewnątrzinstytucjonalnej lub zewnętrznej, polegającej na:
  - a) sporządzeniu zestawienia wszystkich planów urządzenia lasu wykonanych od najdawniejszych czasów dla nadleśnictw i innych jednostek organizacyjnych prowadzących tu gospodarkę leśną,
  - b) ustaleniu, z możliwie najdokładniejszą identyfikacją pod względem adresu leśnego, działań w zakresie działalności wytwórczej, zrealizowanych od najwcześniejszych lat w poszczególnych częściach obszaru wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania;
- 16) OKL sporządzi opracowanie będące identyfikacją „obciążenia” w funkcji czasu badanego obszaru działalnością ludzką.

16. Działania dedykowane obszarom Natura 2000 na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw

Celami uzupełniającymi inwentaryzację wskaźnikową są:

- 1) wspomaganie oceny procesu stanowienia obszarów Natura 2000 na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw,
- 2) wspomaganie oceny istniejących planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw,
- 3) dostarczenie wiarygodnych informacji o występowaniu wybranych przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000 na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw, obejmowanych projektami planów urządzenia lasu lub projektami aneksów do planów urządzenia lasu – wyczerpującymi funkcję planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.

Na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw w całości lub części położone są następujące obszary Natura 2000: Ostoja Jaślińska PLH180014, Bieszczady PLC180001, Lasy Leżajskie PLH180047, Dolina Dolnego Sanu PLH180020, Ostoja Czarnorzeczka PLH180027, Klonówka PLH180022, Wiśłok Środkowy z Dopływami PLH180030, Dorzecze Górnego Sanu PLH180021, Beskid Niski PLB180002.

Dla obszaru Natura 2000 Ostoja Jaślińska PLH180014 ustanowiono plan zadań ochronnych w formie zarządzenia właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Dla obszarów Natura 2000: Lasy Leżajskie PLH180047, Dolina Dolnego Sanu PLH180020, Ostoja Czarnorzeczka PLH180027, Klonówka PLH180022, Wiśłok Środkowy z Dopływami PLH180030, Dorzecze Górnego Sanu PLH180021, Beskid Niski PLB180002 opracowane będą aneksy do planów urządzenia lasu zawierające zakresy zadań ochronnych, o których w art. 28. ust. 11 pkt 3a ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z § 54 zarządzenia inwentaryzacyjnego, co roku ma być opracowywany raport oceniający plany zadań ochronnych ustalone dla obszarów Natura 2000, które obejmują głównie grunty w zarządzie Lasów Państwowych.

Jak to wynika z ww. § 54 zarządzenia inwentaryzacyjnego, raport oceniający plany zadań ochronnych powinien m.in. wskazywać i odnosić się do „stwierdzonych niezgodności między faktycznie występującymi siedliskami przyrodniczymi oraz gatunkami naturalnymi i ich siedliskami a danymi zawartymi w Standardowym Formularzu Danych o obszarze Natura 2000”, a także do „ewentualnych ewidentnych rozbieżności między planem zadań ochronnych a oceną naturalności biologicznej danego krajobrazu »leśnego« – oczywiście w świetle wyników inwentaryzacji wskaźnikowej”.

W raporcie za rok 2018 zasadnicza rola będzie przypadać ocenie ww. planu zadań ochronnych w odniesieniu do siedlisk przy-

rodniczych i gatunków roślin i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony na obszarze Natura 2000 Ostoja Jaślińska PLH180014 na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw, dla którego ustanowiono plan zadań ochronnych.

Z posiadanych informacji wynika, że sporządzanie planu zadań ochronnych dla tego obszaru Natura 2000 nie było poprzedzone inwentaryzacją siedlisk przyrodniczych oraz pełną inwentaryzacją gatunków roślin i zwierząt, które z natury rzeczy powinny być związane z poszczególnymi siedliskami przyrodniczymi. Oparto się na informacjach o siedliskach przyrodniczych oraz gatunkach roślin i zwierząt oraz ich siedliskach zawartych w różnych istniejących dokumentach źródłowych, w tym wykorzystano dość wiarygodne wyniki inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej w latach 2006/2007 przez LP w skali całego kraju.

Dzięki temu, że w roku 2006/2007 siedliska przyrodnicze występujące na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw zostały zinwentaryzowane przez Lasy Państwowe (i była to inwentaryzacja dość pewna) – na podstawie zdjęć fitosocjologicznych, jak również oględzin wydzieliń leśnych do przeprowadzenia w ramach drugiego etapu prac inwentaryzacyjnych, będzie możliwe dokonanie oceny stopnia odkształcenia tychże siedlisk z następczym ustaleniem związku tegoż stopnia z wykonanymi od roku 2007 działaniami gospodarczymi w lasach. Powyższe ustalenie pozwoli na ocenę zasadności planowania działań ochronnych (pozwoli na udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy prowadzona działalność gospodarcza nie substytuowała w istocie działań ochronnych).

W podobnym postępowaniu będzie w roku 2018 dokonana ocena planu zadań ochronnych w odniesieniu do wybranych gatunków zwierząt, będących przedmiotami ochrony w obszarze Ostoja Jaślińska PLH180014, dla którego ustanowiono ten plan zadań ochronnych. W wyniku prac inwentaryzacyjnych nastąpi weryfikacja (w stosunku do inwentaryzacji w latach 2006/2007) występowania wybranych gatunków zwierząt.

W celu wypełnienia wszystkich celów uzupełniających inwentaryzacji wskaźnikowej będzie wykonana inwentaryzacja gatunków roślin (opisana w pkt 8.1. i pkt 11.2.1.) oraz ocena stanu ochrony przedmiotów ochrony, opisana w pkt 11.2.3., a także inwentaryzacja wybranych gatunków zwierząt, stanowiących przedmioty ochrony w ww. obszarach Natura 2000. Poszczególne gatunki zwierząt będą inwentaryzowane w granicach obszarów Natura 2000 położonych w czwartym zgrupowaniu nadleśnictw, w których są one przedmiotami ochrony.

Inwentaryzacja gatunków zwierząt będzie przeprowadzona w ramach usługi badawczej konsorcjum naukowego z wiodącą rolą Instytutu Badawczego Leśnictwa. Zadaniem konsorcjum jest wykorzystanie wiedzy inwentaryzacyjnej zgromadzonej przy sporządzaniu dokumentacji naukowych, o których mowa w § 55 zarządzenia inwentaryzacyjnego – stosownie do treści umowy pomiędzy tym konsorcjum a Dyrekcją Generalną Lasów Państwowych. Inwentaryzowane gatunki, należące do różnych taksonów, charakteryzują się zróżnicowanymi potrzebami siedliskowymi oraz odmienną fenologią, w związku z tym wymagają indywidualnego podejścia.

Metodyki inwentaryzacji gatunków zwierząt objętych pracami w ramach czwartego zgrupowania nadleśnictw zostaną opracowane w uzgodnieniu z RDLP w Krośnie przez konsorcjum naukowe pod przewodnictwem IBL. Metodyki te winny umożliwić ocenę stanu populacji poszczególnych gatunków zwierząt zgodnie z wymogami Państwowego Monitoringu Środowiska. Metodyki wprowadzone zostaną przez zamawiającego usługę badawczą w trybie § 6 decyzji, której częścią składową jest niniejszy załącznik.

Oprócz opracowania zbiorczego Instytut Badawczy Leśnictwa będzie obowiązany przekazać Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych kopie „surowych” danych inwentaryzacyjnych dla poszczególnych gatunków.

16.1. Bezkręgowce

Inwentaryzacja będzie dotyczyć następujących gatunków, będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000:

- biegacza urozmaiconego (*Carabus variolosus*) – Lasy Leżajskie PLH180047, Ostoja Jaślińska PLH180014, Bieszczady PLC18001;
- biegacza Zawadzkiego (*Carabus zawadzki*) – Bieszczady PLC18001;
- czerwoczyka nieparka (*Lycaena dispar*) – Lasy Leżajskie PLH 180047, Dolina Dolnego Sanu PLH180020, Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030, Bieszczady PLC18001;
- modraszka nausitous (*Maculinea nausithous*) – Lasy Leżajskie PLH 180047, Dolina Dolnego Sanu PLH180020, Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030;
- modraszka telejusa (*Maculinea telejus*) – Dolina Dolnego Sanu PLH180020, Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030;
- krasopani hera (*Euplagia quadripunctaria*) – Bieszczady PLC180001;
- trzepli zielonej (*Ophiogomphus cecilia*) – Dolina Dolnego Sanu PLH180020;
- poczwarówki zwężonej (*Vertigo angustior*) – Ostoja Jaślińska PLH180014.

16.2. Płazy

Inwentaryzacja będzie dotyczyć następujących gatunków, będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000:

- kumaka nizinnej (*Bombina bombina*) – Dolina Dolnego Sanu PLH180020;
- kumaka górskiego (*Bombina variegata*) – Ostoja Czarnorzeczka PLH180027, Klonówka PLH180022, Ostoja Jaślińska PLH180014, Bieszczady PLC180001;
- traszki karpackiej (*Triturus montandoni*) – Ostoja Jaślińska PLH180014, Bieszczady PLC180001, Ostoja Czarnorzeczka PLH180027;
- traszki grzebieniastej (*Triturus cristatus*) – Bieszczady PLC180001.

16.3. Ptaki

Inwentaryzacja będzie dotyczyć następujących gatunków, będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000:

- 1) zimorodek (*Alcedo atthis*) – obszar Natura 2000 Beskid Niski PLB180002, Bieszczady PLC180001;
- 2) brodziec piskliwy (*Actitis hypoleucos*) – obszar Natura 2000 Beskid Niski PLB180002;
- 3) trzmiołojad (*Pernis apivorus*) – obszary Natura 2000: Beskid Niski PLB180002, Bieszczady PLC180001;
- 4) derkacz (*Crex crex*) – obszary Natura 2000: Beskid Niski PLB180002, Bieszczady PLC180001;
- 5) puchacz (*Bubo bubo*) – obszary Natura 2000: Beskid Niski PLB180002, Bieszczady PLC180001;
- 6) puszczyk uralski (*Strix uralensis*) – obszary Natura 2000: Beskid Niski PLB180002, Bieszczady PLC180001;
- 7) dzięcioł zielonosiwy (*Picus canus*) – obszary Natura 2000: Beskid Niski PLB180002, Bieszczady PLC180001;
- 8) dzięcioł białoszyi (*Dendrocopos syriacus*) – obszar Natura 2000 Beskid Niski PLB180002;
- 9) muchołówka białoszyja (*Ficedula albicollis*) – obszary Natura 2000: Beskid Niski PLB180002, Bieszczady PLC180001;
- 10) gąsiorek (*Lanius collurio*) – obszary Natura 2000: Beskid Niski PLB180002, Bieszczady PLC180001;
- 11) pliszka górską (*Motacilla cinerea*) – obszar Natura 2000 Beskid Niski PLB180002;
- 12) pluszcz (*Cinclus cinclus*) – obszar Natura 2000 Beskid Niski PLB180002;
- 13) drozd obroźny (*Turdus torquatus*) – obszar Natura 2000 Beskid Niski PLB180002;
- 14) jarzębatka (*Sylvia nisoria*) – obszar Natura 2000 Bieszczady PLC180001;
- 15) płochacz halny (*Prunella collaris*) – obszar Natura 2000 Bieszczady PLC180001.

16.4. Ssaki

Inwentaryzacja będzie dotyczyć następujących gatunków, będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000:

- mopek zachodni (*Barbastella barbastellus*) – Ostoja Czarnorzeka PLH180027;
- nocek duży (*Myotis myotis*) – Ostoja Czarnorzeka PLH180027, Ostoja Jaśliska PLH180014, Bieszczady PLC180001;
- nocek Bechsteina (*Myotis bechsteinii*) – Ostoja Czarnorzeka PLH180027, Ostoja Jaśliska PLH180014;
- nocek orzęsiony (*Myotis emarginatus*) – Ostoja Jaśliska PLH180014, Bieszczady PLC180001;
- podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*) – Ostoja Jaśliska PLH180014, Bieszczady PLC180001;
- bóbr europejski (*Castor fiber*) – Dolina Dolnego Sanu PLH180020, Ostoja Jaśliska PLH180014, Bieszczady PLC180001;
- wydra (*Lutra lutra*) – Dolina Dolnego Sanu PLH180020, Dorzecze Górnego Sanu PLH180021, Ostoja Jaśliska PLH180014, Bieszczady PLC180001;
- niedźwiedź brunatny – (*Ursus arctos*) – Ostoja Jaśliska PLH180014, Bieszczady PLC180001.

17. Ewidencjonowanie, w tym z użyciem dziennika robót, działań prowadzonych w ramach inwentaryzacji wskaźnikowej przez drużyny inwentaryzacyjne, o których mowa w § 14 zarządzenia inwentaryzacyjnego

Prace prowadzone przez Zespół Inwentaryzacyjny będą podlegały skrupulatnej ewidencji, w tym z użyciem dziennika robót i kart ewidencji przebiegu pojazdów prywatnych do celów służbowych, które w pkt 20 niniejszego załącznika przywołano jako wzór odpowiednio 4 i 5. Każdy członek Zespołu Inwentaryzacyjnego codziennie, po powrocie z terenu, ma obowiązek uzupełnić dziennik robót o prace wykonane w tym dniu oraz kartę ewidencji przebiegu pojazdu prywatnego do celów służbowych (jeśli wykorzystywał swój samochód). Formularze te będą sprawdzane przez Kierownika Robót i potwierdzane parafką.

Sprzęt, urządzenia oraz przedmioty używane przez członków Zespołu Inwentaryzacyjnego są przekazywane do stosowania przez tych członków na czas prac inwentaryzacyjnych w następujący sposób.

1. Nadleśnictwa, które zakupiły dany sprzęt, urządzenia oraz przedmioty używane przez członków zespołu, przekazują je na czas wykonywania tego etapu inwentaryzacji wskaźnikowej Kierownikowi Robót w oparciu o protokół zdawczo-odbiorczy, podpisany dwustronnie w dwóch egzemplarzach przez kierownika nadleśnictwa lub jego zastępcę oraz Kierownika Robót. Jeden egzemplarz tego protokołu jest w posiadaniu nadleśnictwa, drugi – Kierownika Robót.
2. Kierownik Robót przekazuje członkom Zespołu Inwentaryzacyjnego (fitosocjologom z każdej drużyny inwentaryzacyjnej) sprzęt oraz urządzenia używane do prac inwentaryzacyjnych na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego podpisywanego dwustronnie w dwóch egzemplarzach przez członka drużyny (fitosocjologa) oraz Kierownika Robót. Jeden egzemplarz tego protokołu jest w posiadaniu członka drużyny (fitosocjologa), a drugi – Kierownika Robót. Fakt zdania tych rzeczy odnotowuje się na właściwych egzemplarzach protokołu.
3. Przedmioty używane przez członków Zespołu Inwentaryzacyjnego, które ulegają zużyciu w trakcie prowadzenia prac inwentaryzacyjnych, są przekazywane na bieżąco przez Kierownika Robót członkom drużyn inwentaryzacyjnych (fitosocjologom) w miarę potrzeb oraz ich uzupełniania przez nadleśnictwa czwartego zgrupowania. Fakt przekazywania tych przedmiotów podlega roboczo ewidencjonowaniu przez Kierownika Robót. Po zakończeniu prac związanych z danym etapem inwentaryzacji wskaźnikowej Kierownik Robót sporządza protokół

zdawczo-odbiorczy podpisany dwustronnie w dwóch egzemplarzach przez członka drużyny (fitosocjologa) oraz Kierownika Robót. Jeden egzemplarz tego protokołu jest w posiadaniu członka drużyny (fitosocjologa), a drugi – Kierownika Robót. Fakt zużycia przekazanych przedmiotów odnotowuje się na właściwych egzemplarzach protokołu. Przedmioty, które nie uległy zużyciu, zostają zwrócone Kierownikowi Robót, co odnotowuje się na właściwych egzemplarzach protokołu.

4. Po zakończeniu danego etapu prac z zakresu inwentaryzacji wskaźnikowej na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictwa Kierownik Robót przekazuje sprzęt, urządzenia oraz przedmioty, które nie uległy zużyciu, właściwym nadleśnictwom, które go zakupiły, na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego podpisanego dwustronnie w dwóch egzemplarzach przez kierownika nadleśnictwa lub jego zastępcę oraz Kierownika Robót. Jeden egzemplarz tego protokołu jest w posiadaniu nadleśnictwa, drugi – Kierownika Robót.

Ewidencja, o której mowa w zdaniu poprzedzającym, będzie stanowić jedną z podstaw prowadzenia rozrachunków i rozliczeń wewnętrznych instytucjonalnych, o których mowa w pkt 18 niniejszego załącznika.

18. Ewidencjonowanie księgowe działań prowadzonych w ramach inwentaryzacji wskaźnikowej oraz sposób dokonywania rozrachunków i rozliczeń

Wykonywanie działań, objętych niniejszym załącznikiem, stanowi przejaw realizacji wspólnego przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych poza gospodarką leśną w połączeniu z zintegrowanym poziomem z realizacją tegoż wspólnego przedsięwzięcia finansowaniem prac badawczych wykonywanych przez konsorcjum naukowe, z wiodącą rolą Instytutu Badawczego Leśnictwa.

Zarówno realizacja ww. wspólnego przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, jak i finansowanie ww. prac badawczych mieści się w uprawnionym obszarze działalności Lasów Państwowych. Jest to mianowicie wspomaganie administracji publicznej w tym zakresie jej obowiązków, które polegają na gromadzeniu szeroko rozumianej wiedzy o państwie (w tym wypadku wiedzy o kształtowaniu się różnorodności biologicznej, koniecznej do oceny ochrony środowiska na terytorium Polski), jak również na finansowaniu działalności naukowej (w tym wypadku badań ukierunkowanych m.in. na wykrywanie prawidłowości, jakim podlega naturalna różnorodność biologiczna krajobrazu).

Sprawia to, że w pełni uprawnione jest finansowanie działań objętych niniejszym załącznikiem z wykorzystaniem środków związanych z funduszem leśnym.

Docelowo na potrzeby ewidencji księgowej wyżej wymienionych działań – w nadleśnictwach czwartego zgrupowania oraz w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie należy wyodrębnić następujące konta:

- 1) konto 505 wspomaganie administracji publicznej 505.1 (koszty inwentaryzacji przyrodniczej);
- 2) konto 740 dopłaty wewnętrzne Lasów Państwowych 740.2 dopłaty przedmiotowe.

Główny Księgowy RDLP w Krośnie w wykonaniu § 6 decyzji, której częścią składową jest niniejszy załącznik, po uzgodnieniu z DGLP ustali zasady rozliczania kosztów poniesionych przez jednostki organizacyjne LP w związku z realizacją inwentaryzacji wskaźnikowej w czwartym zgrupowaniu nadleśnictwa – przedsięwzięcia wspólnego jednostek organizacyjnych LP, finansowanego ze środków funduszu leśnego.

19. Plan finansowy oraz harmonogram działań inwentaryzacyjnych

Naczelnik Wydziału Analiz i Planowania RDLP w Krośnie we współdziałaniu z Naczelnikiem Wydziału Ochrony Lasu RDLP w Krośnie, w wykonaniu § 6 decyzji, której częścią składową jest niniejszy załącznik, w formie notatki służbowej ustali plan finansowy realizacji tej decyzji. Przewidywany harmonogram realizacji wyżej wymienionej decyzji przedstawiono w tab. 4.

Tab. 4. Harmonogram prac inwentaryzacyjnych

Działanie	Zakres prac	Planowany okres realizacji w miesiącach (od – do)
Instruktaże przedwykonawcze	<ul style="list-style-type: none"> • Instruktaż z zakresu fitosocjologii, oględzin uzupełniających, oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000 • Instruktaż z zakresu pomiarów dendrometrycznych 	marzec 2018
Pierwszy etap prac inwentaryzacyjnych wykonywanych przez LP	<ul style="list-style-type: none"> • Pomiar drzewostanu na powierzchniach kołowych • Zdjęcie fitosocjologiczne – aspekt wiosenny 	kwiecień – maj 2018
Drugi etap prac inwentaryzacyjnych wykonywanych przez LP	<ul style="list-style-type: none"> • Zdjęcie fitosocjologiczne – aspekt letni • Oględziny uzupełniające wydzieleń taksacyjnych, w których zlokalizowane są powierzchnie kołowe, pod kątem występowania rzadkich, chronionych i/lub ustępujących gatunków roślin i obiektów dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego oraz ocena stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i roślin, będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 	lipiec – sierpień 2018
Trzeci etap prac inwentaryzacyjnych (poszukiwanie stanowisk bezlista okrywowego)	Inwentaryzacja i ocena stanu zachowania bezlista okrywowego na terenie wybranych nadleśnictw czwartego zgrupowania	październik – listopada 2018
	Zestawienie i opracowanie wyników	listopad – grudzień 2018
Inwentaryzacja gatunków zwierząt (wskaźnikowych oraz będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000), wymienionych w decyzji	Prace inwentaryzacyjne na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw oraz BdPN	określi konsorcjum naukowe
	Konieczne prace laboratoryjne oraz opracowanie wyników	
	Prezentacja wyników	
Nadzór merytoryczny nad pracami dotyczącymi inwentaryzacji stanu siedlisk	Organizacja, nadzór i koordynowanie pierwszego etapu prac inwentaryzacyjnych	kwiecień – maj 2018
	Organizacja, nadzór i koordynowanie drugiego etapu prac inwentaryzacyjnych	lipiec – sierpień 2018
Inwentaryzacja dziedzictwa kulturowego	Prace inwentaryzacyjne	określi konsorcjum naukowe
	Prezentacja wyników	
Studia archiwalne	Wykonanie studiów archiwalnych dla nadleśnictw czwartego zgrupowania	określi OKL w Gołuchowie

20. Wzory raportarzy (formularzy)

Wzory znajdują się na str. 52–57 (przyp. red.)

Wzór 3. Raptularz do odnotowywania wybranych gatunków roślin

Lp.	Adres leśny	Gatunek	Fot. nr	Współrzędne geograficzne		Data	Imię i nazwisko
				N .....° .....'	E .....° .....'		
Adnotacje: (opis stanowiska, forma występowania, liczebność, osobniki generatywne itp.)							

Lp.	Adres leśny	Gatunek	Fot. nr	Współrzędne geograficzne		Data	Imię i nazwisko
				N .....° .....'	E .....° .....'		
Adnotacje: (opis stanowiska, forma występowania, liczebność, osobniki generatywne itp.)							

Lp.	Adres leśny	Gatunek	Fot. nr	Współrzędne geograficzne		Data	Imię i nazwisko
				N .....° .....'	E .....° .....'		
Adnotacje: (opis stanowiska, forma występowania, liczebność, osobniki generatywne itp.)							

Wzór 5. Karta ewidencji przebiegu pojazdu

Inwentaryzacja wskaźnikowa na terenie czwartego zgrupowania nadleśnictw RDLP w Krośnie	
Imię i nazwisko	
Nazwa jednostki	
Rok	
Miesiąc	
Nr rejestracyjny pojazdu	
Marka pojazdu	
Pojemność silnika	

Ewidencja przebiegu pojazdu

Lp.	Data wyjazdu przyjazdu	Opis trasy wyjazdu (skąd – dokąd)	Cel wyjazdu	Liczba faktycznie przejechanych kilometrów	Stawka za jeden km przebiegu	Wartość [5] x [6]	Podpis członka Zespołu Inwentaryzacyjnego	Podpis Kierownika Robót	Nr delegacji
	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
1			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
2			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
3			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
4			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
5			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
6			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
7			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
8			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
9			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
10			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
11			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
12			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
13			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
14			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
15			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
16			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
17			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
18			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
19			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
20			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
21			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
22			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
23			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
24			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
25			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
26			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
27			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
28			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
29			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
30			Inwentaryzacja wskaźnikowa		0,8358	zł			
			Podsumowanie			zł			

Wzór 6. Raportarz do oceny stanu ochrony w obszarach Natura 2000

Powierzchnia kołowa nr

Kod przedmiotu ochrony – warstwa shp.
SOO N2000

Kod przedmiotu ochrony – stan faktyczny w terenie
(WYPEŁNIĆ TYLKO W PRZYPADKU, GDY RÓŻNI SIĘ OD KODU Z WARSTWY SHP)

Ocena parametrów oraz wskaźników siedliska przyrodniczego

Lp.	Parametr/ Wskaźnik	Opis	Waloryzacja wskaźników			Ocena przyznana w terenie	Wartość wskaźnika*	Proponowane działania ochronne	Uwagi
			właściwy FV	niezadowolający U1	zły U2				
Parametr I.									
1.									
Parametr II.									
1.									
2.									
Parametr III.									
1.	Perspektywy ochrony								

* podać w przypadku, gdy jest mierzalny

OT – opis taksacyjny

K – dane z pomiarów na powierzchni izolowanej

U – ogólny uzupełniający

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI

NIERUCHOMOŚCI PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY NA PODSTAWIE ART. 40A USTAWY O LASACH, ZATWIERDZONE PRZEZ DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Białystok

Lp.	Nazwa nadleśnictwa, obrębu leśnego, oddz. i pododdz.	Nazwa obrębu ewidencyjnego, gmina, adres nieruchomości	Nr ewidencyjny działki, nr KW, pow. działki (m ²)	Rodzaj zabudowy i sposób zagospodarowania
1.	Giżycko Ryn 753w	0004 Kronowo Ryn Kronowo 7 11-520 Ryn	2068/1 OL1G/00030824/6 1197	budynek mieszkalny, jednorodzinny, zasiedlony wraz z dwoma budynkami gospodarczymi
2	Plaska Mikaszówka 236s	Gruszki Plaska Ostryńskie 1 16-326 Plaska	1048/1 SU1A/00002090/7 2222	budynek mieszkalny, jednorodzinny, zasiedlony wraz z czterema budynkami gospodarczymi, studnią i ogrodzeniem

Zatwierdzam:

Z upoważnienia
DYREKTORA GENERALNEGO
LASÓW PAŃSTWOWYCH

Naczelnik
Wydziału Infrastruktury
Piotr Młynarczyk

Warszawa, 23 kwietnia 2018 r.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Katowice

Lp.	Nazwa nadleśnictwa, obrębu leśnego, oddz. i pododdz.	Nazwa obrębu ewidencyjnego, gmina, adres nieruchomości	Nr ewidencyjny działki, nr KW, pow. działki (m ²)	Rodzaj zabudowy i sposób zagospodarowania
1.	Katowice Panewnik 127h ₀₁	Makoszowy Zabrze ul. Oświęcimska 56/2 41-811 Zabrze	1657/180 GL1Z/00060268/7 1513 (udział 227/1000)	samodzielny lokal mieszkalny w budynku trzyrodzinnym wraz z kotłem c.o., zasiedlony
2	Prószków Prószków 662a ₉₈	Ścigów Strzeleccki Kopalina 2 47-364 Strzeleccki	62/6 OP1S/00048318/8 1200	budynek mieszkalny, jednorodzinny, zasiedlony wraz z budynkiem gospodarczym
3.	Prószków Prószków 805i ₀₂ , j ₀₁	Moszna Strzeleccki Urszulanowice 1 47-370 Zielina	205/12 OP1S/00049069/4 1649	budynek mieszkalny, jednorodzinny, zasiedlony wraz z trzema budynkami gospodarczymi
4.	Olesno Zębownice 255 I	Prusków Zębownice Prusków 29 46-048 Zębownice	59/1 OP1L/00046543/4 1813	budynek mieszkalny, jednorodzinny, pustostan wraz z dwoma budynkami gospodarczymi

Zatwierdzam:

Z upoważnienia
DYREKTORA GENERALNEGO
LASÓW PAŃSTWOWYCH

Naczelnik
Wydziału Infrastruktury
Piotr Młynarczyk

Warszawa, 23 kwietnia 2018 r.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Łódź

Lp.	Nazwa nadleśnictwa, obrębu leśnego, oddz. i pododdz.	Nazwa obrębu ewidencyjnego, gmina, adres nieruchomości	Nr ewidencyjny działki, nr KW, pow. działki (m ²)	Rodzaj zabudowy i sposób zagospodarowania
1.	Spała Lubochnia 103d	Małecz Lubochnia Małecz 51 97-217 Lubochnia	661/1 PT1T/00044610/8 1185	budynek mieszkalny, jednorodzinny wraz z budynkiem gospodarczym, pustostan
2	Przedbórz Reczków 279c ₀₁	Starzechowice Fałków Starzechowice Górne 136 26-260 Fałków	279/1204 K11K/00041335/2 1554	budynek mieszkalny, jednorodzinny wraz z budynkiem gospodarczym i ogrodzeniem, zasiedlony

Zatwierdzam:

**Z upoważnienia
DYREKTORA GENERALNEGO
LASÓW PAŃSTWOWYCH**

**Naczelnik
Wydziału Infrastruktury
*Piotr Młynarczyk***

Warszawa, 25 kwietnia 2018 r.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Szczecin

Lp.	Nazwa nadleśnictwa, obrębu leśnego, oddz. i pododdz.	Nazwa obrębu ewidencyjnego, gmina, adres nieruchomości	Nr ewidencyjny działki, nr KW, pow. działki (m ²)	Rodzaj zabudowy i sposób zagospodarowania
1.	Dębno Dębno 384dx ₀₁	Bogusław Dębno Bogusław 13 74-404 Cychry	411/29 SZ1M/00035074/0 2428	budynek mieszkalny, jednorodzinny, zasiedlony wraz z budynkiem gospodarczym

Zatwierdzam:

**Z upoważnienia
DYREKTORA GENERALNEGO
LASÓW PAŃSTWOWYCH**

**Naczelnik
Wydziału Infrastruktury
*Piotr Młynarczyk***

Warszawa, 23 kwietnia 2018 r.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Szczecin

Lp.	Nazwa nadleśnictwa, obręb leśnego, oddz. i pododdz.	Nazwa obrębu ewidencyjnego, gmina, adres nieruchomości	Nr ewidencyjny działki, nr KW, pow. działki (m ²)	Rodzaj zabudowy i sposób zagospodarowania
1.	Trzebież Trzebież 610p	Police Police – miasto Police, ul. Św. Marcina 4 72-015 Police	381/1 SZ2S/00002894/6 867	budynek mieszkalny, jednorodzinny, zasiedlony wraz z dwoma budynkami gospodarczymi
2.	Gryfino Gryfino 294n	Borzym Gryfino Borzym 94 74-100 Gryfino	294/4 SZ1Y/00054730/5 801	budynek mieszkalny, jednorodzinny wraz z budynkiem gospodarczym, pustostan

Zatwierdzam:

**Z upoważnienia
DYREKTORA GENERALNEGO
LASÓW PAŃSTWOWYCH**

**Naczelnik
Wydziału Infrastruktury
Piotr Młynarczyk**

Warszawa, 23 kwietnia 2018 r.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Toruń

Lp.	Nazwa nadleśnictwa, obręb leśnego, oddz. i pododdz.	Nazwa obrębu ewidencyjnego, gmina, adres nieruchomości	Nr ewidencyjny działki, nr KW, pow. działki (m ²)	Rodzaj zabudowy i sposób zagospodarowania
1.	Brodnica Ruda 35 o	Czarny Bryńsk Górzno Buczkowo 6 87-320 Górzno	7035/2 TO1B/00003397/3 1701	budynek mieszkalny, jednorodzinny, zasiedlony wraz z dwoma budynkami gospodarczymi i przydomową oczyszczalnią ścieków
2.	Bydgoszcz Bydgoszcz 113t	Białe Błota Białe Błota ul. Sosnowa 5/3 86-005 Biała Błota	1988 BY1B/00115650/7 1744 (udział 10784/41017)	samodzielny lokal mieszkalny w budynku czterorodzinnym, zasiedlony wraz z budynkiem gospodarczym, udziałem w ogrodzeniu, drogach i chodnikach
3.	Golub-Dobrzyń Konstancjewe 133r, t	Kujawa Golub-Dobrzyń Konstancjewe 3/2 87-400 Golub-Dobrzyń	340 TO1G/00025677/5 1366 (udział 7243/34498) 343 TO1G/00019568/3 1982 (udział 3733/67354)	samodzielny lokal mieszkalny w budynku czterorodzinnym, zasiedlony wraz z pomieszczeniem w budynku gospodarczym oraz udziałem w infrastrukturze osiedlowej

Zatwierdzam:

**Z upoważnienia
DYREKTORA GENERALNEGO
LASÓW PAŃSTWOWYCH**

**Naczelnik
Wydziału Infrastruktury
Piotr Młynarczyk**

Warszawa, 23 kwietnia 2018 r.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Wrocław

Lp.	Nazwa nadleśnictwa, obrębu leśnego, oddz. i pododdz.	Nazwa obrębu ewidencyjnego, gmina, adres nieruchomości	Nr ewidencyjny działki, nr KW, pow. działki (m ²)	Rodzaj zabudowy i sposób zagospodarowania
1.	Wołów Dębno 272r, s. t ₉₉	0001 Wołów Wołów ul. Leśna 37c/1 56-100 Wołów	12/3 WR1L/00044029/0 1439 (udział 4785/10000)	samodzielny lokal mieszkalny w budynku dwurodzinnym wraz z dwoma pomieszczeniami w budynku gospodarczym, zasiedlony
2.	Ruszków Ruszków 280r	Ruszków Węgliniec ul. Bolesławiecka 5 59-950 Ruszków	280/2077 JG1Z/00034833/6 1501	budynek mieszkalny, jednorodzinny, zasiedlony wraz z budynkiem gospodarczym

Zatwierdzam:

Z upoważnienia
DYREKTORA GENERALNEGO
LASÓW PAŃSTWOWYCH

Naczelnik
Wydziału Infrastruktury
Piotr Młynarczyk

Warszawa, 23 kwietnia 2018 r.

NIERUCHOMOŚCI ZBYWANE I NABYWANE
przez Skarb Państwa – Lasy Państwowe

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Gdańsk
Nadleśnictwo Kościerzyna

Na podstawie art. 38e ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach (Dz.U.2017.788), uwzględniając Ramowe wytyczne w sprawie zamian lasów, gruntów i innych nieruchomości znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych z dnia 12 grudnia 2012 r., zn. spr.: ZS-D-2141-11-2/12, Nadleśnictwo Kościerzyna informuje o zamiarze przeprowadzenia zamiany gruntów pomiędzy Nadleśnictwem Kościerzyna, Nadleśnictwem Lipusz i Gminą Miejską Kościerzyna. Zgoda na dokonanie zamiany nieruchomości została wydana w dniu 19 kwietnia 2018 r. przez dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku (zn. spr.: ZS.2261.6.2017.JC).

Informacja o zamiarze przeprowadzenia transakcji zamiany z dnia 26 kwietnia 2018 r.

Data zgody na zamianę	Nieruchomości zbywane przez Lasy Państwowe					
	adres leśny	adres administracyjny	kategoria użytku	powierzchnia (w ha)	wartość (w zł)	nr KW
19.04.2018 r.	15-07-2-05-193-a-00	22-06-011-0007-193/8	R V	0,3617	336.100	GD1E/00028929/1

Nieruchomości nabywane przez Lasy Państwowe						
właściciel	adres administracyjny	kategoria użytku	powierzchnia (w ha)	wartość (w zł)	nr KW	
Gmina Miejska Kościerzyna	22-01-072-0008-163/2	Ls VI / R VI	12,5751	356.138	SL1B/00016791/9	

Nieruchomości zbywane przez Skarb Państwa pozostają w zarządzie Nadleśnictwa Kościerzyna, natomiast nieruchomości nabywane przez Skarb Państwa zostaną przekazane w zarząd Nadleśnictwu Lipusz.

Nadleśniczy
Krzysztof Frydel

Kościerzyna, 26 kwietnia 2018 r.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Krosno
Nadleśnictwo Dukla

Na podstawie przepisów art. 38e ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity: Dz. U. 2017 r. poz. 788 z późn. zm.) oraz Wytycznych z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie zamian lasów, gruntów i innych nieruchomości znajdujących się w zarządzie nadleśnictw Lasów Państwowych nadzorowanych przez Dyrektora RDLP w Krośnie, znak sprawy: ZS.2261.1.2015, a także zgody dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (pismo z dnia 22 marca 2018 r., znak sprawy: ZS.2261.4.2018), Nadleśnictwo Dukla informuje o zamiarze przeprowadzenia transakcji zamiany nieruchomości.

Data zgody na zamianę	Nieruchomości zbywane przez Lasy Państwowe					
	adres leśny	adres administracyjny	nr działki	kategoria użytku	powierzchnia (w ha)	wartość (w tys. zł)
22.03.2018 r.	04-06-2-09-193-a-00	18-07-085-0006	442/1	Ls	14,8490	2 079 887,00
	04-06-2-09-193-b-00				5,8074	
	04-06-2-09-193-c-00				6,1477	
	04-06-2-09-192-d-00	18-07-085-0006	170/1	RIIIb	0,0704	361 324,00
	04-06-2-09-192-f-00			RIVa	0,3327	
				RIVb	1,6366	
				PsV	0,1187	
	04-06-2-09-192-g-00		Ls	0,1284		
	Razem:					

Dokończenie na str. 63

Nieruchomości nabywane przez Lasy Państwowe					
właściciel	adres administracyjny	nr działki	kategoria użytku	powierzchnia (w ha)	wartość (w tys. zł)
Gmina Rymanów	18-07-025-0007	37	Ls	26,0986	2 346 254,00
	18-07-085-0007	31	Ls	0,52	16 656,00
	18-07-085-0007	9	Ls	3,77	74 083,00
Razem:					2 436 993,00

Nadleśniczy
mgr inż. Zbigniew Żywiec

Równe, 10 kwietnia 2018 r.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Poznań
Nadleśnictwo Konin

Zgodnie z Ramowymi wytycznymi w sprawie zamian lasów, gruntów i innych nieruchomości znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych, obowiązującymi od dnia 1 stycznia 2013 r., zamian dokonywanych na podstawie przepisów art. 38e ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 5 kwietnia 2017 r. poz. 788), Nadleśnictwo Konin informuje o zamiarze przeprowadzenia transakcji zamiany nieruchomości. Na przeprowadzenie zamiany nieruchomości Nadleśnictwo Konin uzyskało w dniu 16 marca 2018 r. zgodę dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu (pismo, zn. spr.: ZS.2261.8.2017). Transakcję zamierza się przeprowadzić w formie bezgotówkowej, tzn. bez dopłaty ze strony Lasów Państwowych.

Data zgody na zamianę	Nieruchomości zbywane przez Lasy Państwowe					wartość (w tys. zł)
	adres leśny	adres administracyjny	kategoria użytku	powierzchnia (w ha)		
				użytków i klas	działki	
16.03.2018 r.	09-09-1-04-10B-b-00	30-10-092-0015-173/4	B	0,0092	0,0092	1,58
Razem:					0,0092	1,58

Nieruchomości nabywane przez Lasy Państwowe					
właściciel	adres administracyjny	kategoria użytku	powierzchnia (w ha)		wartość (w tys. zł)
			użytków i klas	działki	
Osoba fizyczna	30-10-092-0015-175/3	Ls VI	0,0600	0,0600	2,02
Razem:				0,0600	2,02

Nadleśniczy
Nadleśnictwa Konin
Waldemar Kubiak

Konin, 10 kwietnia 2018 r.

**Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Radom
Nadleśnictwo Skarżysko**

Zgodnie z Ramowymi wytycznymi w sprawie zamian lasów, gruntów i innych nieruchomości znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych, stanowiącymi załącznik do Zarządzenia nr 89 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie dokonywania zamian nieruchomości na podstawie art. 38e ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst ujednolicony: Dz.U.2017.788), Nadleśnictwo Skarżysko informuje o zamiarze przeprowadzenia transakcji zamiany nieruchomości z Gminą Szydłowiec. Na przeprowadzenie zamiany gruntów nadleśnictwo uzyskało zgodę dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu (znak: ZS.2261.2.2016 z dnia 10 kwietnia 2018 r.).

Data zgody na zamianę	Nieruchomości zbywane przez Lasy Państwowe				
	adres leśny	adres administracyjny	kategoria użytku	powierzchnia (w ha)	wartość (w tys. zł)
10.04.2018 r.	16-13-2-06-37 -k -00	14-30-055-0001-37/302	Ls	0,3100	31 000
Razem:				0,3100	31 000

Nieruchomości nabywane przez Lasy Państwowe				
właściciel	adres administracyjny	kategoria użytku	powierzchnia (w ha)	wartość (w tys. zł)
Jednostka administracji samorządowej	14-30-055-0001-2299	Ls	1,0732	29 942
różnica 1058				29 942

**Nadleśniczy
mgr inż. Zbigniew Dąbrowski**

Skarżysko-Kamienna, 13 kwietnia 2018 r.

**Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Szczecinek
Nadleśnictwo Czaplinek**

Na podstawie art. 38e ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 788) oraz zapisów punktu IX Ramowych wytycznych w sprawie zamiany lasów, gruntów i innych nieruchomości znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych, wytycznych stanowiących załącznik do Zarządzenia nr 89 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 11 grudnia 2012 r. (znak: ZS-D-2141-11/12), Nadleśnictwo Czaplinek informuje o zamiarze przeprowadzenia transakcji zamiany z osobą fizyczną następujących nieruchomości na podstawie zgody dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku (pismo nr ZS.2261.5.2018.KK z dnia 17 kwietnia 2018 r.).

Data zgody na zamianę	Nieruchomości zbywane przez Lasy Państwowe				
	adres leśny	adres administracyjny	kategoria użytku	powierzchnia (w ha)	wartość (w tys. zł)
17.04.2018 r.	11-04-4-07-100 ~d -00	320301_5.0065.100/4	Ls	0,1300	52,00
	11-04-4-07-100 -p -00			1,0700	
Razem:				1,2000	52,00

Dokończenie na str. 65

Nieruchomości nabywane przez Lasy Państwowe				
właściciel	adres administracyjny	kategoria użytku	powierzchnia (w ha)	wartość (w tys. zł)
Osoba fizyczna	320301_5.0066.22/5	R IVb	0,0488	52,60
		R V	2,5812	
Razem:			2,6300	52,60

Nadleśniczy
Tomasz Tomecki

Czaplinek, 20 kwietnia 2018 r.

**Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Zielona Góra
Nadleśnictwo Krosno**

Stosownie do zapisów punktu IX Ramowych wytycznych w sprawie zamian lasów, gruntów i innych nieruchomości znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych, zamian dokonywanych na podstawie art. 38e ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 2017 poz. 788), Nadleśnictwo Krosno informuje, że otrzymało zgodę dyrektora RDLP w Zielonej Górze (zn. spr.: ZS.2261.2.2016, pismo z dnia 29 marca 2018 r.) na dokonanie zamiany niżej wymienionych nieruchomości:

Data zgody na zamianę	Nieruchomości zbywane przez Lasy Państwowe				
	adres leśny	adres administracyjny	kategoria użytku	powierzchnia (w ha)	wartość (w tys. zł)
29.03.2018 r.	14-04-1-03-27-z-00	08-02-032-0003-27/5	E-PsVI	0,32	55,00
	14-04-1-03-27-y-00		RV	0,42	
			RVI	0,06	

Nieruchomości nabywane przez Lasy Państwowe				
właściciel	adres administracyjny	kategoria użytku	powierzchnia (w ha)	wartość (w tys. zł)
Osoba fizyczna	08-04-052-0006-525/2	LsVI	1,60	65,00

p.o. Nadleśniczy
Nadleśnictwa Krosno
Bogdan Baranowski

Osiecznica, 4 kwietnia 2018 r.

OGŁOSZENIA

***

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu informuje, że na terenie Nadleśnictwa Chocianów, leśnictwa Trzebnice, został skradziony młotek z logo LP do numerowania i cechowania drewna oraz oznaczniki od nru 4842 do nru 4880; numer adresowy: 130505.

**Dyrektor
Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych
we Wrocławiu
*Adam Piaksej***

Wrocław, 6 kwietnia 2018 r.

NOTATKI

NOTATKI

Czasopisma Lasów Państwowych

„Echa Leśne”

Kwartalnik przyrodniczo-kulturalny nie tylko dla leśników. Ukazuje się od 1924 r.
Pismo popularyzujące wiedzę o lesie i przyrodzie.

„Głos Lasu”

Miesięcznik branżowy dla leśników, w którym prezentowane są specjalistyczne artykuły na temat gospodarki leśnej.

Adres obydwu redakcji: ul. Grójecka 127, 02-124 Warszawa,
tel. 22 185 53 53, e-mail: echa.lesne@cilp.lasy.gov.pl, glos.lasu@cilp.lasy.gov.pl

CENNIK ZAMIESZCZANYCH WKŁADEK Obowiązuje od 1 stycznia 2018 roku

„Głos Lasu”

Wymiar pisma: 205 x 285 plus spady po 5 mm

Wkładki dostarczone przez zamawiającego – 0,60 zł za szt.
Waga do 50 g (w wypadku cięższych wkładek cena do negocjacji)

Kontakt: Jerzy Drabarczyk

tel. 22 185 53 74

e-mail: jerzy.drabarczyk@cilp.lasy.gov.pl

CILP, ul. Grójecka 127, 02-124 Warszawa

„Echa Leśne”

Wymiar pisma: 210 x 255 plus spady po 5 mm

Wkładki dostarczone przez zamawiającego – 0,60 zł za szt.
Waga do 50 g (w wypadku cięższych wkładek cena do negocjacji)

Kontakt: Maria Kluczek

tel. 22 185 53 81

e-mail: maria.kluczek@cilp.lasy.gov.pl

CILP, ul. Grójecka 127, 02-124 Warszawa

Centrum Informacyjne Lasów Państwowych

ul. Grójecka 127, 02-124 Warszawa

tel. 22 185 53 53, 22 185 53 73

PL ISSN 1428-5940